

[ปรับปรุง พ.ศ.2559]

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องหมายลูกเสือโลก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำนำ

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อจัดทำโครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดี เพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ.2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการและสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) การจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ การปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง ให้สำเร็จลุล่วงไว้ ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 105 ปี ในปี พ.ศ. 2559 นี้ ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
กรกฎาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	5
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ	7
หน่วยที่ 2 สารสำคัญของลูกเสือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ	13
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ตีติดดาว	27
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การคบเพื่อน	29
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	32
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เด็กติดเกม	32
หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	39
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ความซื่อสัตย์สุจริต	44
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ความเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี	48
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 ขยะนี้มีมูลค่า	50
หน่วยที่ 4 ระเบียบแถว	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ระเบียบแถวลูกเสือ	57
หน่วยที่ 5 ทางเดินท์และรื้อเดินท์ที่พักรวม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 การทางเดินท์และรื้อเดินท์ที่พักรวม	91
หน่วยที่ 6 การบรรจุเครื่องหลัง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 การบรรจุเครื่องหลังสำหรับเดินทางไกลไปพักรวม	97
หน่วยที่ 7 ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 การก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และปรุงอาหาร	102
หน่วยที่ 8 แผนที่ เข็มทิศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศ	106
หน่วยที่ 9 ทักษะเงื่อนเชือก	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 เงื่อนเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	122

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 10 การปฐมพยาบาล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การปฐมพยาบาล	131
หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 ภัยสังคมจากอินเทอร์เน็ต	135
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 เบื้องหลังถ้วยเต๋ยว	139
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 รู้เท่าทันสื่อ	143
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 โฆษณาเป็นพิษ	146
หน่วยที่ 12 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 การประเมินผล	151
หน่วยที่ 13 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 พิธีเข้าประจำกองและประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก	161
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	164
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	175
บรรณานุกรม	178

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาความรู้ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และ เพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ไปงาน ไปความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

เลขที่ 8 วิภาวดีรังสิต 44 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2941-2320 ต่อ 151 โทรสาร 0-2561-5130

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อหน่วยกิจกรรมตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	แผนการจัดกิจกรรม เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1. ปฐมนิเทศ	1. ปฐมนิเทศ	1	
2. สารสำคัญของลูกเสือ	2. ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ	2	
	3. ดิติดดาว	1	ทักษะชีวิต
	4. การคบเพื่อน	1	ทักษะชีวิต
	5. วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	ทักษะชีวิต
	6. เด็กติดเกม	2	ทักษะชีวิต
3. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	7. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	2	
	8. ความซื่อสัตย์สุจริต	2	ทักษะชีวิต
	9. ความเป็นสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี	1	ทักษะชีวิต
	10. ขยะนี้มีมูลค่า	3	ทักษะชีวิต
4. ระเบียบแถว	11. ระเบียบแถวลูกเสือ	3	
5. ทางเดินท์และรื้อเดินท์ที่พักรวม	12. การทางเดินท์และรื้อเดินท์ที่พักรวม	2	
6. การบรรจุเครื่องหลัง	13. การบรรจุเครื่องหลังสำหรับเดิน ทางไกลไปพักรวม	2	
7. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง	14. การก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และปรุง อาหาร	2	
8. แผนที่ เข็มทิศ	15. การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ	3	
9. ทักษะเงื่อนเชือก	16. เงื่อนเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	3	
10. การปฐมพยาบาล	17. การปฐมพยาบาล	2	
11. ความปลอดภัย	18. ภัยสังคมจากอินเทอร์เน็ต	1	ทักษะชีวิต
	19. เบื้องหลังถ้วยเดียว	1	ทักษะชีวิต
	20. รู้เท่าทันสื่อ	1	ทักษะชีวิต
	21. โฆษณาเป็นพิษ	2	ทักษะชีวิต
12. ประเมินผล	22. การประเมินผล	1	
13. พิธีการ	23. พิธีเข้าประจำกองและประดับ เครื่องหมายลูกเสือโลก	1	
รวม 13 หน่วยกิจกรรม	รวม 23 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 แต่งเครื่องแบบลูกเสือตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 ปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การแต่งกาย
- 2.2 การเรียนตามหลักสูตร

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
 - 1) เครื่องหมายลูกเสือโลก / หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
 - 2) เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิด (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงความหมายและประโยชน์ของ “เครื่องแบบลูกเสือ”
แนะนำการแต่งเครื่องแบบ การติดเครื่องหมายต่าง ๆ ประกอบเครื่องแบบลูกเสือ
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือแนะนำขั้นตอนและวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตร
เครื่องหมายวิชาพิเศษ การวัดและประเมินผล ให้ลูกเสือรู้และเข้าใจ และสามารถเข้าร่วม
กิจกรรมตามหลักสูตรได้
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้และแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม
ตามหลักสูตร
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก การแสดงความคิดเห็น และประเมิน
ความถูกต้องของการแต่งเครื่องแบบและการปฏิบัติกิจกรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

คำขวัญลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือ เราจะเทิดเหนือดวงฤทัยเรานั้น
เรามั่นใจในคำขวัญ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” ไว้จนตาย เรานั้น
ประพาดติดนสนกับที่เราเป็นลูกผู้ชาย วัลลาย วัลลาย ลูกเสือไทย
กล้าหาญการช่วยเหลือนาๆ เมตตาโดยมีเลือกกว่าใคร
เป็นมิตรที่ดีของคนทั่วไป ร่วมจิต ร่วมใจ สามัคคีมีวัฒนธรรม

ลูกเสือของชาติ

ชาติต้องการชายฉกรรจ์ จรรโลงชาติ	เอกราชคงอยู่ศัตถุขาม
เกิดเป็นไทยพันฝ่าพยายาม	รักษาความเก่งกล้าสามัคคี
เหล่าลูกเสือเชื้อไทยใจนักสู้	ต้องรอบรู้ทุกอย่างทางไล่หนี
มีความสัตย์สุจริตมิตรไมตรี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือเชื้อชาติไทย

ใบความรู้

เครื่องหมายลูกเสือโลก

ลักษณะเครื่องหมาย

เป็นรูปวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๔.๓ ซม. ตามแบบ มีตราเครื่องหมายหัวลูกศรสีขาว
บนพื้นสีม่วง ล้อมรอบด้วยเชือกสีขาวเป็นรูปวงกลมผูกเป็นเงื่อนพริกดอยู่เบื้องล่าง

ที่มารูปภาพ : <http://www.prc.ac.th/scout/sc08.jpg>

เครื่องหมายนี้เป็นเครื่องหมายลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่ได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว และติดที่กึ่งกลาง
กระเป๋าสื่อข้างซ้าย

หลักสูตร

1. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร :

1.1 กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.2 กิจการของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

1.3 บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

2. ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

3. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือคู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงาน

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

4. กางและรื้อเต็นท์ที่พับแรมในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง

5. สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้อง สำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน

6. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง แล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ 2 คน

7. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศและรู้จักบริเวณที่ตนอยู่ โดยพิจารณาจากเข็มทิศ

และสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า

8. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์เงื่อน 10 เงื่อน ต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ)

9. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลในเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ฐกัด แมลงกัดต่อย ผื่นผิวหนัง และเท้าแพลง

10. รู้เรื่องที่พึงระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไป เกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

หมวก ทรงอ่อน (เบเร่ท์) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ คอพับสี่กั๊ก แขนสั้นเนื้อตอก ผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสากกว้าง 3.5 ซม. มีดุมเนื้อเข็มขัด 4 ดุม ออกมีกระเป๋าสองข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกลางตามทางดิ่ง ปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรั้งดุมกึ่งกลางกระเป๋า 1 ดุม มีอินทรีนูนสีเดียวกับเสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีนูนทางด้านคอด้านละ 1 ดุม ดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้ชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 ซม. ด้านตั้ง 75 ซม. สีตามสีประจำภาคการศึกษา และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ

กางเกง สีกั๊ก ขาสั้นเนื้อเข้าประมาณ 5 ซม. ส่วนกว้างของกางเกงเมื่อยืนตรง ห่างจากขาตั้งแต่ 8 - 12 ซม. ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 ซม. ผาตรงส่วนหน้ามีกระเป๋าสองข้างตามแนวตะเข็บข้างละ

1 กระเป๋าและมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 ซม. กว้าง 1 ซม.

เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายดุนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อชัยพฤกษ์

ถุงเท้า ยาว สี kaki พับซ่อนไว้ใต้เข้า ติดฟุสสีเลือดหมูข้างละ 2 ฟุส โผล่ออกมาจากขอบถุงเท้า ประมาณ 1/2 นิ้ว หรือ 1 ซม.

รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ไม่มีลวดลาย หุ้มส้นชนิดผูกเชือก

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

- เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูป และสี ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบกำหนด ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามกับด้านฐาน
- เครื่องหมายสังกัด ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีชื่อย่อกลุ่ม หรือกอง (ชื่อโรงเรียน) สีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา
- เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมายชื่อย่อกลุ่มหรือกอง

กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ให้มีเลขกองอย่างเดียว

- เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 ซม. มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขลิบริมสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บ ประมาณ 1 ซม.
- อินทรธนูสีเลือดหมู ปลายอินทรธนูมีอักษร “ ล.ญ. ” ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง ปลาย อินทรธนูมีดุมเช่นเดียวกับดุมเสื้อ (ดุมทองไม่ถูกต้อง)

หมายเหตุ

1. ถ้าเป็นนายหมู่หรือนายหมู่ให้สวมสายนกหวีดเหลืองทับผ้าผูกคอ นกหวีดใส่กระเป๋าเสื้อข้างซ้าย
2. ถ้าสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ให้ติดแขนเสื้อข้างขวาเรียงเป็นสามแถว ถ้าเกิน 9 วิชา ให้ติดที่สายสะพายสีเหลืองขลิบสีน้ำเงิน

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เหล่าเสนา

ตัวอย่างเครื่องหมายหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เหล่าเสนา

หมู่ศรีอินทราทิตย์

หมู่รามคำแหง

หมู่อยู่ทอง

หมู่บรมไตรโลกนาถ

หมู่พระมหาจักรพรรดิ

เครื่องแบบเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่เหล่าเสนา

ตัวอย่างเครื่องหมายหมู่เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่เหล่าเสนา

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ราชสีห์กับหมาป่า

หมาป่าตัวหนึ่งออกล่าลูกแกะมาได้ และกำลังพยายามที่จะนำซากลูกแกะผู้นำสงสารนั้นกลับไปทิ้ง แต่โชคร้ายที่มันไปพบกับราชสีห์หิวโซเข้าตัวหนึ่ง ราชสีห์ตรงเข้ามาแย่งลูกแกะนั้นทันที ซึ่งสร้างความขุ่นเคืองให้กับหมาป่ามากมันตะโกนบอกราชสีห์ว่า “ท่านไม่น่าจะอายุใจบ้างหรืออย่างไร ที่ทำตัวเป็นเหมือนโจรร้าย เข้าแย่งอาหารของข้าแบบนี้” ราชสีห์ได้ฟังดังนั้นก็หัวเราะรำ แล้วตอบกลับไปว่า “ตัวข้านะรี ที่เจ้าประณามว่าเป็นไอ้โจรร้าย อะ...อะ...แล้วสิ่งที่เจ้ากระทำมานั้นเล่าเรียกว่า ความสุจริตหรือกริ ข้าไม่เชื่อหรือกว่า คนเลี้ยงแกะจะคิดว่าเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ ทั้งๆ ที่เจ้าขโมยเอาลูกแกะของเขามาเช่นนี้!”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่ทุจริต ยากจะหาความยุติธรรมจากผู้อื่นได้

นกกา

รู้กันทั่วไปว่า นกกาเป็นนกขี้ขโมย โดยเฉพาะอาหารแล้ว นกกาขโมยได้เก่งนัก นอกจากนี้ นกกายังขี้อิจฉา เห็นนกตัวอื่นสวยกว่าตน จะเกิดความไม่พอใจ โดยเฉพาะนกยูงนกกาไม่ชอบหน้าเลย วันหนึ่ง นกกาสำรวจดูชนของตัวเองแล้ว รู้สึกไม่พอใจจนสีดำของตน จึงไปเที่ยวหาชนนกยูงมาชมชนของตน เสร็จแล้วก็เที่ยวโฆษณาว่าตัวเองเป็นนกที่สวยงามกว่านกใดๆ ในโลก จนเป็นที่สังเวชของนกทั่วไป เพราะนกทั้งหลายเห็นแล้ว ก็รู้ว่ามิใช่ชนของนกกาจริงๆ แต่เป็นชนของนกยูง จึงพากันมารุมจิกชนที่แถมออกจนหมด มีหน้าข้ำยังจิกชนดำของนกกาออกอีกด้วย นกกาจึงเหลือแต่ตัวล่อนจ้อนน่าเวทนายิ่งนัก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่จกฉวยของผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ความเข้าใจในเรื่องกิจการของลูกเสือ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกิจการของลูกเสือโลก กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ และบทบาทของตนเองในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

2. เนื้อหา

- 2.1 กิจการของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
- 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 2.3 บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

- 1) เรื่อง การลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
- 2) เรื่อง โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 3) เรื่อง บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาด้วยคำถาม ต่อไปนี้
 - การลูกเสือเริ่มต้นมาจากประเทศใด
 - ลูกเสือไทยกับลูกเสือต่างประเทศมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือศึกษาใบความรู้ต่อไปนี แล้วส่งตัวแทนรายงานสรุปในกองลูกเสือ
 - กิจการของลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ
 - โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ
 - (3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือนำเสนอ กองลูกเสือซักถามเพื่อความเข้าใจ และผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์บทบาทของตนเอง ที่จะสามารถมีส่วนร่วมในกิจการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก เช่น การร่วมกิจกรรมกับลูกเสือต่างโรงเรียน การร่วมกิจกรรมและการประชุมกับลูกเสือนานาชาติ การร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก เป็นต้น

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มีเป็นประโยชน์ เรื่องสมญานามของ B.P.

- “คันตาไก่” แปลว่าคนสวมหมวกปีกกว้าง
- “อิมปิซ่า” แปลว่า หมาป่าที่ไม่เคยนอนหลับ
- วีรบุรุษแห่งเมืองมฟ์ฟิง

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเขียนบันทึกความจำ ประสบการณ์ของตนเองในบทบาทหน้าที่จากการที่เคยเป็นลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ เนตรนารีสามัญ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์ของตนเอง 2 – 3 คน ที่เคยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ เนตรนารีสามัญ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนลูกเสือซักถามและเล่าประสบการณ์เพิ่มเติมได้

(2) ผู้กำกับลูกเสือสรุปว่า “ในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือทุกคนก็จะต้องมีบทบาทหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบเช่นกัน”

(3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาใบความรู้เรื่อง “บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” และอภิปรายหาข้อสรุปในเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่” ในประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

- บทบาทหน้าที่ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน
- การบริการช่วยเหลือโรงเรียนและชุมชน
- การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
- การปฏิบัติตนเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้

(4) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้ลูกเสือส่งตัวแทนรายงานหมู่ละ 1 ประเด็น ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นเพิ่มเติม ทีละประเด็นจนครบ

(5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปและวางแผนการปฏิบัติงานในกองลูกเสือตามบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และส่งเสริมให้ลูกเสือนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดกิจกรรม ผู้กำกับลูกเสืออาจมอบหมายให้หมู่ลูกเสืออภิปรายหรือศึกษาค้นคว้าเพิ่ม และนำเสนอในรูปแบบแผนที่ความคิด (Mind Mapping) หรือใช้วิธีการนำเสนออื่นๆ

5.การประเมินผล

5.1 ประเมินจากการมีส่วนร่วมของลูกเสือในการทำกิจกรรมตามที่คุณกำกับลูกเสือวางแผนครบทุกกิจกรรม และการเสนอความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

5.2 ประเมินจากลูกเสือมีผลการจัดกิจกรรมผ่านเกณฑ์ระดับดี มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์ รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อกิจการลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช	ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น	พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
มีจรรยา รักษาชื่อ	สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน
ราเริงแจ่มใสใฝ่ใจรักให้ยืนนาน	พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ศักดิ์ชีลูกผู้ชาย	ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลาย ชีลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรงและอดทน	เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
แม้ลำบากตรากตรำ ก็จะทำให้สำเร็จ	ทำ ทำ ทำ ข้าสัญญาว่าจะทำ
เสียชีพอย่าเสียสัตย์ รักษาดีให้มั่นไว้	ดังนามอันเกรียงไกร พระมงกุฎทรงประทาน

ใบความรู้

การลูกเสือโลกและความความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

ภูมิหลัง

การลูกเสือเริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2450 (ค.ศ.1907) จากแนวคิดของลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ และหนังสือเรื่อง “การลูกเสือสำหรับเด็กชาย” (Lord Baden Powell – “Scouting for Boys”) ซึ่งประกอบด้วยเรื่องราวที่ชวนให้เด็ก ๆ เกิดความคิดสร้างสรรค์ ร่วมกันทำกิจกรรมตามอุดมการณ์ และวิธีการของลูกเสือ ก่อให้เกิดสันติภาพความเข้าใจอันดี และภราดรภาพแห่งโลก

วัตถุประสงค์ หลักการและวิธีการลูกเสือ

การลูกเสือเป็นขบวนการทางการศึกษาสำหรับเยาวชน มีวัตถุประสงค์ในการสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางสังคมให้กับเยาวชน เพื่อให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ โดยใช้วิธีการลูกเสือซึ่งประกอบด้วย การยึดมั่นในกฎและคำปฏิญาณ (Scout Promise and Laws) การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) เน้นการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor Activities) การใช้ระบบหมู่ (Patrol System) และการส่งเสริมความก้าวหน้าตามวิถีทางของลูกเสือ ด้วยหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ (Proficiency Badges)

การลูกเสือเป็นการอาสาสมัครทำงาน ให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชน โดยไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ผิวพรรณ วรรณะ ลัทธิทางศาสนาใด ๆ และไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลหรือเกี่ยวข้องกับการเมือง ยึดถือและปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกอย่างมั่นคง

พันธกิจหลัก (Mission)

พันธกิจหลักของการลูกเสือในการฝึกอบรมเยาวชน มี 3 ประการ คือ

1. ให้เด็กได้เป็นลูกเสือแต่เยาว์วัย โดยจัดในรูปกิจกรรมอาสาสมัครหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. ใช้วิธีการลูกเสือในการพัฒนาเยาวชน ให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ 4 ประการ คือ
 - 2.1 เป็นผู้ที่เชื่อถือได้
 - 2.2 สามารถพึ่งตนเองได้
 - 2.3 มีความรับผิดชอบ
 - 2.4 กล้าสู้งานหนัก

3. พัฒนาระบบการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ ในการขัดเกลาคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชน โดยใช้กฎลูกเสือเป็นหลัก

จากพันธกิจหลัก (Mission) ทั้ง 3 ประการนี้ นำไปสู่ยุทธศาสตร์หลัก (Strategy) ที่ใช้ในการพัฒนาการลูกเสือให้ตอบสนองสอดคล้องกับพันธกิจ

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

1. ให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ
2. มีผู้ใหญ่เป็นผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ
3. ฝึกอบรมลูกเสือชาย-หญิงอย่างเสมอภาค ให้เข้าใจในสิทธิและหน้าที่ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

4. ให้ทุ่มเทงานหนัก
5. ใช้ระบบอาสาสมัคร
6. องค์กรลูกเสือต้องปรับตัวให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์
7. ปรับระบบลูกเสือให้เข้มแข็ง
8. ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำงานทันสมัย ทันคน

และทันต่อเหตุการณ์

9. ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน เพื่อรายงานความก้าวหน้าให้สังคมรับรู้
10. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในองค์กรลูกเสือ ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
11. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรเอกชนและองค์กรเยาวชนอื่นๆ
12. สนับสนุนให้มีประเทศสมาชิกใหม่ เข้าร่วมองค์การลูกเสือโลก และส่งเสริมการเพิ่มจำนวน

สมาชิกลูกเสือในประเทศ

13. จัดตั้งกองทุนเพื่อหาเงินสนับสนุนกิจการลูกเสืออย่างเป็นระบบและมั่นคง

องค์การลูกเสือโลก (WOSM: World Organization of the Scout Movement)

การลูกเสือได้เจริญเติบโตและแพร่ขยายไปทั่วโลก มีสมาชิกกว่า 28 ล้านคน ใน 160 ประเทศ และเขตปกครอง อาณานิคม แคว้นต่าง ๆ ทั่วโลก (ข้อมูล พ.ศ.2553)

คณะกรรมการลูกเสือโลกประกอบด้วยบุคคล 12 คน จากประเทศสมาชิก 12 ประเทศ เลือกตั้งโดยที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก กรรมการลูกเสือโลกอยู่ในตำแหน่งคนละ 6 ปี และเลือกตั้งกันเองเป็นประธานและรองประธาน กรรมการจะพ้นจากตำแหน่ง 6 คน ทุกๆ 3 ปี และเลือกคนใหม่เข้าแทนที่ โดยวิธีลงคะแนนลับในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ซึ่งมีผู้แทนมาจาก 160 ประเทศทั่วโลก โดยปกติคณะกรรมการลูกเสือโลกจะมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ณ เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการลูกเสือโลก มีดังนี้

1. ส่งเสริมกิจการลูกเสือทั่วโลก
2. แต่งตั้งเลขาธิการของสำนักงานลูกเสือโลก
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานลูกเสือโลก
4. จัดหาเงินทุนสำหรับส่งเสริมกิจการลูกเสือโลก
5. พิจารณามอบเครื่องหมายลูกเสือสดุดีให้แก่ผู้ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือกิจการลูกเสืออย่างดีเด่น

สมัชชาลูกเสือโลก (World Scout Conference)

สมัชชาลูกเสือโลก คือที่ประชุมของผู้แทนคณะลูกเสือประเทศต่าง ๆ (พ.ศ.2553 มี 160 ประเทศ) เป็นผู้แทนของลูกเสือทั่วโลกประมาณ 28 ล้านคน ประเทศสมาชิกส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ไม่เกินประเทศละ 6 คน และต้องมาจากองค์กรเดียวที่เป็นผู้แทนของแต่ละประเทศ

สมัชชาลูกเสือโลกมีอำนาจและหน้าที่ในการรับสมาชิกใหม่ ซึ่งต้องยื่นใบสมัครและรับรองว่าจะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ และหลักการสำคัญของลูกเสือโลก เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใด ๆ

การประชุมสมัชชาลูกเสือโลก จัดให้มีขึ้นทุก 3 ปี ในแต่ละครั้งจะมีประเทศต่างๆ ขอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม และสมัชชาลูกเสือโลกเป็นผู้คัดเลือกว่าจะจัดประชุมที่ประเทศใด ประเทศไทยเคยเป็นเจ้าภาพการประชุมครั้งที่ 33 ปี พ.ศ. 2536 ครั้งล่าสุดเป็นการประชุมครั้งที่ 40 จัดที่ประเทศสโลวีเนีย เมื่อวันที่ 11 – 15 สิงหาคม 2557 ครั้งต่อไปเป็นครั้งที่ 41 จัดที่ ประเทศอาเซอร์ไบจาน ปี พ.ศ. 2560

สำนักงานลูกเสือโลก (World Scout Bureau)

ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการ ดูแลการดำเนินงานของประเทศสมาชิก ให้พัฒนาไปตามกรอบนโยบายขององค์การลูกเสือโลก และตามมติของที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก งานของสำนักงานลูกเสือโลกอาจจำแนกได้ดังนี้

1. ให้คำชี้แจงแนะนำแก่ประเทศสมาชิก และองค์การที่เกี่ยวข้อง
2. ช่วยเหลือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือในประเทศสมาชิก
3. จัดการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกและการชุมนุมลูกเสือโลก
4. การเยี่ยมเยียน และการช่วยเหลือโดยตรง
5. การจัดพิมพ์เอกสารและการค้นคว้า

นอกจากสำนักงานลูกเสือโลกแล้ว ยังมีสำนักงานลูกเสือภาคพื้นในภูมิภาคทั่วโลก อีก 6 แห่ง ได้แก่

1. **ภาคพื้นยุโรป (Europe)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และกรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม
2. **ภาคพื้น ยูเรเชีย (Eurasia)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่สาธารณรัฐยูเครน และสำนักงานสาขาที่กรุงมอสโก ประเทศรัสเซีย
3. **ภาคพื้นอินเตอร์อเมริกา (Interamerica)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงซานติเอโก ประเทศชิลี
4. **ภาคพื้นอาหรับ (Arab)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์
5. **ภาคพื้นอาฟริกา (Africa)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา
6. **ภาคพื้น เอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific)** สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

กิจการลูกเสือของทุกประเทศยึดมั่นในวัตถุประสงค์ หลักการสำคัญ และวิธีการของลูกเสือเหมือนกันทั่วโลก ทุกประเทศเข้าเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ และเป็นอิสระจากอิทธิพลการเมืองมุ่งพัฒนาเยาวชนด้วยรากฐานของอุดมการณ์ลูกเสือ ซึ่งมีคำปณิธานและกฎลูกเสือเป็นพื้นฐาน

การประชุมชุมนุมลูกเสือโลก (World Scout Jamboree)

ริเริ่มโดยลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือนานาชาติได้มาทำกิจกรรมร่วมกัน การประชุมครั้งแรกจัดที่โอลิมเปีย กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ พ.ศ. 2463 มีลูกเสือร่วมประชุมจำนวน 8,000 คน จาก 34 ประเทศ จากนั้นได้มีการประชุมทุก 4 ปี โดยเปลี่ยนสถานที่ประชุมไปตามประเทศสมาชิก มีสำนักงานลูกเสือโลกเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

การประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 20 วันที่ 28 ธันวาคม 2545 ถึง 7 มกราคม 2546 ประเทศไทย เป็นเจ้าภาพ จัดประชุมที่ชายทะเลอ่าวสัตหีบ จังหวัดระยอง มีลูกเสือชาย-หญิง เข้าร่วมประชุม รวม 24,000 คน จาก 147 ประเทศ ครั้งที่ 21 เป็นปีฉลองอายุ 150 ปีของลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ จัดประชุมที่ Hylands Park เมือง Chelmsford ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. 2550 มีลูกเสือชาย – หญิงจากทั่วโลก เข้าร่วมประชุมกว่า 40,000 คน ครั้งล่าสุดจัดที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อ 28 กค. – 8 สค. 2558 เป็น ครั้งที่ 23 ครั้งต่อไปกำหนดจัดที่ประเทศสหรัฐอเมริกา 22 กค. – 2 สค. 2562 นับเป็นครั้งที่ 24

สมัชชาลูกเสือภาคพื้นเอเชีย – แปซิฟิก

เดิมเรียกว่า Far East Scout Conference เปลี่ยนชื่อเรียกเป็น Asia – Pacific Regional Scout Conference เมื่อพ.ศ. 2513 จัดประชุมครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2501 ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ระยะเวลา มีการประชุมทุก 2 ปี ต่อมาเปลี่ยนเป็นประชุมทุก 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2532

คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศสมาชิกลูกเสือภาคพื้นเอเชีย – แปซิฟิก ที่มาจากการคัดเลือกจำนวน 10 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี ทั้ง 10 คน จะคัดเลือกประธาน และรองประธานกันเอง ในการประชุมทุก 3 ปี จะมีกรรมการครบวาระ 5 คน และจะมีการเลือก กรรมการใหม่เข้ามาทดแทน โดยมีคนไทยหลายท่านที่เคยได้รับคัดเลือกเข้าเป็นกรรมการ

โครงสร้างการบริหารงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ

คณะลูกเสือแห่งชาติ

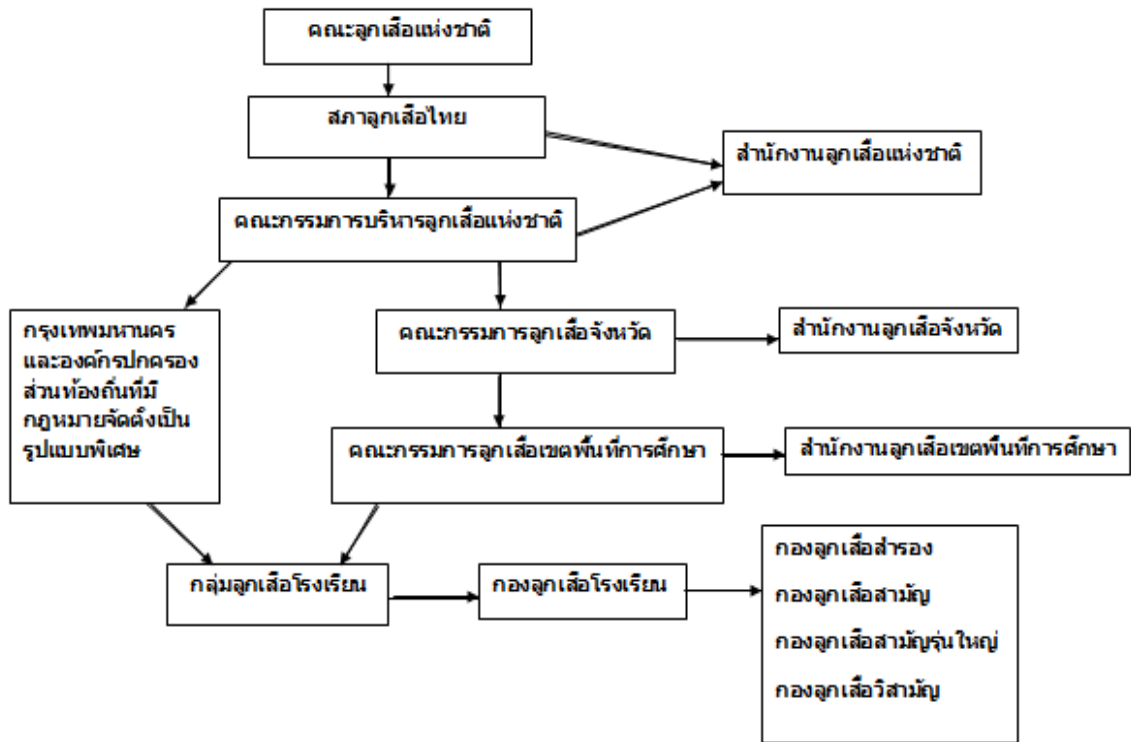
ตามพระราชบัญญัติ ลูกเสือ พ.ศ.2551 ประกอบด้วย บรรดาลูกเสือทั้งปวงและบุคลากรทางการลูกเสือ มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินการของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด สำนักงานลูกเสือ เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไป อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

โครงการการบริหารคณะลูกเสือแห่งชาติตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551

สภาลูกเสือไทย

มีนายกรัชมณตรี เป็นสภานายก และเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นกรรมการ และเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (2) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (3) พิจารณารายงานประจำปีของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (4) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

เป็นองค์กรบริหารของคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
เป็นประธานกรรมการ และเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ
มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของสภาลูกเสือไทย
- (2) ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ
- (3) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ
- (4) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- (5) จัดการทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

(6) ให้ความเห็นชอบในการลงทุนเพื่อประโยชน์ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
(7) ออกข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- (8) วางระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ
- (9) จัดทำรายงานประจำปีเสนอสภาลูกเสือไทยพิจารณา
- (10) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (11) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหาร

ลูกเสือแห่งชาติมอบหมาย

- (12) กำกับดูแล สนับสนุน และส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้าน
- (13) จัดตั้งตำแหน่งกิตติมศักดิ์และตำแหน่งอื่นใดที่มีได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (14) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

ลูกเสือแห่งชาติหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ
รัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการคนหนึ่งทำหน้าที่เลขาธิการสำนักงาน

ลูกเสือแห่งชาติ

มีหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของ
สภาลูกเสือไทย รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติหรือดำเนินการใดๆ
เกี่ยวกับทรัพย์สิน
2. ทำนิติกรรมสัญญาหรือข้อตกลงอื่น
3. รับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
4. ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของ
ทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของลูกเสือ
5. จัดให้มีการฝึกอบรมหรือการชุมนุมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
6. จัดทำรายงานประจำปีพร้อมงบดุลเสนอคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
7. จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ
8. ประสานและส่งเสริมสำนักงานลูกเสือจังหวัด และสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
9. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและตามมติของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

แต่ละจังหวัดจัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตจังหวัด สำหรับการจัดระเบียบการปกครอง
ลูกเสือในกรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นรูปแบบพิเศษ
ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นกรรมการและเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

(3) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ

(4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือจังหวัด

(5) พิจารณาคำขอการจัดตั้งค่ายลูกเสือตามมาตรา 32

(6) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือจังหวัด

(7) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี

(8) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาในการปฏิบัติงานลูกเสือ

(9) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการลูกเสือ

(10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในจังหวัด ซึ่งจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(11) จัดทำรายงานประจำปีและรายงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือในจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(12) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมอบหมาย

(13) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมอบหมาย ให้มีสำนักงานลูกเสือจังหวัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือจังหวัด บังคับบัญชาและรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือจังหวัด

คณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธานกรรมการ และรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือทั้งในและนอกสถานศึกษา

(4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

- (5) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานให้คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดทราบ
- (6) ให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการประจำปี
- (7) ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมลูกเสือ
- (8) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ
- (9) กำกับดูแล สนับสนุนและส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้านในเขตพื้นที่การศึกษา
- (10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มีสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

ตำแหน่งลูกเสือ

ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้อำนวยการใหญ่ (รมต.กระทรวงศึกษาธิการ)
- (2) รองผู้อำนวยการใหญ่ (ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ/เลขาธิการ สพฐ. / เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา)
- (3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ (รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)
- (4) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)
- (5) รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (รองผู้ว่าราชการจังหวัด)
- (6) ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (ปลัดจังหวัด)
- (7) ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา (ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา)
- (8) รองผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา (รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา)
- (9) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน)
- (10) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (11) ผู้กำกับลูกเสือกลุ่มลูกเสือ
- (12) รองผู้กำกับลูกเสือกลุ่มลูกเสือ
- (13) ผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือ
- (14) รองผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือ
- (15) นายหมู่ลูกเสือ
- (16) รองนายหมู่ลูกเสือ

การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ตำแหน่งผู้ตรวจการลูกเสือ มีลำดับดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ (นายกรัฐมนตรี)

(2) ผู้ตรวจการใหญ่ (รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)
(3) รองผู้ตรวจการใหญ่ (ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

- (4) ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (5) รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (8) รองผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (9) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (10) ผู้ตรวจการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
- (11) รองผู้ตรวจการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

การแต่งตั้งผู้ตรวจการลูกเสือและการกำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการลูกเสือให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
ผู้ตรวจการลูกเสือมีหน้าที่ตรวจตรา แนะนำ ชี้แจง และรายงานเพื่อให้การบริหารลูกเสือเป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และแบบธรรมเนียมของลูกเสือ

สภาลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า
จะได้มีสภาลูกเสือไทย คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
และคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551

ให้นาฏกกระทรวง ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออก
ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 ประกาศใช้
มาใช้บังคับโดยอนุโลมในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฏกระทรวง ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551

ในฐานะที่คณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of Thailand: NSOT)
เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement: WOSM)
นอกจากจะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการของการลูกเสือ ตามที่องค์การลูกเสือโลก
ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดแล้ว คณะลูกเสือแห่งชาติยังยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 และปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาชีพ พ.ศ. 2509 ด้วย

การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือเดิมเป็นกิจกรรมทางเลือก ต่อมาในพ.ศ. 2544
กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป โดยกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ อยู่
ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทบาทของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ผู้สมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต้องมีอายุระหว่าง 14 – 18 ปี หรือกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 โดยไม่จำเป็นต้องเคยเป็นลูกเสือมาก่อน นักเรียนหญิงที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้เรียกว่า เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใช้การฝึกอบรมและกิจกรรมเป็นระบบหมู่ ฝึกให้มีความรับผิดชอบสูงขึ้น เป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย ฝึกการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การผจญภัย ทักษะลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามที่ถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ โดยมุ่งพัฒนาลูกเสือซึ่งอยู่ในวัยรุ่นดังนี้

1. พัฒนาคำคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นผู้รู้จักใช้เหตุผล สังเกตและสืบค้นข้อมูล ความเป็นจริง และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ตลอดจนมีแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์

2. พัฒนาศักยภาพในการสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง

3. กล้าแสดงออก รักษาสิทธิของตนเอง ยอมรับสิทธิและคสามคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานของประชาธิปไตย

4. แสวงหาเอกลักษณ์ที่ดีของตนเอง

บทบาทหน้าที่ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อาจสรุปได้ ดังนี้

1. หน้าที่ในการพัฒนาตนเอง

2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ทั้งในโรงเรียน และชุมชนที่ลูกเสืออาศัยอยู่ ได้แก่

2.1 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การทำความสะอาด การดูแลความปลอดภัย ให้เด็กเล็ก ลูกเสือจราจร การกำจัดลูกน้ำยุงลาย ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัญหา และความต้องการที่เกิดขึ้น ในโรงเรียนและชุมชนในขณะนั้น ลูกเสือต้องมีใจพร้อมอาสาทุกเมื่อ

2.2 กิจกรรมโครงการเพื่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือเห็นควรจัดให้มีขึ้น อาจเป็นโครงการที่ดำเนินการเอง หรือร่วมมือกับผู้นำชุมชน หรือหน่วยงานราชการ ซึ่งเข้ามาดำเนินโครงการอยู่ในชุมชนก็ได้ ขั้นตอนการดำเนินโครงการมีดังนี้

1) ชั้วางแผน เป็นการสำรวจข้อมูล เขียนโครงการ และกำหนดรายละเอียด

ที่ต้องปฏิบัติ รวมทั้งการประสานงาน งบประมาณและการขอรับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง

2) ชั้ลงมือปฏิบัติ เป็นการจัดแบ่งงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

มีรายละเอียดในการปฏิบัติ กำหนดระยะเวลาการทำงาน สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ

3) การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการติดตามดูว่ามีปัญหา อุปสรรคใดที่ต้องแก้ไข ปรับปรุงบ้าง /การปฏิบัติงานถูกต้อง เรียบร้อย และเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ /ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจและให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด /ปรับปรุงโครงการให้เหมาะสม / การเขียนบันทึกและรายงาน

ตัวอย่างกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน

- ปลูกต้นไม้

- อนุรักษ์รักษาความสะอาด

- ขุดลอกคู คลอง ทางระบายน้ำ และกำจัดแหล่งน้ำขัง ที่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง
- พัฒนาถนน ทางเข้า หมู่บ้าน วัด โรงเรียน และสาธารณสถานอื่น ๆ
- ปลูกพืชสวนครัว สมุนไพร
- เพาะพันธุ์ปลา เลี้ยงปลาเพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีน และเพิ่มรายได้
- เลี้ยงไก่ เพื่อกินไข่
- การกำจัดขยะ อย่างครบวงจร

ฯลฯ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สัจจะ

ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่างๆ สัตว์ใหญ่และแข็งแรงก็ฆ่าสัตว์ที่อ่อนแอกว่าเพื่อกินเป็นอาหาร สัตว์ป่าที่อ่อนแอก็อยู่อย่างไม่เป็นสุข หวาดกลัวอันตรายอยู่ตลอดเวลา สิงโตซึ่งเป็นเจ้าป่าเห็นว่าสัตว์ทั้งหลายต่างไม่มีความสุข จึงเรียกประชุมและขอให้สัตว์ป่าเล็กมาถกกันแต่เนื้อของสัตว์ที่ตายแล้วเท่านั้น สัตว์ทั้งหลายต่างเชื่อฟังและทำตามจึงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

วันหนึ่งมีคนเข้ามาปลูกบ้านอยู่ริมน้ำกลางป่า สัตว์ป่าต่างพากันกลัวอีกว่าคนจะมาทำร้าย สิงห์โตจึงเรียกประชุมเพื่อช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไรกับคน

“บุกเข้าไปพังบ้านเสียก็หมดเรื่อง” ช้างพูดพลางยกงวงชูไปมา

“อย่าเพิ่งเลยตอนนี้เราต้องคอยดูความเคลื่อนไหวของเขาก่อน” ม้าเสนอความคิด

“ฉันจะพาพวกบุกเข้าไปกินคนพวกนั้นให้สาสมกับที่เขาบุกกรุกป่าของพวกเรา”

เสือโคร่งพูดอย่างเดือดพล่าน

“เราน่าจะส่งตัวแทนไปบอกให้เขาออกไปเสียจากป่า พวกเราจะได้อยู่อย่างสงบสุข”

ลิงแนะนำขณะที่มือยังถือกล้วยอยู่

สัตว์ทุกตัวเห็นด้วยกับข้อเสนอของลิง สิงห์โตจึงรับหน้าที่ไปขอร้องให้คนออกจากป่าไป

“เราไม่มีที่อยู่ จึงมาอยู่ในป่า” ชายคนหนึ่งบอก

“แต่สัตว์ทั้งหลายกลัวพวกท่านจะทำร้ายเอา” สิงห์โตบอก

“อย่ากลัวพวกเราเลย พวกเรามาอยู่ในป่าเพื่อทำมาหากิน เราจะไม่รบกวนและทำร้ายสัตว์

เราขอให้สัญญา” ชายคนนั้นกล่าว

สิงโตเห็นว่าคำพูดของคนเหล่านั้นน่าเชื่อถือจึงยินยอมให้อยู่ในป่าต่อไป ก่อนกลับสิงโตได้ย่ำกับคนเหล่านั้นว่า “เราขอให้ท่านรักษาคำพูดตลอดไป ทุกคนและสัตว์จะได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ป่าแห่งนี้ก็จะเป็นที่ร่มเย็นน่าอยู่ตลอดไป”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรักษาคำพูดหรือสัจจะสัญญาที่ให้ไว้ต่อกันเป็นสิ่งดี และนำมาซึ่งความสงบสุข

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สาระสำคัญของการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ตีติดดาว

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

รู้จักและเข้าใจข้อดีของตนเอง ด้วยการวิเคราะห์จากความเห็นของเพื่อนๆ

2. เนื้อหา

การนำเสนอสิ่งดี ๆ ลักษณะเด่น หรือความสามารถพิเศษของตนเองโดยมีเพื่อนช่วยให้ความเห็น จะสร้างความมั่นใจและรู้จักตนเองได้ดีที่สุด

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 กระดาษเอ 4, สติกเกอร์รูปดาว

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หม้อลูกเสือนั่งล้อมวง แจกกระดาษ ขนาด เอ 4 ที่แบ่งเป็น 4 ช่อง ให้คนละ 1 แผ่น

2) ลูกเสือแต่ละคนเขียน ข้อดีของตนเอง คนละ 3 ข้อ ในกระดาษที่ได้รับ ช่องละ 1 ข้อ ช่องที่เหลือให้เขียนชื่อตนเองลงไป

3) นำกระดาษมาวางเรียงกัน แจกสติกเกอร์รูปดาวให้ลูกเสือคนละ 10 ดวง

4) ลูกเสือเดินดูกระดาษของหมู่ ถ้าเห็นด้วยกับข้อดีของเพื่อนข้อใด ให้ติดดาวลงในช่องนั้น ติดได้แค่ช่องละ 1 ดวง และต้องใช้ดาวจนหมด ดังนั้นแต่ละคนต้องเลือกให้ครบ 10 ช่อง

5) เมื่อติดเสร็จลูกเสือแต่ละคนนำกระดาษของตนกลับไปดู แล้วเข้าร่วมในกองลูกเสือ

6) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย ในประเด็น “ลูกเสือดูกระดาษของตนเองแล้วรู้สึกอย่างไร และได้ข้อคิดอะไรบ้าง” และสรุป (สิ่งที่ลูกเสือคิดว่าเป็นข้อดีของตนเอง อย่างน้อยก็มีเพื่อนเห็นด้วย ดังนั้นลูกเสือจึงควรภาคภูมิใจในตนเอง และพัฒนาข้อดีเหล่านั้นให้มากขึ้น)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรมคือ เข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

ดอกบัว

ดอกเอ๋ย ดอกบัว	ดอกนี้เพื่อตัว แล้วอย่าลืม (ๆ)
ขอจงเคียงอยู่กับใจ ใว้ให้ดี (ซ้ำ)	สดสวยเด่นตา ดอกนี้แหละหนา แล้วอย่าลืม (ๆ)
ขอจงเคียงอยู่กับไทย เพื่อชาติไทย(ซ้ำ)	เก็บบัว ใส่พาน ตั้งใจธิดาฐาน พุทธองค์ พุทธองค์
ขอจงเคียงอยู่กับเรา ให้เจริญ (ซ้ำ)	

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ห่านกับนกกระสา

ณ บึงใหญ่แห่งหนึ่งใจกลางป่า มีห่านและนกกระสาเป็นเพื่อนกัน มัน 2 ตัวกำลังเดินท่องน้ำ หาปลากินเป็นอาหาร โดยไม่รู้ตัวเลยว่าภายในพุ่มไม้ที่อยู่เบื้องหลังของพวกมันนั้น มีพรานป่าคนหนึ่ง ยืนถือปืนคอยท่าจะยิงพวกมันอยู่ ห่านก็หันหน้าก็มตาкинอย่างไม่ยั้ง ในขณะที่นกกระสาค่อยๆ กินอย่างไม่รีบร้อนนัก เมื่อมันหันมาเห็นห่านกินเอากินเอา มันก็พูดเตือนขึ้นว่า “นี่ห่าน กินขนาดนี้ ระวังบินไม่ไหวนะ” แต่ห่านไม่ฟัง มันยังคงกินอย่างไม่คิดถึงอะไรทั้งสิ้น ส่วนนายพรานพอเห็นนกกระสา และห่านเผลอ เขาก็ยกปืนขึ้นตั้งท่าจะยิงทันที นกกระสาหันไปเห็นเข้าพอดี จึงฉวยโอกาสบินหนีไปได้

ในขณะที่ห่านแม้จะหันมาเห็นนายพรานเหมือนกัน แต่มันก็หนีไม่พ้น เพราะท้องอันหนักของมันนั่นเอง ทำให้ไม่สามารถบินหนีได้ มันจึงตกเป็นอาหารของนายพรานในที่สุด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ไม่ว่าจะทำอะไร ควรต้องคิดถึงและระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นไว้ด้วย
ไม่ควรประมาทหรือพลั้งเผลอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การคบเพื่อน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ตระหนักถึงความสำคัญของการคบเพื่อน และมีแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับเพื่อน ทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ

2. เนื้อหา

เพื่อนมีความสำคัญอย่างมากกับคนทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่น การสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ จะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะทางสังคม เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพ เลือกคู่ครองและสร้างครอบครัวที่มั่นคงในอนาคต

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 กระดาษแผ่นเล็ก และกระดาษสำหรับจดบันทึก

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิดชวนคุย “เพื่อนสำคัญอย่างไร”

2) ลูกเสือนั่งล้อมวงเป็นหมู่ แจกกระดาษแผ่นเล็กคนละ 3 แผ่น

3) ลูกเสือเขียน “คุณสมบัติของเพื่อนที่ลูกเสืออยากคบด้วย” คนละ 3 ข้อ ลงกระดาษข้อละ 1 แผ่น แล้วนำไปจัดประเภทติดบนบอร์ดโดยไม่มีการพูดกัน เพื่อให้เกิดจากการตัดสินใจของตนเอง ไม่เอนเอียงจากคำพูดคนอื่น

4) นายหมู่รวบรวม และสรุปผล นำรายงานในกองลูกเสือ

5) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้รายงาน 1 หมู่ หมู่ที่เหลือให้เพิ่มเติม เฉพาะส่วนที่ไม่ซ้ำกัน

6) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายที่ละประเด็น โดยผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติมและสรุปว่าเพื่อให้ได้เพื่อนอย่างที่ยากคบ ลูกเสือควรมีแนวทางในการคบเพื่อนดังนี้

(1) คบให้หลากหลายทั้งชายและหญิง เพราะเพื่อนแต่ละคนจะมีความแตกต่าง ทั้งประสบการณ์ ความคิด ความสามารถ และนิสัยใจคอ ทำให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในทุกด้าน เป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม และยังสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้

(2) เข้าใจ ให้เกียรติ และยอมรับเพื่อนแต่ละคนอย่างที่เขาเป็น

(3) เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ทำในสิ่งที่เพื่อนไม่ชอบ

(4) ซื่อสัตย์ จริงใจ

(5) ใช้การสื่อสารทางบวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิเสธและเตือนเพื่อน

และถ้าเป็นการคบเพื่อนต่างเพศ ลูกเสือควรมีแนวทางเพิ่มเติมดังนี้

(1) คบอย่างมีขอบเขตในฐานะเพื่อน ให้โอกาสในการเรียนรู้นิสัยใจคอกันอย่าง

เพียงพอ

(2) ไม่ควรสนิทสนมใกล้ชิดกับใครเพียงคนเดียวเพราะอาจเกิดความเข้าใจผิดและปิดกั้น โอกาสที่จะค้นพบคนที่เหมาะสมจริง ๆ

(3) หลีกเลี่ยงการสัมผัส การอยู่ด้วยกันตามลำพัง และการอยู่ในที่ลับตา เพราะอาจตกอยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์เพศ และนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิด

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องเล่าที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการเสนอความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจตนเอง เข้าใจเห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เพลง

มิตรดี

มิตรดีเป็นที่พึ่งพา	ได้ทุกคราเดือดร้อนเศร้าใจ
หาทางขจัดภัย	ไม่ว่าที่ไหนไกลเมื่อยามอัปยศ
มิตรเลวมีแต่สอพลอ	ยกยอเพื่อหวังประโยชน์ตน
หากมีภัยที่ตัวผจญ	ถึงคราอัปยศเพื่อนลี้หนีไกล

เรื่องที่เป็นประโยชน์

หมากับคนเดินทาง

วันหนึ่ง...ชายสองคนอยู่ในขณะเดินทาง เมื่อคนทั้งสองไปพบหมาเข้า หมาไม่ทันได้เห็นชายทั้งสองแต่แรก ชายคนหนึ่ง จึงรีบวิ่งหนีไปขึ้นต้นไม้อย่างรวดเร็ว แต่ชายอีกคนหนึ่งวิ่งไม่เร็ว เขาจึงร้องขอความช่วยเหลือ “ช่วยดึงฉันขึ้นไปด้วย” แต่ชายคนแรกได้ปีนขึ้นไปอยู่บนกิ่งไม้สูง ทั้งเพื่อนของเขา เอาตัวรอดแต่ลำพัง

“ฉันจะอย่างไรดี” ชายคนที่อยู่ใต้ต้นไม้รำพึง “ถ้าฉันวิ่งหนี หมามันก็ต้องเห็นฉัน และถ้ามันเห็นฉันเข้า มันก็คงกัดกินฉันแน่” ดังนั้นเขาจึงล้มตัวลงนอนกับพื้นไม่ไหวติง แล้วทำเป็นตาย หมาเดินเข้ามาใกล้และเดินวนเวียนรอบตัวเขา แล้วในที่สุดมันก็ผละไปจากที่นั้น

ชายคนที่ปีนขึ้นไปอยู่บนต้นไม้จึงไต่ลงมาหาเขา เอ่ยปากถามเพื่อนว่า “เมื่อไหร่ หมามันมาอยู่ใกล้ๆ กับเพื่อนมาก มันพูดว่าอะไรบ้าง”

“พูดว่า...” เพื่อนที่หนีไม่ทันยังไม่ทันตอบ เจ้าหมีตัวเดิมก็เดินมาใกล้แล้วตอบแทนว่า “อย่าได้ร่วมทางไปกับคนที่ทิ้งเพื่อนในยามที่เพื่อนประสบอันตรายเป็นอันขาด”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เพื่อนแท้ต้องไม่ทอดทิ้งกันยามตกทุกข์ได้ยาก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. เนื้อหา

การปฏิบัติตามวิถีไทยแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ลูกเสือควรศึกษา และนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดสำนึกความเป็นไทย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือจัดสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมการโต้วาที

2) ผู้ดำเนินรายการ ดำเนินกิจกรรมโต้วาทีญัตติ “คนไทยเป็นสุขได้ด้วยวิถีไทย

และภูมิปัญญาไทย”

- ฝ่ายเสนอและฝ่ายค้านต่างมีหัวหน้า 1 คน และมีผู้สนับสนุน 3 คน

- ลูกเสือเลือกกรรมการตัดสิน 3 คน

3) หัวหน้าฝ่ายเสนอนำเสนอข้อมูล 3 นาที และหัวหน้าฝ่ายค้านนำเสนอข้อมูล 3 นาที

4) ผู้สนับสนุนแต่ละฝ่ายคนละ 2 นาที

5) หัวหน้าฝ่ายเสนอและฝ่ายค้านสรุปคนละ 1 นาที

6) ผู้ดำเนินรายการให้กรรมการตัดสินผู้ชนะการโต้วาที

7) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะและกล่าวคำชมเชยลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และ
กองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามวิถีไทย
และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

เมืองกังวล

เมืองใดไม่มีทหาร	เมืองนั้นไม่นานเป็นข้า
เมืองใดไร้จอมพารา	เมืองนั้นไม่ช้าอัจน
เมืองใดไม่มีพานิชเลิศ	เมืองนั้นย่อมเกิดขัดสน
เมืองใดไร้ศิลปะโสภณ	เมืองนั้นไม่พ้นเสื่อมทรม
เมืองใดไม่มีกวีแก้ว	เมืองนั้นไม่แคล้วคนหยาม
เมืองใดไร้นาริงาม	เมืองนั้นสิ้นความภูมิใจ
เมืองใดไม่มีดนตรีเลิศ	เมืองนั้นไม่เฟริศพิศมัย
เมืองใดไร้ธรรมอำไพ	เมืองนั้นบรรลัยแน่เอย

เรื่องที่เป็นประโยชน์

คำบ่นของนกยูง

กาลครั้งหนึ่ง มีนกยูงตัวหนึ่งไม่พอใจในน้ำเสียงของมันที่ไม่ไพเราะเหมือนนกตัวอื่นๆ มันจึงบ่น
กับเทพธิดาว่า “เสียงของข้าช่างแหบแห้งเสียจริงๆ ท่านช่วยเสกให้ข้ามีน้ำเสียงที่ไพเราะด้วยเถิด
จะได้เหมาะสมกับความงามของปีกและหางของข้า” มันพูดพร้อมกับรำแพนขนหางของมัน
ด้วยความภาคภูมิใจ

เทพธิดาจึงตอบว่า “ท่านมีขนสวยเช่นนี้ก็ถือว่าโชคดีกว่านกชนิดอื่นๆ อีกมากมาย
ยังมีนกอีกหลายชนิดที่ไม่มีขนตั้งแต่เกิดแม้แต่เส้นเดียว ท่านจงจำไว้ว่าถึงท่านไม่มีน้ำเสียงที่ไพเราะ
แต่ท่านก็มีขนหางที่สวยงามมาทดแทน ในขณะที่นกที่มีเสียงไพเราะหลายชนิดก็ยังมีขนไม่สวยเท่าขน
ของท่าน ท่านก็ควรจะพอใจในสิ่งที่ธรรมชาติได้สร้างให้ท่านมา”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 2 สารสำคัญของการลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เด็กติดเกม

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบเนื่องจากการติดเกมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เกมกด วิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์ เกมออนไลน์ เป็นต้น และมีแนวทางในการป้องกันการติดเกม

2. เนื้อหา

การติดเกมเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน นอกจากเสียเวลา เสียเงิน และเสียสุขภาพแล้วยังนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ อีก เช่น ปลุกฝังให้ชินชากับความก้าวร้าวรุนแรงจากเนื้อหาในเกม ซึ่งนำไปสู่การเลียนแบบและขาดความยับยั้งชั่งใจใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาโดยไม่รู้สึกลัวผิด นอกจากนี้ความต้องการเงินมาเล่นเกม อาจถูกชักนำไปสู่การกระทำผิดอื่น เช่น ลักขโมย รีดไถ/ข่มขู่กรรโชกทรัพย์เด็กที่เล็กกว่า ขยายยาเสพติด ขยายบริการทางเพศ เป็นต้น ความตระหนักในเรื่องนี้และหาวิธีป้องกันจะช่วยลดปัญหาจากการติดเกมลงได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้เรื่อง เด็กติดเกม

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือเตรียมการแสดงบทบาทสมมติอาการของเด็กติดเกม หมู่ละ 1 เรื่อง และนำเสนอในกองลูกเสือ

(2) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงานในกองลูกเสือ

(3) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย สรุป และเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

1) ลักษณะ และพฤติกรรม ของเด็กติดเกม มีอะไรบ้าง

(ใบความรู้ข้อ 2)

2) คิดว่าจำนวนเด็กติดเกมในประเทศไทยนั้นมีมากน้อยแค่ไหน

(ใบความรู้ข้อ 1)

3) ผลกระทบที่สำคัญต่อเด็กติดเกมมีอะไรบ้าง (ใบความรู้ข้อ 2,4,5)

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
 - 1) อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนคลั่งไคล้ในเกม จนพัฒนาไปสู่การติดเกมในที่สุด (ใบความรู้ข้อ 6)
 - 2) ทำไมจึงมีเด็กที่ลองเล่นเกม แต่ไม่ติด (ใบความรู้ข้อ 7)
 - 3) ลูกเสือคิดว่าควรมีแนวทางอย่างไรในการเล่นเกมที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์และไม่เกิดปัญหาการติดเกมตามมา (ใบความรู้ข้อ 8)
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงาน หมู่ละ 1 ประเด็น ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้ลูกเสือหมู่อื่น เพิ่มเติม และสรุปที่ละประเด็นจนครบ
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือเขียนคำขวัญการรณรงค์แก้ปัญหา “เด็กติดเกม” ในโรงเรียน หมู่ละ 1 คำขวัญ เขียนติดบอร์ดในที่เห็นได้ชัดเจน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบเนื่องจากการติดเกม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

กฎลูกเสือ

น้ำค้างพรหมเม้นในยามดึก	คณึงนิก กฎลูกเสือเพื่อปรงสมอง
หนึ่งมีเกียรติ สองจงรัก รักดีปอง	สามประคองหน้าที่ สีมิตรคน
ห้าสุภาพไม่งนงก หกเมตตา	เจ็ดเชื่อฟัง แปดเรียร่าอย่าสับสน
เก้าเป็นผู้มัธยัสไม้อับจน	สิบกายตน ประพฤติชอบวาจาใจ

ข้อมาลี

เจ้าข้อมาลีคนดีของฟักมา	สวยจริงหนาเวลาค่าคีน(ซ้ำ)
ไอจันท์ไปไหน ทำไมถึงไม่ส่องแสง	เดือนมาแฝงแสงสว่าง
เมฆน้อยลอยมาบัง (ซ้ำ)	แสงสว่างก็จางหายไป (ซ้ำ)
ดอกฟ้าจะร่วงพวงพะยอมโรยรา	ดอกฟ้าจะโรยเมื่อลมโชยมาถาลาดดิน
แม้รักเราจะสั้นไม่มีเยื่อใย	ดอกฟ้าพลัดถิ่น
ยามส่งกลิ่นหอมสลักตรึงใจ	ยังไม่ทันไรก็ร่วงโรยรา

ใบความรู้

เด็กติดเกม

1. ข้อมูลของศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญาเด็กติดเกม ระบุว่าวัยรุ่นที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไปราว 1,500,000 คนนิยมเล่นเกมออนไลน์ใช้เวลาเล่นเกมเฉลี่ย 4.5 ชม.ต่อวัน เสียเงินกว่า 50-300 บาทต่อครั้ง หรือเฉลี่ยประมาณ 1,114 บาทต่อเดือน บริเวณใกล้บ้านมีร้านเล่นเกมเฉลี่ย 5 ร้าน ใช้เวลาเดินทางจากบ้านไปร้านเกมไม่ถึง 10 นาที

2. การเล่นเกมจึงเป็นกิจกรรมทั้งยามว่างและไม่ว่างของเด็ก เป็นผลให้ไม่มีกิจกรรมอื่นขาดการออกกำลังกาย ไม่กินหรือกินอาหารไม่เป็นเวลา อดนอน ขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหนีเรียนไปมั่วสุมตามร้านเกม มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด การตัดสินใจ เจตคติ และการแสดงออกทางพฤติกรรม ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การคิด/การตัดสินใจโดยขาดเหตุผล ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ ขาดการควบคุมตนเอง และอาจนำไปสู่การใช้สารเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวจากเกมที่มีเนื้อหารุนแรง อาทิ การต่อสู้ เตะ ต่อย ฆ่าฟัน ข่มขืน และการทำลายล้างคู่ต่อสู้เนื่องจากความชินชา และรู้สึกว่าการรุนแรงเป็นเรื่องปกติ ไม่ผิด เป็นต้น มีผลกระทบทำให้เสียการเรียนและเสียอนาคตในที่สุด

3. ความนิยมอย่างมาก ทำให้เว็บไซต์เกมออนไลน์เปิดตัวเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ปี 2547 มีประมาณ 10,000,000, เว็บไซต์พุ่งสูงขึ้นเป็น 75,500,000 เว็บไซต์ในปี 2548

4. ตัวเลขที่น่าตกใจก็คือ ในผู้ที่ไปขอรับคำปรึกษาทางโทรศัพท์กับสถาบันสุขภาพจิตเด็ก และวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิตในระหว่างเดือน พ.ย.2547 – เดือน มี.ค.2548 พบว่า จำนวนเกินครึ่งเกิดจากปัญหาเด็กประถมและมัธยมที่ติดเกม

5. สถิติจำนวนเด็กและวัยรุ่นที่เคยประสบปัญหาในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ เคยถูกรีดไถ มีถึง 60,560 คน/เคยถูกทำร้ายร่างกาย 57,606 คน/เป็นหนี้ร้านอินเทอร์เน็ต 53,175 คน และถูกบังคับให้ทำสิ่งที่ไม่อยากทำ เด็กในสถานพินิจจำนวนมากทำผิดกฎหมายด้วยสาเหตุต้องการเงินมาเล่นเกม

6. ระดับการติดเกม ของเด็กมีการพัฒนาแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

6.1 เริ่มชอบ แรกๆ มักเล่นตามเพื่อน อยากรู้ อยากเห็นตามวัย เล่นเพื่อสนุก ระยะนี้การเรียนและการดำรงชีวิตยังเป็นปกติ ถ้าไม่ได้เล่นก็ไม่เป็นไร เด็กบางคนเมื่อหมดความสนใจ หรือมีสิ่งใหม่ที่น่าสนใจกว่าก็จะเลิกเล่นไป

6.2 หลงใหลหรือคลั่งไคล้ เล่นแล้วสนุกเพลิดเพลิน เกิดความพึงพอใจ ภูมิใจที่ชนะเกมได้ มีเพื่อนที่เล่นด้วยกันคุยเรื่องเดียวกัน และเปรียบเทียบกันได้ เกิดแรงจูงใจให้อยากเล่นต่อไปเรื่อยๆ ระดับนี้ยังเล่นยามว่างเป็นงานอดิเรก การเรียนไม่เสีย และชีวิตประจำวันยังเป็นปกติ เด็กกลุ่มนี้มีจำนวน ร้อยละ 10 ของเด็กทั่วไป

6.3 ติดเกม เป็นระยะที่พัฒนาจากเล่นเรื่อยๆ เป็นเล่นประจำ จนเป็นความเคยชิน ปลื้มใจได้เมื่อไหร่ก็จะเล่นเกมในที่สุดก็เล่นเกมไม่สนใจอย่างอื่น หมกมุ่นอยู่กับเกมทั้งวัน หนีเรียน และมีผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจ ได้แก่ กินข้าวไม่เป็นเวลา ขาดการออกกำลังกาย นอนดึก หรือนอนไม่หลับเลย ในความคิดจะมีแต่เรื่องเกม มองเห็นภาพในสมองของตนเอง พยายามเล่นพนันในเกม ก้าวร้าวกับพ่อแม่ เป็นต้น ระดับนี้มีจำนวนร้อยละ 5 ของเด็กทั่วไป พบว่าเด็กติดเกมอายุน้อยที่สุดคือ 6 ปี

7. อย่างไรก็ตามยังมีเด็กที่เล่นเกมแต่ไม่ติด เป็นเพราะเด็กเหล่านั้น เป็นผู้มีวินัย คือ การไม่ทำในสิ่งที่ไม่ควรทำและเป็นผู้มีความรับผิดชอบ คือ การทำในสิ่งที่ควรทำ ซึ่งมีรากฐานมาจากการคิด และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การรู้จักยับยั้งชั่งใจและควบคุมตนเอง รวมทั้งการจัดการเวลาอย่างเหมาะสม และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

8. แนวทางการเล่นเกมอย่างสร้างสรรค์

8.1 กำหนดเวลาที่เหมาะสมจำกัดเวลาในการเล่น และต้องไม่เกินเวลาที่ตั้งใจไว้

8.2 เลือกเล่นเกมที่สร้างสรรค์ได้ฝึกประสาทสัมผัสหลายด้าน ฝึกสมอง ฝึกการแก้ไขปัญหาที่เป็นขั้นตอน เกมฝึกฝนความรู้และคุณธรรม เกมที่ต้องเคลื่อนไหวเน้นการออกกำลังกาย เนื้อหา และรายละเอียดของเกมเหมาะสมกับวัยไม่มีเนื้อหาที่รุนแรง

8.3 ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนาน ไม่เครียดหรือหมกมุ่นกับการเอาชนะ

8.4 เกมที่เล่นพร้อมกัน 2 คนขึ้นไป จะช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่แยกตัว และช่วยกันควบคุมเวลาได้

เรื่องที่เป็นประโยชน์

คำแนะนำประหลาด !!!

ชายเร่ร่อนคนหนึ่ง เดินทางไปเรื่อย ๆ ตามเมืองต่าง ๆ เมื่อผ่านมาถึงเมืองหนึ่ง จึงเข้าไปในตลาดเพื่อหาซื้อข้าวของ เขาไม่ทันเห็นสุนัขที่เร่ร่อนอยู่ในตลาดและถูกสุนัขกัดที่นอนจนเป็นแผลขนาดใหญ่ พ่อค้าขายขนมปังเห็นเข้าจึงให้คำแนะนำว่า “ท่านต้องเอาขนมปังชุบเลือดจากแผล แล้วนำไปให้สุนัขตัวนั้นกิน แผลของท่านจึงจะหายได้และไม่เป็นพิษ”

แต่ชายเร่ร่อนกลับยิ้มแล้วกล่าวว่า “ถ้าทำเช่นนั้น สุนัขทุกตัวในเมืองก็จะมากัดข้าเป็นแน่ เพราะรู้ว่า เมื่อกัดข้าแล้วจะได้กินขนมปัง”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถ้าใช้เงินซื้อศัตรู มีแต่จะได้ศัตรูมากขึ้นเรื่อย ๆ

หักโทษประหารกับมารดา

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กคนหนึ่งขโมยหนังสือของเพื่อนกลับมาบ้าน แม่ของเขาเห็นเข้า แทนที่จะห้ามปรามและสั่งให้นำไปคืน กลับกล่าวชมเชยว่าลูกของตนนั้นเก่ง

เด็กคนนั้นจึงรู้สึกภูมิใจ และคอยลักเล็กขโมยน้อยเอาของ ของผู้อื่นมาให้แม่อยู่เรื่อย ๆ แม่ของเขาก็แสดงความพอใจทุกครั้ง

ครั้นโตเป็นหนุ่มเขาได้เข้าไปขโมยของในบ้านหลังหนึ่ง และปล้นมือฆ่าผู้เป็นเจ้าของบ้านตาย เมื่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจับตัวได้จึงถูกตัดสินให้ประหารชีวิต ขณะที่กำลังถูกนำตัวไปประหาร ผู้เป็นแม่ได้ร้องให้ฟูมฟายวิ่งตามลูกไปอยู่ข้างๆ พร้อมกับคร่ำครวญว่า

“โธ่ลูกเอ๋ย ทำไมเจ้าถึงทำผิดคิดร้ายถึงเพียงนี้”

นักโทษผู้เป็นลูกชายจึงกล่าวกับแม่ว่า “แม่อย่าร้องไห้เลย ตอนที่ผมเป็นเด็ก เทียวลักขโมยของผู้อื่นมาให้ ถ้าแม่ดูด่าสั่งสอนแทนที่จะชมเชยให้ท้าย วันนี้ผมก็คงไม่ต้องถูกประหาร”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี อยากรักลูกให้ดี ต้องอบรมสั่งสอน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ยอมรับ และปฏิบัติตาม คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2. เนื้อหา

2.1 ความหมายของคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

2.2 วางแผนนำคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3 การปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือทบทวนคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ

(2) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้ และแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือวิเคราะห์ ความหมาย

การกระทำที่แสดงออกถึงการยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ในเรื่องต่อไปนี้

1) ความจงรักภักดีต่อชาติ

2) ความรักและศรัทธาในศาสนา

3) ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

4) การช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือรายงาน ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายให้หมู่อื่นๆเพิ่มเติม

ผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติมจนครบ

(4) ผู้กำกับลูกเสือให้กองลูกเสือร่วมกันจัดทำตารางกิจกรรมวันสำคัญของ ชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ และกำหนดเป็นแผนงานของกองลูกเสือว่าจะทำกิจกรรมอะไรบ้างในวันสำคัญแต่ละวัน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือให้กองลูกเสือกำหนดการปฏิบัติในวันสำคัญ ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ในกิจกรรมครั้งที่ 1 และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้กองลูกเสือรวบรวมผลการปฏิบัติ แล้วนำออกเผยแพร่ตามสื่อต่างๆ ของโรงเรียน หรือในโอกาสที่เหมาะสม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

กฎลูกเสือ

- กฎที่หนึ่ง ฟังจำให้ดี ลูกเสือต้องมี เกียรติเชื่อถือได้
กฎที่สอง นั้นรองลงไป ต้องภักดี ในผู้มีพระคุณ
กฎที่สาม นั้นบำเพ็ญบุญ ช่วยเหลือเกื้อกูล ผู้อื่นเรื่อยไป นะเธอ อย่าลืมๆ (ซ้ำ)
กฎที่สี่ ที่นี้หน้าที่จะเป็นมิตรกับคนทั่วไป
กฎที่ห้า ทำนว่าเอาไว้ มารยาทนั้น ไซ้รัดตให้งามๆ
กฎที่หก นรกไม่ตามเพราะน้ำใจงามกรุณาสัตว์มัน นะเธอ อย่าลืมๆ (ซ้ำ)
กฎที่เจ็ด จงเชื่อฟัง ในคำสั่งโดยดุษฎี
กฎที่แปด ยิ้มๆไว้ซี ลูกเสือไม่หนีต่อความลำบาก
กฎที่เก้า ออมไว้ยามยาก จะไม่ลำบาก เงินทองมากมี
กฎที่สิบ ประพฤติความดีทั้ง กาย วาจา ใจ พร้อมกัน นะเธอ อย่าลืมๆ (ซ้ำ)

คำขวัญลูกเสือ

เกียรติคุณลูกเสือ	เราจะเห็นเนื้อดวงฤทัยเรานั้น
เรานั้นในคำขวัญ	เสียชีพอย่าเสียสัตย์ไว้จนวันตาย
เรานั้นประพาดิตนสมกับที่เราเป็นลูกผู้ชาย	ไว้ลาย ไว้ลาย ลูกเสือไทย
กล้าหาญ การช่วยเหลือนানা	เมตตาโดยไม่เลือกกว่าใคร
เป็นมิตรเป็นมิตรที่ดีของคนทั่วไป	ร่วมจิตรวมใจสามัคคีมีวัฒนธรรม

เกม

ส่งไม้ข้าม

วิธีเล่น

- 1) ลูกเสือแต่ละหมู่เข้าแถวตอน โดยมีจำนวนคนในแต่ละหมู่เท่ากัน แต่ละแถวให้อยู่ห่างกันประมาณ 2 เมตร แจกไม้ข้ามให้คนอยู่หัวแถว โดยวางไว้ที่ด้านหน้า
- 2) ลูกเสือทุกคนนั่งลง เมื่อได้ยินสัญญาณ ให้คนแรกส่งไม้ข้ามข้ามศีรษะของตนเองให้คนที่อยู่ด้านหลังรับและส่งต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงคนสุดท้าย
- 3) คนสุดท้ายเมื่อได้รับไม้ข้ามแล้วให้ถือไม้ข้ามตั้งขึ้น หมู่ใดเสร็จก่อนจะเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

คำปฏิญาณ คือ การให้คำมั่นสัญญาว่าจะประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่พูดด้วยความเต็มใจ ก่อนที่ลูกเสือจะกล่าวคำปฏิญาณต้องขึ้นต้นว่า "ข้าสัญญาว่า" แล้วจึงตามด้วยคำปฏิญาณ

กฎ คือ หลักเกณฑ์ที่ลูกเสือต้องยึดเป็นหลักปฏิบัติอยู่เสมอ

คำปฏิญาณลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 3 ข้อ ดังนี้

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ลูกเสือจะต้องมีความศรัทธา เชื่อมมั่นในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ของตน เคารพเทิดทูนทั้ง 3 สถาบันด้วยความซื่อสัตย์)

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ (ลูกเสือจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นในทุกโอกาส ทุกสถานการณ์ เท่าที่จะทำได้ โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัวจนถึงสังคมภายนอก)

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ (ลูกเสือต้องปฏิบัติตามกฎ 10 ข้อ ของลูกเสือ ซึ่งเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ลูกเสือปฏิบัติแต่สิ่งดีงาม)

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อชาติ ดังนี้

- 1) ประพฤติตนเป็นพลเมืองดีหมั่นศึกษาหาความรู้ใส่ตัว
- 2) ไม่ประพฤติดันผิดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายของบ้านเมือง
- 3) เป็นผู้ประกอบอาชีพสุจริต มีความซื่อสัตย์

4) รักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิดของตน เป็นผู้เสียสละและกล้าหาญ

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อศาสนา ดังนี้

- 1) ปฏิบัติกิจทางศาสนาตามจารีตประเพณีที่ตนนับถือด้วยใจบริสุทธิ์
- 2) ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ
- 3) ไม่แสดงอาการลบหลู่ศาสนาอื่น
- 4) ละเว้นการประพฤติดุชชั่วกระทำแต่ความดี
- 5) เข้าร่วมพิธีทางศาสนาตามเวลาและโอกาสอันควร

ลูกเสือควรปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์ ดังนี้

- 1) แสดงความเคารพต่อพระมหากษัตริย์และพระบรมฉายาลักษณ์
- 2) ไม่กระทำการใดๆ ที่จะส่งผลให้เสื่อมเสียพระเกียรติคุณ และต้องช่วยป้องกัน ไม่ให้คนอื่น

กระทำได้ด้วยเช่นกัน

กฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มี 10 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้ (ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา กระทำตนให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจได้)

ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ (ปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และยึดมั่นในความซื่อสัตย์ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณทุกท่าน)

ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น (พร้อมอยู่เสมอที่จะบำเพ็ญประโยชน์ และเป็นที่พึ่งแก่ผู้อื่นได้)

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก (มีใจโอบอ้อมอารี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ทุกคน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา และปฏิบัติต่อเขาเหมือนญาติพี่น้อง)

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย (เป็นผู้มีกิริยาจาสุภาพ อ่อนโยน อ่อนน้อม มีความสามัคคาราวะต่อบุคคลทั่วไป)

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ (มีใจเมตตากรุณา สงสารสัตว์ ไม่รังแกหรือทรมานสัตว์ หรือเมื่อพบสัตว์บาดเจ็บต้องให้การช่วยเหลือ)

ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ (ปฏิบัติตามคำสั่งสอน คำชี้แนะของบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้บังคับบัญชาด้วยความเต็มใจ และเคารพ)

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก (มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ถึงแม้จะตกอยู่ในความยากลำบาก ก็จะไม่แสดงอาการย่อท้อให้เห็น)

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มีเกียรติ (รู้จักประหยัดทรัพย์ทั้งของตนเองและผู้อื่นไม่สุรุ่ยสุร่าย)

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ (รู้จักสำรวม และระวังกาย วาจา ใจ ไม่ให้มีความอิจฉาริษยา มีความบริสุทธิ์ใจต่อทุกคน)

คติพจน์และคำขวัญ ของลูกเสือ

คติพจน์ และคำขวัญ เป็น คำพูดหรือข้อความที่เป็นคติสอนใจให้ยึดถือปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

คำขวัญลูกเสือ

"เสียชีพอย่าเสียสัตย์" มีความหมายว่า ให้ลูกเสือรักษาความซื่อสัตย์ จะไม่ยอมละความสัตย์ ถึงแม้จะถูกบีบบังคับจนเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตก็ตาม

คติพจน์ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

มองไกล (Look wide) หมายถึง การมองให้กว้างและไกล ฉลาดที่จะมองเห็นความจริงของสิ่งต่าง ๆ ว่าผลจากการกระทำภารกิจของตน อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจอื่น บุคคลอื่น จะประสบผลดี ผลเสียต่อองค์กรส่วนรวมหรือไม่อย่างไร วิเคราะห์และสามารถกำหนดทิศทางการเป้าหมาย วางแผนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เพื่อนทรยศ

สุนัขจิ้งจอกกับลาเป็นเพื่อนกัน มันสัญญากันว่าจะคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อยามมีภัย วันหนึ่งขณะที่สัตว์ทั้งสองตัวออกไปล่าเหยื่อด้วยกัน สุนัขจิ้งจอกเลื้อยไปเห็นสิงโตตัวหนึ่งกำลังเดินตรงมา มันรีบบอกว่า “ลาเพื่อนรัก ท่านรออยู่ที่นี้ก่อนนะ ข้าจะอาสาเดินไปเจรจาผูกมิตรกับสิงห์โตตัวนั้นเสียก่อน พวกเราจะได้ปลอดภัย” ว่างแล้วสุนัขจิ้งจอกก็เดินตรงเข้าไปหาสิงห์โต มันบอกกับสิงโตว่าถ้าสิงโตปล่อยมันไป มันจะล่อลวงลามมาให้กินอย่างสะดวกสบาย ไม่ต้องวิ่งไล่จับให้เหนื่อย

ในที่สุดลาก็ตกเป็นเหยื่อของสิงห์โต พอกินเสร็จ สิงโตก็หันมาตะปบสุนัขจิ้งจอกกินเป็นอาหารอีกตัวหนึ่ง ก่อนตายสุนัขจิ้งจอกก็พูดเป็นเชิงตัดพ้อว่า “ท่านไม่น่าทรยศกับข้าเลย” สิงห์โตหัวเราะก่อนจะตอบว่า

“ที่เจ้ายังทรยศกับลาที่เป็นเพื่อนของเจ้าได้ ทำไมข้าจะทรยศต่อเจ้าไม่ได้”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า บุคคลที่ไร้สัจจะ อย่าพึ่งหวังสัจจะจากผู้อื่น

เรื่อง ลิงกับสุนัขจิ้งจอก

มีลิงหางด้วนตัวหนึ่ง เห็นสุนัขจิ้งจอกมีหางเป็นพวงสวยก็นึกอยากจะมีหางสวยงามบ้าง จึงไปถามสุนัขจิ้งจอกว่า “ข้าอยากมีหางสวยเช่นท่านบ้าง ท่านจะมีวิธีแนะนำข้าบ้างไหม” สุนัขจิ้งจอกได้ยืมลิงหางด้วนพูดเช่นนั้น ก็นึกขำในความไม่เจียมตัวของลิง มันจึงแกล้งบอกลิงว่า “ไม่ยากหรอก เพียงแต่ท่านให้เพื่อน ๆ ลิงของท่านช่วยกันดึงหางให้ท่านทุกวัน ไม่นานหางของท่านก็ยาวสวยเองแหละ”

ลิงหางด้วนผู้โง่เขลาได้ยินก็ดีใจ มันรีบระดมเพื่อน ๆ ลิงจำนวนมากให้มาช่วยกันดึงหางของมัน พร้อมกับบอกว่า “ดึงให้เต็มแรงเลยนะ พรรคพวก” บรรดาเพื่อนลิงจึงพากันดึงหางที่มีอยู่เพียงน้อยนิดของลิงโง่สุดแรงเกิด ทำให้หางของลิงผู้โง่ไม่เจียมตัวขาดออกทันที สร้างความเจ็บปวดให้มันอย่างแสนสาหัส

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ความซื่อสัตย์สุจริต

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือแสดงออกถึงความเป็นผู้มี ความซื่อสัตย์สุจริต

2. เนื้อหา

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง ลูกเสือจึงต้องหมั่นอบรมและฝึกฝน ให้เกิดมีขึ้นในตนเอง ตามคำขวัญที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระราชทานให้ลูกเสือว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่เขียนบทละครสั้น ที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริต หมู่ละ 1 เรื่อง ทำการซ้อมเพื่อแสดงในกองลูกเสือคาบต่อไป โดยให้เวลาเตรียมประมาณ 30 นาที และเวลาในการแสดงหมู่ละไม่เกิน 5 นาที (ตัวอย่างเช่น เก็บกระเป๋าสตางค์ได้ แล้วคืนเจ้าของ การรักษาคำพูด/คำมั่นสัญญา ไม่โกหกหลอกลวง การไม่เอาเปรียบคโกงผู้อื่น การตรงต่อเวลา การรักษาระเบียบวินัย ไม่ลอกข้อสอบ ไม่รับเงินสินบน และประกอบอาชีพสุจริต เป็นต้น)

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มีประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) หมูลูกเสือใช้เวลาแสดงหมู่ละไม่เกิน 5 นาที
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และสรุปว่า
 - จากละครสั้นทั้ง 4 เรื่อง ลูกเสือคิดว่าคำว่า “ซื่อสัตย์สุจริต” มีความหมายอย่างไร (การประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และหน้าที่การงาน)
 - เหตุใดพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จึงให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์มากโดยถึงกับพระราชทานคำขวัญลูกเสือไทยว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” (ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นรากฐานของความดีทุกอย่าง เราจะทำได้โดยถ้าปราศจากความซื่อสัตย์สุจริต)
 - ถ้าสมาชิกในหมู่ลูกเสือเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ โกหกหลอกลวงไม่รักษาสัญญา ไม่รักษากฎระเบียบ หมู่ลูกเสือนี้จะเป็นอย่างไร (จะขาดความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ ทำงานหมู่ไม่สำเร็จ ไม่เป็นที่ยอมรับของลูกเสือหมู่อื่นและครูอาจารย์)
 - ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร (ควรเปิดกว้างให้ลูกเสือออกความเห็น)
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบต่อตนเองสังคม ตระหนักถึงความสำคัญ
ของความซื่อสัตย์สุจริต

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นสมบัติของคนดี	หากว่าใครไม่มีชาตินี้เอาดีไม่ได้
มีความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอดถมไป	คดโกงแล้วใครจะรับไว้ให้ร่วมงานเอ๋ย
ใครไม่ซื่อเป็นเสียชื่อเหม็นร่ำไป	จะยากจนเท่าใดมันไว้ความดีนี้เอ๋ย
จงอย่าเสียชื่อเสียงเพราะเพียงความโลภนี้เลย	แม้ตายแล้วเอ๋ยจะเสวยผลบาปโลกันต์
ความซื่อสัตย์เราต้องหัดให้มันมี	อยากจะเป็นผู้ดีสิ่งนี้ต้องมียึดมั่น
ชื่อจะหอมจะหวานทวนลมไปชั่วนิรันดร์	ถึงกายสูญพลันชื่อเสียงนั้นมิดับตามไป

ความเกรงใจ

ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี	ตรงดูซีทุกคนก็มีหัวใจ
เกิดเป็นคนถ้าหากไม่เกรงใจใคร	คนนั้นไซ้ไร้คุณธรรมประจำตน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เต่ากับนกอินทรี

เต่าตัวหนึ่งรู้สึกเบื่อที่ได้แต่คลานอย่างเชื่องช้าอยู่บนพื้นดิน จึงได้ร้องบอกสัตว์ปีกทั้งหลายว่า ถ้ามีผู้ใดสามารถพามันขึ้นไปชมโลกเบื้องบนได้ มันจะมอบทรัพย์สินสมบัติมหาศาลที่ซ่อนเอาไว้ให้ทั้งหมด

นกอินทรีเป็นผู้ที่มีอุ้งเล็บอันแข็งแรง จึงตกลงใจที่จะพาเต่าบินขึ้นไปบนท้องฟ้า เมื่อมันได้ล่อยเล่นลอมอยู่บนท้องฟ้าจนพอใจแล้ว นกอินทรีก็พาเต่ากลับลงมาถึงพื้นอย่างปลอดภัย พร้อมกับทวงรางวัล แต่เจ้าเต่ากลับตอบด้วยเสียงอ้อมแอ้มว่า “ฉันไม่มีทรัพย์สินสมบัติใดจะมอบให้หรอกที่พุดออกไปก็เพียงพอต่อการจะได้ขึ้นไปบนท้องฟ้าบ้างเท่านั้น” ดังนั้น นกอินทรีจึงตะปบเจ้าเต่าลอยขึ้นไปจนสูงจากพื้นดินอีกครั้ง แล้วปล่อยร่างเต่าตกลงมาที่พื้นสิ้นใจตายในที่สุด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความทะเยอทะยานและการเสียสัตย์ นำมาซึ่งผลร้ายในภายหลัง

นก สัตว์ป่า กับค้างคาว

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยที่ค้างคาวยังสามารถบินออกไป หากินในตอนกลางวันได้ เกิดเหตุการณ์ทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างฝูงนกและสัตว์ป่าจนลุกลามกลายเป็นสงคราม โดยที่ฝูงค้างคาวไม่ได้เข้าร่วมกับฝ่ายใดมันประกาศวางตัวเป็นกลาง

ผลการต่อสู้ ปรากฏว่าฝ่ายสัตว์ป่ามีชัยเหนือฝ่ายนก ค้างคาวเห็นเป็นโอกาสเหมาะ จึงสมัครใจเข้าร่วมอยู่กับฝ่ายสัตว์ป่าผู้ชนะทันที

ต่อมาไม่นาน ฝูงนกทั้งหลายต่างรวมตัวกันอย่างแข็งขัน และเข้าจิกตีฝูงสัตว์ป่า จนแตกกระเจิง และสามารถชิงชัยชนะกลับคืนมาได้ เมื่อฝูงค้างคาวเห็นฝ่ายสัตว์ป่าพ่ายแพ้ ก็ขอเปลี่ยนมาเข้าร่วมกับฝูงนกแทน แต่ฝูงนกกลับขับไล่ค้างคาวออกไปด้วยความรังเกียจ

ในที่สุด ค้างคาวก็ถูกสัตว์ต่าง ๆ ขับไล่ จนต้องคอยหลบซ่อนตัวในยามกลางวัน และออกหากินในเวลากลางคืน จวบจนทุกวันนี้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น จะถูกทอดทิ้งในที่สุด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษสุภาพสตรีได้อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหา

ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี อยู่ที่คุณภูมิใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และเพศของตน ซึ่งขึ้นกับว่าตนเองได้สร้างคุณค่าไว้มากน้อยแค่ไหน คุณค่าที่สำคัญ ประกอบด้วย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติผู้อื่น รักษาเกียรติตนเอง เสียสละ และมีความรับผิดชอบ ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดล้วนเป็นสิ่งที่ระบุไว้ในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือทั้งสิ้น

3. สื่อ วัสดุอุปกรณ์

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 กระดาษแผ่นเล็ก และกระดาษสำหรับการเขียนบันทึก

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หมูลูกเสือนั่งล้อมวง ผู้กำกับลูกเสือแจกกระดาษแผ่นเล็ก คนละ 2 แผ่น

2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเขียน “คุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพบุรุษ”

และ “คุณสมบัติที่สำคัญของสุภาพสตรี” อย่างละ 1 ข้อ ลงกระดาษแต่ละแผ่น

3) นายหมู่รวบรวม จัดลำดับคุณสมบัติที่สำคัญ ของสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี ฝ่ายละ 4 ข้อ

4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายคุณสมบัติแต่ละข้อว่ามีความสำคัญอย่างไร

5) ผู้กำกับลูกเสือให้สมาชิกออกเสียงเลือกคุณสมบัติที่สำคัญที่สุด ฝ่ายละ 3 ข้อ

6) ผู้กำกับลูกเสือให้สมาชิกออกเสียง เลือกคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดจากฝ่ายละ 3 ข้อ

ให้เหลือเพียงฝ่ายละ 2 ข้อ

7) นายหมู่นำผลการออกเสียงทั้ง 2 ครั้ง รายงานในกองลูกเสือ

8) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ และสรุป

(1) คำปฏิญาณและกฎลูกเสือข้อใดบ้างที่สื่อความหมายถึงคุณลักษณะของความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี (คำปฏิญาณ ทั้ง 3 ข้อ และ กฎลูกเสือ ทั้ง 10 ข้อ)

(2) ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม (ในคุณสมบัติที่ดีทั้งหมดเมื่อดูจากเหตุผลแล้วพบว่าบางคุณสมบัติที่จำเป็นมาก และเป็นแก่นของคุณสมบัติทั้งปวง)

9) ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติมนิยามของคำว่าสุขภาพบุรุษและสุขภาพสตรีดังนี้
“แก่นแท้ของความเป็นสุขภาพบุรุษ และสุขภาพสตรีอยู่ที่ความภูมิใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และเพศของตน ซึ่งขึ้นกับว่าตนเองได้สร้างคุณค่าไว้มากน้อยแค่ไหน คุณค่าที่สำคัญนั้นประกอบด้วยการรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การให้เกียรติผู้อื่น รู้จักรักษาเกียรติตนเอง เป็นผู้เสียสละและต้องมีความรับผิดชอบ”

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตที่ได้จากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างคุณค่าในตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

คองก้า

หล่อจริงนะดารา งามตาจริงแม่สาวเอ๋ย
วันนี้ฉันมีความสุข สนุกรื่นเริงหัวใจ
ที่นี่เป็นแดนสวรรค์ (ซ้ำ) เธอกับฉันมาเต้นคองก้า (ซ้ำ)

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เรื่อง พิกุลทอง

หญิงหม้ายคนหนึ่งมีลูกสาว 2 คน คนโตชื่อมะลิ คนรองชื่อพิกุล หญิงหม้ายนั้นรักมะลิมาก เพราะมีรูปร่างหน้าตาและนิสัยเหมือนตน ส่วนพิกุลเป็นหญิงสาวที่หน้าตาสะสวย กิริยามารยาทเรียบร้อย พูดจาไพเราะและน้ำใจงาม พิกุลต้องทำงานหนักเนื่องจากความลำเอียงของมารดา แต่ด้วยความมีน้ำใจต่อคนอื่น ทำให้พิกุลได้รับพรจากรุกขเทวดาให้มียอดพิกุลทองร่วงออกมาจากปาก ทุกครั้งที่พูด หญิงหม้ายมีความละโมภ จึงบีบบังคับให้พิกุลทองพูดเพื่อเอาทองคำ และให้มะลิไปขอพร รุกขเทวดาบ้าง แต่มะลิเป็นผู้ที่หยาบคายจึงได้รับผลตรงกันข้ามกับพิกุล พิกุลถูกมารดาทำร้าย จนต้องหนีออกจากบ้าน และได้พบกับเจ้าชายรูปงาม ครองคู่อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความมีน้ำใจและความสุภาพเป็นเครื่องผูกมิตรต่อผู้อื่น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 ขยะนี้มีมูลค่า

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาเรื่องขยะซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม
- 1.2 มีส่วนร่วมในการจัดการขยะในโรงเรียน และบริเวณโดยรอบ

2. เนื้อหา

ปัจจุบันขยะเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมาก การที่ลูกเสือเห็นความสำคัญและมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะ จะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมลงได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้ ตารางเทียบมูลค่าขยะ, เรื่อง เมื่อ “ไส้เดือน”สร้างมูลค่าและแก้ปัญหaxyให้เมืองรังสิต
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 2) เพลง หรือเกม
 - 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องปัญหaxy และขออาสาสมัครอ่านใบความรู้เรื่อง “เมื่อไส้เดือนสร้างมูลค่าและแก้ปัญหaxyให้เมืองรังสิต”
 - (2) สุ่มถามความคิดเห็นของลูกเสือ 2 – 3 คน ต่อเรื่องที่ฟัง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือเสนอกิจกรรมการเก็บขยะรีไซเคิล โดยแจก ตารางเทียบมูลค่าขยะให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวางแผนเพื่อแข่งขันกันเก็บขยะให้ได้มูลค่าสูงสุด ในเวลา 20 นาที
 - (4) เมื่อครบเวลา หมู่ลูกเสือแยกประเภทขยะ ชั่งและประเมินมูลค่าขยะที่ได้
- รายงานในกองลูกเสือ
- (5) ผู้กำกับลูกเสือประกาศหมู่ลูกเสือที่เก็บขยะได้มูลค่าสูงสุด และสัมภาษณ์เคล็ดลับในการเก็บขยะให้ได้มูลค่ามาก

(6) ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมมูลค่าขยะที่เก็บในเวลา 20 นาทีของทั้งกองลูกเสือ และตั้งคำถามว่า “ถ้ามีการทำเช่นนี้อย่างต่อเนื่องลูกเสือคิดว่า จะเกิดประโยชน์อะไรบ้าง” (เปิดกว้างให้ลูกเสือแสดงความคิดเห็น)

(7) ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมคำตอบ สรุป และนัดหมายการทำกิจกรรมครั้งต่อไป คือการแปลงขยะให้เป็นมูลค่าจริง

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มีประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงสิ่งที่กองลูกเสือต้องทำในกิจกรรมครั้งนี้

- รวบรวมและแยกประเภทขยะทั้งหมด จัดบันทึกประเภท และปริมาณของขยะที่ได้เพื่อแปลงเป็นมูลค่าจริง โดยการขายให้พ่อค้าที่มารับซื้อ
- ประชุมตกลงกันว่า จะนำเงินที่ได้ไปทำประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างไร
- กองลูกเสือจะมีส่วนร่วมส่งเสริมการจัดการขยะในโรงเรียน และบริเวณโดยรอบอย่างไรให้เป็นระบบและต่อเนื่อง

(2) กองลูกเสื่อดำเนินการตามที่คุณกำกับลูกเสือได้ชี้แจง และวางแผนการจัดการขยะในโรงเรียนและบริเวณโดยรอบ

(3) กองลูกเสือสรุปผลการประชุมและแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือรับผิดชอบดำเนินการในครั้งต่อไป

(4) ผู้กำกับลูกเสือรับทราบผลการประชุม และให้คำแนะนำเพิ่มเติม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) หมู่ลูกเสือร่วมกันปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้คำปรึกษาแนะนำตามหมู่ลูกเสือที่กำลังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้รวมกองและตั้งคำถาม “ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการทำกิจกรรมเรื่องขยะ” ลูกเสือร่วมกันแสดงความคิดเห็น

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะในโรงเรียนและบริเวณโดยรอบ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมจากขยะ และความรับผิดชอบต่อสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

พม่าเขว

เขว เขว เขว	เสแสร้งแต่งเป็นพม่า (ซ้ำ)
ถือกลองอย่างย่องออกมา	เออว่าทุงยา บาเล
เออว่าทุงยา บาเล	เล เล้ เล เล เล เล
หมูน หมูน หมูน	หมูนตัวกัมหัวนิตน้อย (ซ้ำ)
เสียงเพลงดังน้อย น้อย น้อย	เออว่าทุงยา บาเล
เออว่าทุงยา บาเล	เล เล้ เล เล เล เล
เสียง เสียง เสียง	เสียงกลองเกิดเท็งเท็งบ้อง (ซ้ำ)
พ้อนรำตามจังหวะกลอง	เออว่าทุงยา บาเล
เออว่าทุงยา บาเล	เล เล้ เล เล เล เล

อนุรักษป่า

ป่าไม้ช่วยทำให้ฝนตก	ป่ารกฝนตกมากมาย
น้ำในคลองเจิ่งนองหลากหลาย (ซ้ำ)	แต่ไม่อันตรายเพราะป่าไม้ช่วยขัง
ป่าไม้ถ้าทำลายเสียหมด	น้ำจะลดแสนสดใจจ้ง
ยามฝนตกมาบ้านองล้นฝั่ง (ซ้ำ)	พัดบ้านเรือนพังโปรตระวังอันตราย
ขอพวกเราโปรดช่วยกันปลูกป่า	พัฒนาร่มเย็นสดใส
บ้านเมืองจะรุ่งเรืองศิริไล (ซ้ำ)	ขอให้ลูกเสือไทยช่วยปลูกป่าเอย

อย่าทิ้งขยะ

เกะกะ เกะกะ อย่าทิ้งขยะเกะกะทางถนน
จำไว้ได้ๆ ทุกคน ทิ้งทางถนน เกะกะนะคะ

ใบความรู้

ตารางเทียบมูลค่าขยะ

ประเภทกระดาษ

กระดาษแข็ง 4.8 บาท ต่อกิโลกรัม
กล่องลังน้ำตาล กระดาษสี กล่องรองเท้า กระดาษหนังสืออ่านเล่น เศษกระดาษย่อย(สวຍ)
2 บาทต่อกิโลกรัม
เศษกระดาษย่อย(ขยะ) 0.9 บาทต่อกิโลกรัม
กระดาษหนังสือพิมพ์ 4 บาทต่อกิโลกรัม
กระดาษสมุด 5.7 บาทต่อกิโลกรัม
กระดาษขาวดำ (เศษ,ฝอย) 5.7 บาทต่อกิโลกรัม

ประเภทเศษขวด,แก้ว

ขวดแม่โขงกลม 1.5 บาท ต่อกิโลกรัม
ขวดแบน-กลมแม่โขง,แสงโสม 8 บาทต่อกิโลกรัม
ขวดแม่โขงกลมพร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 24 บาทต่อกล่อง
ขวดเบียร์ช้าง – เบียร์สิงห์ (ใหญ่) ราคาตลาด 0.5 บาทต่อขวด
ขวดเบียร์ช้างพร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 10.5 บาทต่อกล่อง
เบียร์สิงห์พร้อมกล่อง 12 ขวด ราคาตลาด 8 บาทต่อกล่อง
ขวดโซดาสิงห์ , ขวดน้ำปลา ราคาตลาด 1 บาทต่อกิโลกรัม
เศษแก้วแดง , ขวดลิโพ , ขวดเอ็มร้อย ราคาตลาด 1 บาทต่อกิโลกรัม

พลาสติกและอื่น ๆ ราคาต่อกิโลกรัม

พลาสติกรวม 9 บาท
ขวดน้ำดื่ม 19 บาท
ขวดน้ำ (ใส) ,น้ำมันพืช 14 บาท
สายยางอ่อน 6 บาท
สายยางแข็ง , รองเท้าบู๊ท 5 บาท
สายยางเขียว , รองเท้ายาง 4 บาท
ท่อพีวีซี (สีฟ้า) 9 บาท
อะลูมิเนียมกระป๋องโค้ก 40 บาท

เมื่อ “ไส้เดือน” สร้างมูลค่าและแก้ปัญหาขยะให้เมืองรังสิต

ปัจจุบัน “ขยะ” เป็นปัญหาหนักอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) บางพื้นที่มีแนวโน้มรุนแรงถึงขั้นวิกฤตเพราะหาที่ทิ้งไม่ได้ และคนในท้องถิ่นคัดค้านการสร้างโรงกำจัดขยะ อปท. หลายแห่งจึงหาทางออกด้วยการลดปริมาณขยะ คัดแยกขยะ นำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งทำธนาคารขยะ

จังหวัดปทุมธานี มีปัญหาถึงขั้นวิกฤต เนื่องจากเป็นเขตปริมณฑล เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ละวันมีปริมาณขยะมากกว่า 1,000 ตัน แม้จะมีศูนย์กำจัดขยะ 2 แห่ง ใช้งบประมาณก่อสร้างไปมากกว่า 1,000 ล้านบาท แต่ก็ถูกปิดตายมานาน เพราะถูกประชาชนคัดค้านอย่างหนัก ต้องสูญเสียงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์

เฉพาะเทศบาลเมืองรังสิต มีปริมาณขยะวันละ 150 ตัน เป็นขยะเปียกจากตลาดสด 50 ตัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ปัญหาจะวิกฤติ แต่ “เดชา กลิ่นกุสม” นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองรังสิตก็ไม่ย่อท้อ เขาศึกษาค้นคว้าจนได้แนวทางจัดการขยะที่เหมาะสม และสามารถนำผลผลิตที่ได้จากขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก

บริษัทจัดการขยะครบวงจร ได้จัดตั้งขึ้นที่สถานีขนถ่ายขยะของเทศบาล ในพื้นที่ 51 ไร่ ที่ อ.หนองเสือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดปริมาณขยะเปียก โดยนำไส้เดือนเข้ามาใช้ในกระบวนการกินขยะ ส่วนขยะแห้งจะคัดแยกออกเพื่อนำไปขาย ขยะส่วนที่เหลือจากการคัดแยกก็ใช้เครื่องบีบอัดทำเป็นเชื้อเพลิงก้อน จำหน่ายให้อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์เพื่อนำไปใช้แทนน้ำมันเชื้อเพลิง

ไส้เดือนดินที่ใช้เป็นไส้เดือนพันธุ์ซีตาแร่จากโครงการหลวง โดยเริ่มจากจำนวน 15 กิโลกรัม มีอัตราเฉลี่ย 1,200 ตัวต่อกิโลกรัม นำมาขยายพันธุ์ต่อ ซึ่งพบว่าไส้เดือนเจริญเติบโตได้เร็วมาก เพราะมีขยะสดเป็นอาหารชั้นดี ขณะเดียวกันไส้เดือนจะขับถ่ายออกมาเป็นปุ๋ยน้ำ ซึ่งเป็นที่ต้องการมากของเกษตรกร จึงขายได้ราคาดี

เมื่อเทียบกับปริมาณขยะสดในพื้นที่ จะต้องใช้ไส้เดือนถึง 25 ตันต่อการกำจัดขยะสด 50 ตันต่อวัน เทศบาลจึงขยายโครงการโดยส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้จากการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพที่ไส้เดือนขับถ่าย โดยนำมาผสมน้ำบรรจุขวดขนาด 750 ซีซี ขายราคา 40 บาท ปุ๋ยผงชีวภาพซึ่งได้จากมูลไส้เดือนตากแห้ง กิโลกรัมละ 100 บาท และขายไส้เดือนกิโลกรัมละ 400 บาท เนื่องจากกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะ อปท.ทั่วประเทศ

สำหรับขยะอินทรีย์บางส่วนที่ไส้เดือนไม่ต้องการ ก็สามารถนำไปผสมกับสิ่งปฏิกูลจากรถดูดส้วมเพื่อหมักทำไบโอแก๊สต่อ โดยเทศบาลมีอุปกรณ์พร้อม ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องยนต์ดัดแปลง ส่วนที่เหลือใช้ก็ขายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยต่อไป

หาก อปท.ทั่วประเทศพร้อมใจกันทำตั้งแต่ครัวเรือนจนถึงสถานกำจัดขยะ ทรนงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โดยเฉพาะขยะเปียกและเศษอาหาร จะช่วยลดดูแลการนำเข้าปุ๋ยเคมี ลดการนำเข้าเชื้อเพลิงและเทคโนโลยีจากต่างประเทศลงได้มาก และยังได้แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างตรงจุด

(ย่อความจาก : หนังสือพิมพ์มติชนรายวันฉบับประจำวันจันทร์ที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2551 หน้า 8)

เรื่องที่เป็นประโยชน์

โลกกว้าง

ยุพาหนีตามม่นมาตั้งรกรากที่จังหวัดเพชรบุรี ทั้งคู่ขยัน มานะอดทน รู้คิด รู้ทำและรู้จักเก็บหอมรอมริบ จึงค่อย ๆ ก้าวขึ้นเป็นเจ้าของกิจการเรือประมงและมีสวนของตนเอง ทั้งคู่มีลูกสี่คน คือ ลาก ยศ สรรเสริญ และสุข จากนั้นทั้งม่นและยุพาก็ล้มเหลวทางการเงิน กว่าจะรู้สึกตัวก็สูญเสียทรัพย์สินที่หามาได้ทั้งหมด ม่นซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวจึงออกหาปลา ได้ถูกโจรที่เข้ามาขโมยเรือฆ่าตาย ส่วนยุพาเสียชีวิตหลังม่นไม่นาน

ขณะนั้นลาก ลูกชายคนโตอายุเพียง 13 ปีเท่านั้น ลากมุ่นม่นที่จะดูแลน้อง ๆ และสร้างฐานะของครอบครัวขึ้นมาใหม่ให้ได้ เขาลาออกจากโรงเรียนเป็นลูกจ้างเรือประมง ให้ศมาช่วยกันถางป่าทำไร่ ส่วนสรรเสริญและสุขยังคงเรียนหนังสือและช่วยพี่น้องตามความสามารถ ทั้งสี่คนพี่น้องช่วยกันคิดช่วยกันทำทั้งปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และแปรรูปผลผลิตต่าง ๆ จนประสบผลสำเร็จ จนสามารถสร้างฐานะขึ้นมาจนเป็นปึกแผ่นเหมือนเดิม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความมุ่งมั่น ขยัน และอดทน ทำให้ครอบครัวม่นคงมีสุข การพนันเป็นเหตุให้สิ้นเนื้อประดาตัว

บทเรียนจากกบ

กาลครั้งหนึ่ง ฝูงกบได้จัดการแข่งขันปีนขึ้นยอดเสาสูง มีกบสมัครเข้าแข่งขันจำนวนมาก และผู้ชมการแข่งขันมารอดูกันอยู่เต็มสนาม

การแข่งขันเริ่มขึ้น ผู้แข่งขันต่างพยายามปีนขึ้นยอดเสาสูง เสียงเชียร์ดังสนั่น แต่ไม่นาน ผู้ชมต่างก็เริ่มวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ นา ๆ

“สูงออกอย่างนี้ ฉันว่าไม่มีกบตัวไหนปีนถึงยอดเสาหรอก”

“โอ๊ย มันยากจะตาย กลัวจะตกลงมาตายซะมากกว่า จะเสี่ยงแข่งกันไปทำไมนะ”

“เล็กแรงเถอะ แข่งไปก็ไม่สำเร็จหรอก น่าจะมาแข่งอย่างอื่นกันดีกว่า”

“เนาะ เห็นไหม พุดซาดคำก็มีกบหล่นลงมาแล้ว เอ้อ! จะสงสารดีไหมเนี่ย”

เจ้ากบตัวน้อย ๆ ต่างทะยอยร่วงหล่นลงมาทีละตัวทีละตัว... ยกเว้นกบตัวหนึ่ง ที่ยังคงปีนต่อไปด้วยความมุ่งมั่น มิใยที่ผู้ชมต่างส่งเสียงห้ามปราม เรียกให้ลงมา

“อย่าขึ้นสูงไปกว่านั้นมันอันตราย ลงมาเถอะ นี่ก็ร่วงกันลงมาเยอะมากแล้ว”

กบที่เหลื้อมอมแพ่ ค่อย ๆ ทอยยกกลับลงมา คงเหลือเจ้ากบตัวนั้นที่ไม่ยอมแพ้ ยังคงขึ้นต่อไปอีกเรื่อย ๆ จนในที่สุดก็ไปถึงยอดเสา ได้รับชัยชนะในที่สุด

ฝูงกบพากันซักถามว่ามันทำสำเร็จได้อย่างไร แต่ถามหลายครั้ง มันก็ไม่ตอบ เนื่องจากกบผู้ชนะนั้นหูหนวก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คำพุดด้านลบจะลดทอนพลังความสามารถและความฝันให้สลายลงไป จงระวังพลังแห่งคำพุดเสมอ ทุกสิ่งที่เราพุดหรือได้ยิน มีผลต่อการกระทำของเรา จงหูหนวกต่อคำพุดที่ลดทอนพลังความสามารถของเรา และจงคิดเสมอว่า “เราทำได้”

เรื่อง แพะกับบงุ่น

แพะตัวหนึ่งเห็นการไล่ล่าของนายพรานเข้าไปหมอบตัวหลบซ่อนอยู่ใต้ต้นบงุ่น เมื่อเห็นว่าพ้นจากอันตรายแล้ว มันจึงลุกขึ้น แล้วเริ่มแกะเล็มผลและใบของต้นบงุ่นที่มันใช้อาศัยกำบังตัวอยู่นั่นเอง นายพรานที่อยู่ไม่ไกลนักได้ยินเสียงใบไม้ไหว จึงหวนกลับมาแล้วพบว่าแพะกำลังกินใบบงุ่นอยู่ จึงยิงธนูจนแพะถึงแก่ความตาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การไม่รู้จักสำนึกบุญคุณ ซ้ำยังทำร้ายผู้มีพระคุณย่อมจะได้รับผลร้ายในวันหน้า

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 4 ระเบียบแถว
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ระเบียบแถวลูกเสือ **เวลา 3 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ และสัญญาณมือลูกเสือสากลได้
- 1.2 ปฏิบัติกิจกรรมระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า บุคคลท่าประกอบอาวุธ และท่าเคลื่อนที่ได้
- 1.3 ปฏิบัติกิจกรรมการสวนสนามได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ และสัญญาณมือลูกเสือสากล
- 2.2 การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า บุคคลท่าประกอบอาวุธ และ ท่าเคลื่อนที่
- 2.3 การสวนสนาม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้เรื่อง ระเบียบแถวลูกเสือ
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้นายหมู่ใช้คำบอกคำสั่ง ทบทวนทักษะการปฏิบัติระเบียบแถวในหมู่ของตนเอง และให้สมาชิกลูกเสือปฏิบัติตาม
 - 1) สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ
 - 2) ระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า
 - 3) ระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธ และท่าเคลื่อนที่
 - (2) ลูกเสือฝึกปฏิบัติทักษะตามคำบอกคำสั่ง สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ ระเบียบแถว บุคคลท่ามือเปล่า ระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธและท่าเคลื่อนที่ ผู้กำกับลูกเสือให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ลูกเสือมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรม
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หัวหน้านายหมู่ใช้คำบอกคำสั่งในการฝึกเป็นกอง เพื่อให้เกิดทักษะความพร้อมเพรียงในกองลูกเสือ

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายหัวหน้านายหมู่ลูกเสือทบทวนทักษะการใช้สัญญาณมือลูกเสือ

สากล

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้หัวหน้านายหมู่ลูกเสือใช้คำบอกคำสั่ง และปฏิบัติตามการใช้สัญญาณมือลูกเสือสากล ทั้ง 9 สัญญาณ โดยกองลูกเสือปฏิบัติตาม
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้คำแนะนำการปฏิบัติตามการใช้สัญญาณมือลูกเสือสากล ที่เกิดความรวดเร็วและพร้อมเพรียง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการฝึกปฏิบัติตามการใช้คำบอกคำสั่ง ปฏิบัติการใช้สัญญาณมือลูกเสือสากล ทั้ง 9 สัญญาณ และการเข้าแถวตามรูปแบบ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิด (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาร่วมกันถึงประสบการณ์ในการเดินสวนสนามของลูกเสือทุกปีที่ผ่านมา
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือจัดแบ่งหมู่ลูกเสือออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อฝึกปฏิบัติกิจกรรมเป็นฐาน
 - ฐานที่ 1 เรื่อง การถือธงประจำกองลูกเสือ
 - ฐานที่ 2 เรื่อง การถือป้ายกองลูกเสือ
 - ฐานที่ 3 เรื่อง การเดินสวนสนาม
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการฝึกปฏิบัติและวางแผนการฝึกสวนสนามนอกเวลาเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมพิธีสวนสนามลูกเสือประจำปี
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องเล่าที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากการที่ลูกเสือใช้และปฏิบัติตาม คำบอกคำสั่ง สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือและสัญญาณมือลูกเสือสากล ได้ถูกต้องรวดเร็วและพร้อมเพรียง

5.2 สังเกตจากการที่นายหมู่ลูกเสือวางแผนการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

วชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้า	เจ้าพระยาก่อกำเนิดลูกเสือมาข้าเลื่อมใส
พวกเราลูกเสือเชื้อชาติไทย	เทอดเกียรติพระองค์ไว้ด้วยภักดี
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณเทอดบูชา	ปฎิญญารักษชาติรัยชาติศาสน์ศรี
มาเกิดลูกเสือสร้างควมดี	เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทยตั้งใจปอง

สยามานุสสติ

ใครรานใครรัก ตัวแดนไทย	ไทยรบจนสุดใจ ขาดดิน
เสียเนื้อเลือดหลังไหล ยอมสละสิ้นแล	เสียชีพไปเสียสิ้น ชื้อก้องเกียรติงาม
หากสยามยังอยู่ ยั่งยืนยง	เราก็เหมือนอยู่คง ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง ไทยอยู่ได้ฤา	เราก็เหมือนมอดม้วย หมดสิ้นสกุลไทย

อย่าเกียจคร้าน

อย่าเกียจคร้านการทำงานนะพวกเรา งานหนักงานเบาเหนื่อยแล้วเราพักผ่อนก็หาย
ไม่ทำงานหลบหลีกงานเฝ้าเกียจคร้านเอาแต่สบาย แก่จนตายขอทำนายว่าไม่เจริญ (ซ้ำ)

ใบความรู้

ระเบียบแถวลูกเสือ

วิธีสั่งการในการฝึกระเบียบแถว

มีหลายวิธี ได้แก่

1. การใช้คำบอก/ คำสั่ง
2. การใช้สัญญาณแตร/ สัญญาณนกหวีด
3. การใช้สัญญาณมือ และสัญญาณมือลูกเสือสากล

การใช้สัญญาณนกหวีด

ใช้ในการออกคำสั่งแก่ลูกเสือในการฝึกประจำวัน หรือในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออยู่ห่างไกลจากลูกเสือ สัญญาณที่ควรรู้มีดังนี้

1. หวีดยาว 1 ครั้ง

ความหมาย - ถ้าเคลื่อนที่อยู่ให้หยุด

- ถ้าหยุดอยู่ให้ถือว่าเป็นสัญญาณเตือน, เตรียมตัว หรือ คอยฟังคำสั่ง

2. หวีดยาว 2 ครั้ง

ความหมาย - เดินต่อไป, เคลื่อนที่ต่อไป, ทำงานต่อไป

ผู้ปฏิบัติ - ปฏิบัติกิจกรรมที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป หรือ ให้ปฏิบัติ กิจกรรมที่สั่งนั้นต่อไป

3. หวีดสั้น 1 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง สลับกันไป หลาย ๆ ครั้ง

ความหมาย - เกิดเหตุ

ผู้ปฏิบัติ - ตรวจสอบเหตุการณ์ก่อนว่ามีอะไรเกิดขึ้น ควรรวมกันที่ผู้กำกับลูกเสือ (ผู้บังคับบัญชา) ก่อน เพื่อการสั่งการต่อไป แล้วแต่กรณี

4. หวีดสั้น 3 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง ติดต่อกันไปหลาย ๆ ชุด

ความหมาย - เรียกนายหมู่ลูกเสือให้มารับคำสั่ง

ผู้ปฏิบัติ - นายหมู่รีบมาพบผู้ให้สัญญาณ ถ้านายหมู่ไม่อยู่ หรือไปพบไม่ได้ให้ส่งตัวแทนไป

5. หวีดสั้นติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง

ความหมาย - รวม, ประชุม หรือ รวมกอง

ผู้ปฏิบัติ - ทุกคนไปรวมกันที่ผู้ให้สัญญาณ

6. หวีดยาว 3 ครั้ง หวีดสั้น 1 ครั้ง (เป่าได้เพียงชุดเดียว)

ความหมาย - ชักธงชาติลงเวลา 18.00 น. โดยลูกเสือบริการ 2 คน

ผู้ปฏิบัติ - ในกรณีอยู่ค่ายพักแรม เวลา 18.00 น. หมู่บริการจะส่งตัวแทน 2 คน ทำหน้าที่ชักธงชาติลงทุกคนที่อยู่ในค่ายพักแรมยืนตรงหันหน้าไปทางเสาธง และ วันทยหัตถ์ จนสิ้นสุดสัญญาณ

หมายเหตุ : ก่อนที่จะให้สัญญาณที่ 2-6 ต้องให้สัญญาณที่ 1 เตือนก่อนทุกครั้ง

การใช้สัญญาณมือ

ใช้แทนคำบอกคำสั่งขณะที่ผู้บังคับบัญชาอยู่ห่างไกลจากลูกเสือหรือไม่สามารถที่จะใช้คำบอกให้ลูกเสือได้ยินทั่วถึง หรือในกรณีที่ต้องการความสงบเงียบ ได้แก่

1) เตรียม คอยฟังคำสั่ง หรือหยุด

การให้สัญญาณ เขยิบดแขนขวาขึ้นตรงเหนือศีรษะ มือแบ นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน หันฝ่ามือไปข้างหน้า เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือหยุดการเคลื่อนไหวหรือการกระทำใด ๆ ทั้งสิ้น พร้อมกับนิ่งคอยฟังคำสั่ง โดยหันหน้าไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อคอยฟังคำสั่ง แต่ถ้าอยู่ในแถวให้ยืนในท่าตรง

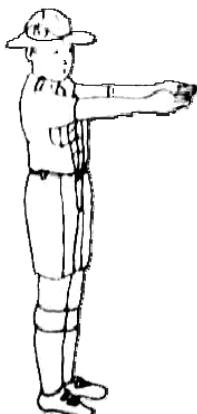
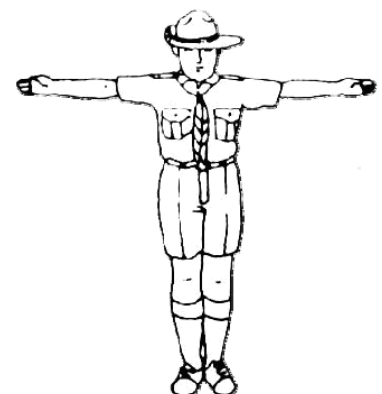

2) รวม หรือ กลับมา

การให้สัญญาณ เขยิบดแขนขวาขึ้นตรงเหนือศีรษะ แขนมือไปข้างหน้า นิ้วมือทั้งห้าชิดติดกันและหมุนมือเป็นวงกลมจากซ้ายไปขวา เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือรวมกองริบมาเข้าแถวรวมกัน

3) จัดแถวหน้ากระดานการให้สัญญาณ เขยิบดแขนทั้งสองออกไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบไปข้างหน้านิ้วเรียงชิดติดกัน เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือจัดแถวหน้ากระดาน หันหน้าไปหาผู้ให้สัญญาณ

4) จัดแถวตอน

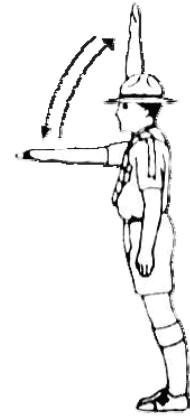
การให้สัญญาณ เขยิบดแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่ โดยให้แขนขนานกันและฝ่ามือแบเข้าหากัน เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือเข้าแถวตอน หันหน้าไปหาผู้ให้สัญญาณ

5) เคลื่อนที่ไปยังทิศทางที่ต้องการ

(ด้านหน้า ขวา/ซ้าย กึ่งขวา/กึ่งซ้าย และด้านหลัง)

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณหันหน้าไปยังทิศทางที่ต้องการ โดยชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะสุดแขน ฝ่ามือแบไปข้างหน้า นิ้วชิดกัน แล้วลดแขนลงข้างหน้าให้เสมอแนวไหล่

เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือวิ่งไปยังทิศทางที่มือผู้ให้สัญญาณชี้ไป

6) เร่งจังหวะหรือทำให้เร็วขึ้น

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณงอแขนขวามือ กำเสมอป่า ชูขึ้นตรงเหนือศีรษะแล้วลดลงหลายๆ ครั้งติดต่อกัน

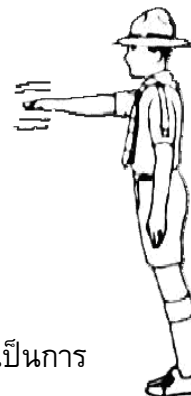
เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือรีบวิ่งหรือเร่งจังหวะสิ่งที่ทำอยู่ให้เร็วขึ้น

7) นอนลงหรือเข้าที่กำบัง

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณเหยียดแขนขวาตรงไปข้างหน้าให้เสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบคว่ำลงนิ้วชิดกัน พร้อมกับลดแขนลงข้างหน้า แล้วยกขึ้นที่เดิมหลายๆ ครั้ง

เมื่อลูกเสือเห็นสัญญาณนี้ให้รีบนอนหรือเข้าที่กำบังทันที

หมายเหตุ ก่อนการให้สัญญาณแต่ละท่าให้ทำสัญญาณ ข้อ 1) ก่อนทุกครั้งไป เพื่อเป็นการเตือนให้รู้ว่าจะให้สัญญาณอะไร

การใช้ สัญญาณมือในการเรียกแถวของลูกเสือสากล

การฝึกอบรมลูกเสือตามแบบสากลของลูกเสือทุกประเภท ผู้บังคับบัญชาที่จะเรียกแถว ต้องเลือกสถานที่โล่งและกว้างพอเหมาะกับจำนวนของลูกเสือ ผู้ให้สัญญาณยืนตรงแล้วจึงให้สัญญาณเรียกแถว คำเรียกแถวของลูกเสือสำรองใช้คำว่า “แพค” ส่วนลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ ใช้คำว่า “กอง”

1) ทำพักตามระเบียบ

ขณะที่ลูกเสืออยู่ในแถว ผู้เรียกแถวจะทำสัญญาณมือเป็น 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 กำมือขวา งอข้อศอกให้มือที่กำอยู่ประมาณหัวเข็มขัด หันฝ่ามือที่กำเข้าหาหัวเข็มขัด

จังหวะที่ 2 สลัดมือที่กำและหน้าแขนออกไปทางขวา เป็นมุม 180 องศา ประมาณแนวเดียวกับเข็มขัดเป็นสัญญาณให้ลูกเสือ “พัก” ตามระเบียบ

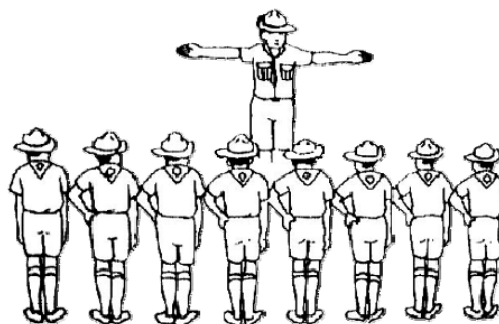
2) ทำตรง ขณะลูกเสือกำลังพักตามระเบียบ ผู้เรียกแถวจะทำสัญญาณมือเป็น 2 จังหวะดังนี้

จังหวะที่ 1 กำมือขวา แขนเหยียดตรงไปทางขวา ให้มือกำอยู่ในระดับเดียวกับเข็มขัด (เหมือนกับการสลัดแขนสั่ง “พัก” ในจังหวะที่ 2)

จังหวะที่ 2 กระตุกหน้าแขนเข้าหาตัว ให้มือที่กำกลับมาอยู่ตรงหัวเข็มขัด (เหมือนจังหวะที่ 1 ของสัญญาณสั่ง พัก) เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวา ลดแขนที่ไขว้หลังมาอยู่ในท่าตรง

3) แถวหน้ากระดานแถวเดียว

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวอยู่ในท่าตรงเหยียดแขนทั้งสองไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ มือแบ หันฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วมือเรียงชิดติดกัน

ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียว หันหน้าเข้าหาผู้เรียก โดยนายหมู่ยืนทางซ้ายมือของผู้เรียก ปล่อยให้ผู้เรียกอยู่กึ่งกลางแถวและห่างจากแถวประมาณ 6 ก้าว ลูกหมู่ยืนต่อกันไปทางซ้ายมือของนายหมู่จนถึงคนสุดท้ายคือรองนายหมู่

การจัดระยะเคียง ถ้าเป็น “ปิดระยะ” ระยะเคียงจะเป็น 1 ช่วงศอก คือ ให้ลูกเสือยกมือซ้ายขึ้นแตะสะโพก นิ้วเหยียดชิดติดกันอยู่ประมาณแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบกับลำตัวและจดปลายศอก

ซ้ายของคนที่อยู่ด้านขวา จัดแถวให้ตรงโดยสะบัดหน้าแลขวา ให้เห็นหน้าอกคนที่ 4 นับจากตัวลูกเสือเองเมื่อผู้เรียกตรวจแถวสั่งว่า “นิ่ง” ให้ลดมือลงพร้อมกับสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

ถ้า “เปิดระยะ” ระยะเคียงจะเป็นสุดช่วงแขนซ้ายของลูกเสือ โดยให้ทุกคน (ยกเว้นคนท้ายแถว) ยกแขนซ้ายขึ้นเสมอไหล่เหยียดแขนตรงออกไปทางข้าง คว้าฝ่ามือลง นิ้วชิดติดกัน ให้ปลายนิ้วซ้ายจดไหล่ขวาของคนต่อไป จัดแถวให้ตรงโดยนายหมู่ยืนแลตรงเป็นหลัก ลูกหมู่สะบัดหน้าแลขวา ให้เห็นหน้าอกคนที่ 4 เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “นิ่ง” จึงลดมือลง สะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

4) แถวตอนเรียงหนึ่ง (กรณีมีหลายหมู่จะเรียกว่า

“แถวตอนหมู่”)

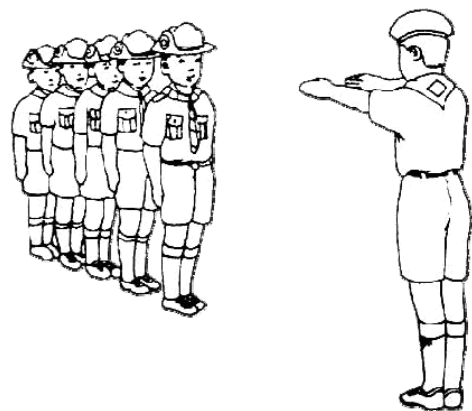
การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวอยู่ในท่าตรง เหยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ มือแบหันฝ่ามือเข้าหากัน นิ้วเรียงชิดติดกัน

ลูกเสือเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งโดยนายหมู่ยืนตรงเป็นหลักข้างหน้าผู้เรียก กะให้ห่างจากผู้เรียกประมาณ

6 ก้าว ลูกหมู่เข้าแถวต่อหลังนายหมู่ต่อๆ กันไป

จัดแถวให้ตรงคอคนหน้า ระยะต่อระหว่างบุคคล

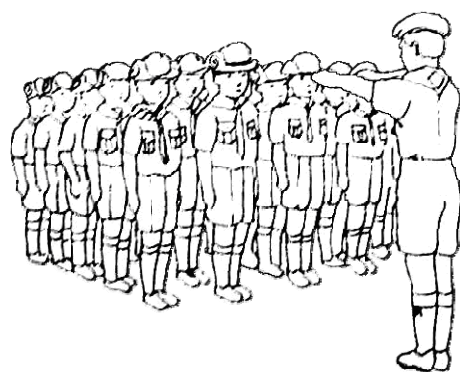
1 ช่วงแขน และปิดท้ายด้วยรองนายหมู่

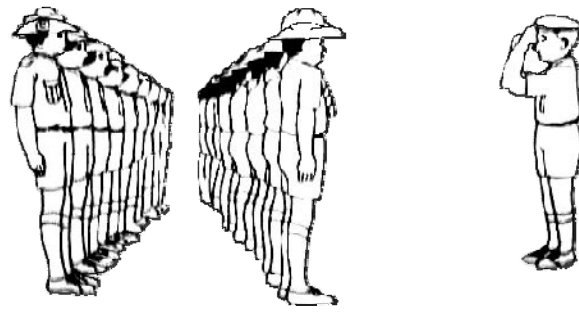
5) แถวตอนหมู่

แถวตอนเรียงหนึ่งหลายหมู่เรียกว่า

“แถวตอนหมู่” สมมุติว่ามี 5 หมู่ ให้หมู่ที่อยู่ตรงกลางคือ หมู่ที่ 3 ยืนเป็นหลักตรงหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 1 เข้าแถวอยู่ในแนวเดียวกันไปทางซ้ายมือของผู้เรียก ส่วนหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 ก็เข้าแถวอยู่ในแนวเดียวกัน แต่ไปทางขวามือของผู้เรียก ระยะเคียงระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงศอก ส่วนระยะต่อระหว่างบุคคล 1 ช่วงแขน

6) แแถวหน้ากระดานหมู่ ปิดระยะ

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง กำมือทั้ง 2 ข้าง เหยียดแขนตรงไปข้างหน้า ขนานกับพื้น งอข้อศอกขึ้นเป็นมุมฉาก หันหน้ามือเข้าหากัน

ลูกเสือหมู่แรกเข้าแถวตรงหน้าผู้เรียก อยู่ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว นายหมู่อยู่ทางซ้ายมือของผู้เรียก กะให้กึ่งกลางของหมู่อยู่ตรงหน้าผู้เรียก ลูกหมู่อื่นต่อๆ ไปทางซ้ายของนายหมู่ เว้นระยะเคียง 1 ช่วงศอก

หมู่อื่น ๆ เข้าแถวหน้ากระดานข้างหลังหมู่แรก ซ้อน ๆ กันไปตามลำดับ เว้นระยะต่อระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน

การจัดแถว เมื่อผู้สั่งว่า “จัดแถว” ให้ทุกคน (ยกเว้นคนสุดท้าย) ยกมือซ้ายขึ้นทำสโปก นิ้วเหยียดชิดกัน นิ้วกลางอยู่ในแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบลำตัว จัดแถวให้ตรงโดยนายหมู่อื่นแลตรงเป็นหลัก ลูกหมู่สับัดหน้าแลขวาให้เห็นหน้าอกคนที่ 4

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลง พร้อมสับัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

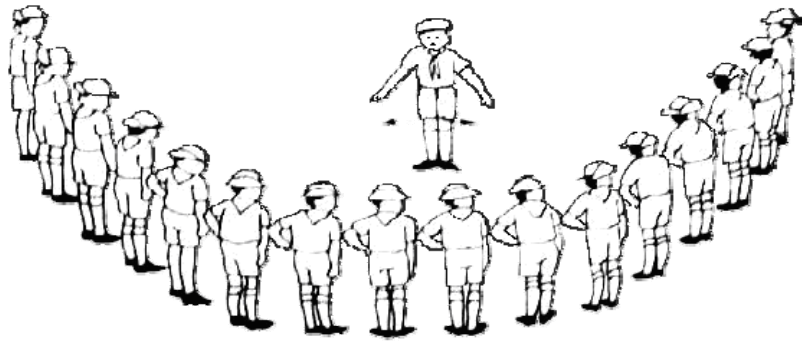
7) แแถวหน้ากระดานหมู่ เปิดระยะ

ผู้เรียกยืนในท่าตรง กำมือทั้ง 2 ข้าง
งอข้อศอกเป็นมุมฉาก แขนท่อนบนแบะออกจนเป็นแนวเดียวกับไหล่ หันหน้ามือไปข้างหน้า ให้ลูกเสือเข้าแถวเช่นเดียวกับแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ แต่เว้นระยะต่อระหว่างหมู่ขยายออกไปทางด้านหลัง ห่างกันหมู่ละประมาณ 3 ช่วงแขน หรือ 3 ก้าว

การจัดแถว และตรวจแถว ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

8) แถวรูปครึ่งวงกลม

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง แขน่มือทั้ง 2 ข้าง แขนเหยียดตรงด้านหน้า และลงข้างล่าง คอว่าฝ่ามือขวาหาตัว ข้อมือขวาไขว้ทับข้อมือซ้าย แล้วโบกผ่านลำตัวซ้ำ ๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม 3 ครั้ง

นายหมู่ลูกเสือหมู่แรกยืนอยู่ในแนวเดียวกับผู้เรียกทางด้านซ้าย ห่างจากผู้เรียกพอสมควร ลูกหมู่ยืนต่อ ๆ กันไปทางซ้ายมือของนายหมู่ เว้นระยะเคียง 1 ช่วงศอก (มือเท่าสะโพก) สะบัดหน้าไปทางขวารอคำสั่ง “นิ่ง”

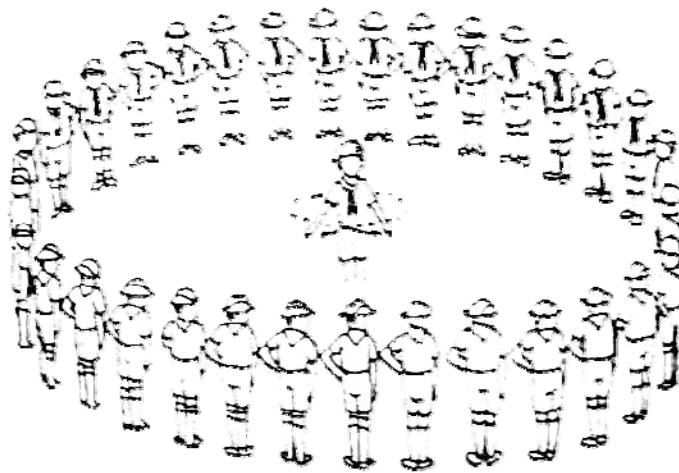
หมู่ที่ 2 และหมู่อื่น ๆ เข้าแถวต่อด้านซ้ายของหมู่แรก ตามลำดับ เว้นระยะระหว่างหมู่ 1 ช่วงศอก รองนายหมู่สุดท้าย จะยืนตรงด้านขวาของผู้เรียก ในแนวเดียวกับกับนายหมู่ หมู่แรก

การจัดแถว ยกมือซ้ายขึ้นทาบสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก) จัดแถวให้เป็นรูปครึ่งวงกลม

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับ สะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง

9) แถวรูปวงกลม

มี 2 แบบ

การเรียกแถวแบบผู้เรียกยืนอยู่ที่จุดศูนย์กลาง

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง แขนงมือทั้ง 2 ข้าง แขนงเหยียดตรงลงข้างล่าง คอว่าฝ่ามือเข้าหาตัว ข้อมือขวาไขว้ทับข้อมือซ้าย แล้วโบกผ่านลำตัวประสานกันจากด้านหน้าจดด้านหลัง (โบกผ่านลำตัว 3 ครั้ง)

ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก เข้าแถวเช่นเดียวกับแถวครึ่งวงกลม ส่วนหมู่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายของหมู่ที่อยู่ก่อนตามลำดับ จนคนสุดท้าย(รองนายหมู่)ของหมู่สุดท้ายไปจดกับนายหมู่ของหมู่แรก ถือผู้เรียกเป็นศูนย์กลาง

การจัดแถว ลูกเสือยกมือซ้ายขึ้นทำสโปก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก) จัดแถวให้เป็นรูปวงกลม

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง และนิ่ง

การเรียกแถวแบบผู้เรียกอยู่ที่เส้นรอบวง

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง กำมือขวา เหยียดแขนขวาตรงไปข้างหน้า ยกขึ้นบน และเลยไปข้างหลัง หมุนกลับมาด้านหน้า ทำ 3 ครั้ง

ลูกเสือหมู่แรกยืนชิดด้านซ้ายมือของผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางซ้ายมือของหมู่ที่อยู่ก่อนตามลำดับ จนรองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายไปจดข้อมือของผู้เรียกให้ผู้เรียกอยู่ในเส้นรอบวง

การจัดแถวและการตรวจแถว กระทำเช่นเดียวกับแบบแรก

การฝึกระเบียบแถวบุคคลทำมือเปล่า

การฝึกระเบียบแถว เป็นการฝึกให้ลูกเสือเกิดความพร้อมเพรียง มีระเบียบวินัย และความสามัคคีรวมทั้งสามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้

1. ท่าตรง

ท่าตรง เป็นท่าเบื้องต้น และเป็นรากฐานของการปฏิบัติในท่าอื่นๆ ต่อไปและยังใช้เป็นท่าสำหรับการแสดงความเคารพได้ท่าหนึ่งด้วย

คำบอก "แถว – ตรง "

การปฏิบัติ

- 1) ลำตัวยืดตรง ออกผาย ไหล่เสมอกัน ตามองตรง
- 2) ยืนให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าทั้ง 2 ข้าง สันเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยกห่างกัน 1 คืบ เข่าเหยียดตึง
- 3) แขนทั้ง 2 ข้าง เหยียดตรงแนบลำตัว พลิกศอกไปข้างหน้าเล็กน้อย จนไหล่ตึง
- 4) นิ้วมือเหยียดและชิดกัน นิ้วกลางแตะกึ่งกลางตะเข็บกระโปรง
- 5) นิ่ง ไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

2. ท่าพัก

ท่าพัก เป็นท่าเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดซึ่งมี 4 ท่า ดังนี้

1) ท่าพักตามปกติ ใช้พักในระหว่างการฝึกสอน เพื่ออธิบายหรือแสดงตัวอย่างแก่ลูกเสือ

คำบอก "พัก"

การปฏิบัติ

(1) หย่อนเข่าขวา ต่อไปหย่อนเข่าซ้าย หรือเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย แต่ห้ามเคลื่อนไหวที่

(2) เมื่อได้ยินคำว่า "แถว" ให้ยืดตัวขึ้น สูดลมหายใจเข้าเต็มปอดและจัดทุกส่วนของร่างกาย

ให้อยู่ในท่าตรง

(3) เมื่อได้ยินคำว่า "ตรง" ให้กระตุกเข่าขวากลับไปอยู่ในท่าตรง

2) ท่าพักตามระเบียบ ใช้พักในโอกาสรอพิธีการต่างๆ เช่น รอรับการตรวจพลสวนสนาม

หรือรออยู่ในแถวกองเกียรติยศ ฯลฯ

คำบอก "ตามระเบียบ – พัก"

การปฏิบัติ

(1) ลำตัวยืดตรง ขาทั้ง 2 ข้างตึง ให้น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้ง 2 ข้างเท่าๆกัน

(2) แยกเท้าซ้ายออกไปข้างซ้ายประมาณครึ่งก้าว อย่างรวดเร็วและเข้มแข็ง

(3) เอามือไขว้หลัง โดยให้หลังมือซ้ายแนบติดลำตัวในแนวกึ่งกลางหลังและอยู่ใต้เข็มขัดเล็กน้อย

มือขวาทับมือซ้ายและยื่นหนึ่ง

(4) เมื่อได้ยินคำว่า "แถว – ตรง" ก็ให้ชักเท้าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา พร้อมกับทั้งมือทั้ง 2 ข้าง

ลงแนบลำตัว กลับมาอยู่ในท่าเดิม

3) ท่าพักตามสบาย ใช้พักในโอกาสที่รอรับคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลาสั้นๆ เช่น เมื่อผู้ควบคุมแถวต้องไปรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

คำบอก "ตามสบาย – พัก"

การปฏิบัติ

(1) หย่อนเข่าขวาก่อน ปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าพักตามปกติ

(2) เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามสบาย แต่ต้องอยู่กับที่ เช่น จัดเครื่องแต่งกายเรียบร้อย

จัดหมวกให้ตรง เช็ดหน้า ผูกเชือกกรองเท้า เป็นต้น

(3) พูดคุยกันได้ แต่ห้ามเสียงดัง และห้ามนั่งหากผู้กำกับลูกเสือไม่อนุญาต

(4) เมื่อได้ยินคำว่า "แถว – ตรง" ให้กลับมายืนตรงในท่าเดิมทันที โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับ

ท่าพักตามปกติ

4) ท่าพักนอกแถว ใช้พักในโอกาสที่ต้องรอคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลานานๆ

คำบอก "พักแถว"

การปฏิบัติ

(1) ทุกคนแยกย้ายออกจากแถว แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งแถว เพื่อที่จะได้ยิน

เมื่อผู้กำกับลูกเสือเรียกเข้าแถวอีกครั้ง

(2) ไม่ส่งเสียงอีกทีก็กรีกโครม ให้เป็นที่รบกวนผู้อื่น

(3) เมื่อได้ยินคำว่า "แถว" ให้รีบกลับมาเข้าแถวตรงที่เดิมโดยเร็วในรูปแถวเดิม และเมื่อจัดแถวเรียบร้อยแล้ว ให้อยู่ในท่าตรงจนกว่าจะมีคำสั่งต่อไป

3. ท่าเคารพ

1) วันทยหัตถ์ เป็นท่าแสดงการเคารพเมื่ออยู่ลำพังนอกแถวของลูกเสือทุกประเภท โดยปฏิบัติต่อจากท่าตรง แบ่งออกเป็นกรีกขึ้นต้น และเมื่อมีผู้รับการเคารพ

1.1 การฝึกขึ้นต้น

คำบอก "วันทยหัตถ์" และ "มือลง"

การปฏิบัติ

ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง จัดนิ้วแบบเดียวกับท่ารหัสของลูกเสือ ปลายนิ้วชี้แตะขอบล่างของหมวกก่อนไปข้างหน้าเล็กน้อยในแนวหางตาขวา (ถ้าไม่สวมหมวกให้ปลายนิ้วชี้แตะที่หางตาขวา) เหยียดมือตามแนวแขนขวาท่อนล่าง แขนขวาท่อนบนยื่นไปทางข้างประมาณแนวไหล่ นิ้วเหยียดตรง เรียงชิดติดกัน ข้อมือไม่หัก และเปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา ถ้าอยู่ในที่แคบให้ลดศอกลงได้ตามความเหมาะสม แต่ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะท่าตรง

เมื่อได้ยินคำบอกว่า "มือลง" ให้ลดมือขวามลงอยู่ในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง

(สำหรับลูกเสือสำรองให้ทำวันทยหัตถ์ 2 นิ้ว คือนิ้วชี้และนิ้วกลางเหยียดตรง ส่วนนิ้วที่เหลืองอเข้าหาฝ่ามือ)

1.2 เมื่อมีผู้รับการเคารพ

คำบอก "ทางขวา (ทางซ้าย, ตรงหน้า) – วันทยหัตถ์"

การปฏิบัติ

สละบัตหน้าไปยังผู้รับการเคารพ พร้อมกับยกมือขวาทำวันทยหัตถ์ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับไปที่ผู้รับการเคารพ และหันหน้าตาม จนกว่าผู้รับการเคารพจะผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว จากนั้นสละบัตหน้ากลับพร้อมกับลดมือลง

ถ้าผู้รับการเคารพไม่ได้เคลื่อนที่ผ่าน ให้สละบัตหน้ากลับพร้อมกับลดมือลงตามคำบอกว่า "มือลง"

ถ้าผู้รับการเคารพอยู่ตรงหน้าก็ปฏิบัติได้โดยไม่ต้องสละบัตหน้า

2) แลขวา (ซ้าย) – ท่า เป็นท่าแสดงการเคารพ เมื่อลูกเสืออยู่ในแถวมือเปล่าหรือถืออาวุธที่ทำท่าวันทยาวิธไม่ได้ และเป็นท่าแสดงการเคารพตามลำพังนอกแถวของลูกเสือ ในกรณีที่ไม่สามารถแสดงการเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์

คำบอก "แลขวา (ซ้าย) – ท่า"

การปฏิบัติ

สละบัตหน้าไปทางขวา(ซ้าย) ประมาณกึ่งขวา(ซ้าย) ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับไปที่ผู้รับการเคารพ พร้อมกับหันหน้าตามจนกว่าผู้รับการเคารพจะผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว แล้วสละบัตหน้ากลับที่เดิม

ถ้าผู้รับการเคารพไม่ได้เคลื่อนที่ผ่าน ให้สละบัตหน้ากลับที่เดิมตามคำบอกว่า "แล – ตรง"

ข้อแนะนำในการแสดงการเคารพ

- การแสดงการเคารพในเวลาเคลื่อนที่ แขนต้องไม่แกว่ง คงเหยียดตรงตลอดปลายนิ้ว และห้อยอยู่ข้างตัว(มือไม่ติดขาเหมือนอย่างอยู่กับที่)
- รัศมีแสดงการเคารพ ถือเอาระยะที่มองเห็นเครื่องหมายหรือจำได้เป็นเกณฑ์
- กรณีเข้าแถวรวมกับลูกเสือถืออาวุธ เมื่อได้ยินคำบอก “ทางขวา(ซ้าย) – ระวัง – วันทยา – วุธ” ให้ทำท่าแลขวา(ซ้าย) พร้อมกับผู้ทำวันทยา วุธ และทำท่า “แลตรง” เมื่อขาดคำบอกว่า “เรียบ – อาวุธ”
- ในเวลาเคลื่อนที่ เมื่อจะต้องแสดงการเคารพโดยวิธีหยุด ก่อนผู้รับการเคารพจะเข้ามาถึงระยะแสดงการเคารพ ให้ทำท่าหันในเวลาเดินไปทางทิศที่ผู้รับการเคารพจะผ่านมา
โดยหยุดชิดเท้าในท่าตรงแล้วแสดงการเคารพ เมื่อเลิกการเคารพแล้วให้ทำท่าหันไปในทิศทางเดิม และก้าวเท้าหลังเคลื่อนที่ต่อไปโดยไม่ต้องชิดเท้า
- ในกรณีผู้รับการเคารพอยู่กับที่ ผู้แสดงการเคารพไม่ต้องหยุดแสดงการเคารพ
- การแสดงการเคารพประกอบการรายงาน เช่น ในหน้าที่เวรยาม ให้วิ่งเข้าไปหยุดยืนห่างจากผู้รับการเคารพ 3 ก้าว แล้วแสดงการเคารพ หลังจากที่ยายงานจบหรือซักถามเสร็จแล้ว ให้ลดมือลง(จากวันทยาหัตถ์)หรือเรียบอาวุธ(จากวันทยา วุธ) และกลับไปปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

4. ท่าหันอยู่กับที่

เป็นท่าที่ช่วยปรับเปลี่ยนทิศทางการหันหน้าของแถว แต่ก่อนที่จะมีคำบอกให้แถวหันไปยังด้านใด ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน ท่าหันอยู่กับที่มี 3 ท่า ดังนี้

1) **ท่าขวาหัน** เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านขวา

คำบอก "ขวา – หัน"

การปฏิบัติ มี 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 เปิดปลายเท้าขวาและยกส้นเท้าซ้าย ทันใดนั้นให้หันตัวไปทางขวาจนได้ 90 องศา พร้อมกับหมุนเท้าทั้ง 2 ข้างตาม โดยให้ส้นเท้าและปลายเท้าซึ่งเป็นหลักติดอยู่กับพื้น น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึง บิดส้นเท้าซ้ายออกข้างนอกเล็กน้อย ลำตัวยืดตรง แขนแนบชิดกับลำตัว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

2) **ท่าซ้ายหัน** เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านซ้าย

คำบอก "ซ้าย – หัน"

การปฏิบัติ ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะเช่นเดียวกับท่าขวาหัน แต่เปลี่ยนหันไปทางซ้ายแทน และให้เท้าซ้ายเป็นหลักอยู่กับที่แล้วดึงเท้าขวามาชิด

3) **ท่ากลับหลังหัน** เป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลัง

คำบอก "กลับหลัง – หัน"

การปฏิบัติ ทำเป็น 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ทำเช่นเดียวกับท่าขวาหันจังหวะที่ 1 แต่หันเลยไปจนกลับจากหน้าเป็นหลัง ครบ 180 องศา ให้ปลายเท้าซ้ายหันไปหยุดอยู่ข้างหลัง เจียงซ้ายประมาณครึ่งก้าวและอยู่ในแนว สันเท้าขวา

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

5. ท่าเดิน

เป็นท่าที่ช่วยให้การเคลื่อนย้ายหรือการเดินทางของแถวดูเป็นระเบียบและสง่างาม ก่อนที่จะมีคำบอกให้เดินต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน มี 6 ท่า

1) เดินตามปกติ

คำบอก "หน้า – เดิน"

การปฏิบัติ

โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายออกเดินก่อน ขาเหยียดตึงปลายเท้าจุ่ม สันเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ เมื่อจะวางเท้าและก้าวเท้าต่อไป ให้โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า ตบเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง แล้วจึงก้าวเท้าขวาตาม โดยเดินตบเท้าซ้ายและขวาสลับกันเป็นจังหวะ อย่างต่อเนื่อง ทรงตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง แกว่งแขนตามปกติเฉียงไปข้างหน้าและข้างหลัง พองาม เมื่อแกว่งแขนไปข้างหน้าข้อศอกงอเล็กน้อย เมื่อแกว่งแขนไปข้างหลังให้แขนเหยียดตรง ตามธรรมชาติ หันหลังมือออกนอกตัว แขนซ้าย แขนขวาเหยียดติดกัน

ความยาวของก้าวนับจากสันเท้าถึงสันเท้า ประมาณ 40 – 60 ซม. รักษาความยาวของก้าว ให้คงที่ อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 90 – 100 ก้าว การเดินเป็นหมู่ต้องเดินให้พร้อมกัน ถ้ามีจังหวะต้องเดินให้เข้าจังหวะ

2) เดินตามสบาย

คำบอก "เดินตามสบาย"

การปฏิบัติ

เปลี่ยนจากเดินตามปกติเป็นเดินตามสบาย ระยะก้าวเช่นเดียวกับเดินปกติ แต่อัตราความเร็ว ในการเดินนาทีละ 120 – 150 ก้าว ไม่ต้องรักษาท่าทางให้เคร่งครัด การเดินเป็นหมู่ไม่จำเป็นต้องเดินให้พร้อมกัน อาจพูดกันได้เว้นแต่จะมีคำสั่งห้าม

3) เปลี่ยนเท้า

คำบอก "เปลี่ยนเท้า"

การปฏิบัติ

ก้าวเท้าไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว ยังตัวพร้อมกับก้าวเท้าหลังให้ปลายเท้าหลังชิดสันเท้าหน้า และก้าวเท้าหน้าออกเดินต่อไป

4) เดินครึ่งก้าว

คำบอก "ครึ่งก้าว – เดิน"

การปฏิบัติ

เปลี่ยนจากเดินตามปกติเป็นเดินตามสบาย ระยะก้าวเช่นเดียวกับเดินปกติ แต่อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 120 – 150 ก้าว ไม่ต้องรักษาท่าทางให้เคร่งครัด การเดินเป็นหมู่ไม่จำเป็นต้องเดินให้พร้อมกัน อาจพูดกันได้วันแต่จะมีคำสั่งห้าม

ถ้าจะให้เดินเต็มก้าวต่อไป ให้ใช้คำบอกว่า “หน้า – เดิน” ส่วนท่าหยุดจากท่าเดินครึ่งก้าวปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าเดินปกติ

5) ซอยเท้า

คำบอก “ซอยเท้า – ทำ”

การปฏิบัติ

เมื่อหยุดอยู่กับที่ ถ้าได้ยินคำบอกว่า “ซอยเท้า – ทำ” ให้ยกเท้าขึ้นลงสลับกันอยู่กับที่ตามจังหวะการเดินในครั้งนั้น โดยยกเท้าซ้ายขึ้นก่อน เท้าที่ยกขึ้นนั้นพื้นรองเท้าต้องสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ มือและการแกว่งแขนเป็นไปตามท่าเดินครั้งนั้น

ถ้ากำลังเดิน เมื่อได้ยินคำบอกว่า “ซอยเท้า – ทำ” ไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้เดินต่อไปอีก 1 ก้าว แล้วก้าวเท้าหลังให้ส้นเท้าหลังเสมอนิ้วหัวแม่มือเดียวกับส้นเท้าหน้า และยกเท้าเดิมนั้นขึ้นก่อนต่อไปเป็นการปฏิบัติเช่นเดียวกับเมื่อหยุดอยู่กับที่

ทั้ง 2 แบบ เมื่อจะให้เดินต่อไป ใช้คำบอกว่า “หน้า – เดิน” เมื่อเท้าซ้ายตกถึงพื้น ซอยเท้าขวาอยู่กับที่ แล้วก้าวเท้าซ้ายออกเดินต่อไป ถ้าจะให้หยุดใช้คำบอกว่า “แถว – หยุด” เช่นเดียวกับท่าหยุดในเวลาเดิน

ในการฝึกถ้าลูกเสือคนใดซอยเท้าผิด ให้ซอยเท้าซ้ำเท้าเดิมอีกครั้ง

6) เดินเฉียง

คำบอก “เฉียงขวา (ซ้าย), ทำ”

การปฏิบัติ

เมื่อขาดคำบอกว่า “ทำ” ในขณะที่เท้าขวา(ซ้าย)ตกถึงพื้น ให้ก้าวเท้าซ้าย(ขวา)ออกเดินต่อไปพร้อมกับบิดปลายเท้าและหันตัวไปทางกิ่งขวา(ซ้าย) แล้วก้าวเท้าหลังเดินไปในทิศทางใหม่ที่เป็นมุม 45 องศา กับทิศทางเดิมโดยต่อเนื่อง ไม่มีการหยุดชะงัก จังหวะก้าวเป็นไปตามจังหวะของท่าเดินครั้งนั้น

ถ้าจะให้กลับมาเดินในทิศทางเดิม ใช้คำบอกว่า “เดินตรง” ลูกเสือก้าวเท้าทำกิ่งซ้าย(ขวา) แล้วเดินตรงไปข้างหน้าต่อไป คำบอกต้องบอกในขณะที่เท้าซ้าย(ขวา)ตกถึงพื้น

6. ท่าหยุด

เป็นท่าที่ติดตามาจากท่าเดิน ซึ่งช่วยทำให้การหยุดแถวของลูกเสือมีความพร้อมเพรียงกัน

คำบอก “แถว – หยุด”

การปฏิบัติ

ขณะกำลังเดินตามปกติ เมื่อได้ยินคำบอก “แถว – หยุด” ไม่ว่าเท้าข้างใดข้างหนึ่งจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ คือ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าต่อไปอีก 1 ก้าว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าหลังชิดเท้าหน้าในลักษณะท่าตรง อย่างแข็งแรง

7. ทำก้าวทางข้าง

ใช้ฝึกลูกเสือเพื่อนำไปใช้ตามลำพังในแถว และเมื่อมีการจัดหรือร่นแถวในระยะสั้น ๆ ซึ่งต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ในพิธีตรวจพลสวนสนาม เป็นต้น

คำบอก "ก้าวทางขวา (ซ้าย), ทำ"

การปฏิบัติ

ยกส้นเท้าทั้งสองข้าง แล้วก้าวเท้าขวา(ซ้าย)ไปทางขวา(ซ้าย) 30 ซม. (หรือประมาณ ครึ่งก้าวปกติ) แล้วชักเท้าซ้าย(ขวา) ไปชิดอย่างแข็งแรง ระหว่างที่ใช้เท้าเคลื่อนที่นั้น เข่าทั้งสอง ต้องตึง สันเท้ายก และก้าวทางข้างต่อไปในจังหวะเดินปกติ

ถ้าจะให้หยุดจากท่าก้าวทางข้าง ให้ใช้คำบอก "แถว – หยุด" ในขณะที่เท้าทั้งสองข้าง มาชิดกัน ให้ปฏิบัติโดยก้าวไปทางขวา (ซ้าย) อีก 1 ก้าว และหยุดด้วยการก้าวเท้าอีกข้างหนึ่ง ไปชิด จากนั้นให้อยู่ในลักษณะท่าตรงทันที

ถ้ามีการกำหนดจำนวนก้าวให้ ลูกเสือคงก้าวต่อไปตามจำนวนก้าวที่กำหนด แล้วหยุดเอง โดยไม่ต้องใช้คำบอก "แถว – หยุด"

8. ท่าก้าวถอยหลัง

ใช้ในการจัดแถวเมื่ออยู่กับที่ และทำในระยะสั้น ๆ เท่านั้น เป็นการฝึกลูกเสือเพื่อนำไปใช้ตามลำพังในแถว หรือในความควบคุมตามคำบอก เช่น "ก้าวถอยหลัง 3 ก้าว, ทำ" เป็นต้น

คำบอก "ก้าวถอยหลัง, ทำ"

การปฏิบัติ

เอนตัวไปข้างหลังเล็กน้อย พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายถอยหลัง วางเท้าลงให้ปลายเท้าลงก่อน แกว่งแขนตามปกติ ระยะก้าว 30 ซม. (ครึ่งก้าวปกติ) จังหวะก้าวเช่นเดียวกับท่าเดินตามปกติ

ถ้าจะให้หยุดจากท่าก้าวถอยหลัง ให้ใช้คำบอก "แถว – หยุด" ไม่ว่าเท้าข้างใดจะตกถึงพื้น ให้ก้าวถอยหลังไปอีก 1 ก้าว แล้วชักเท้าที่อยู่ข้างหน้าไปชิดส้นเท้าที่อยู่ข้างหลัง และอยู่ในลักษณะท่าตรงทันที

ถ้ามีการกำหนดจำนวนก้าวให้ ลูกเสือคงก้าวต่อไปตามจำนวนก้าวที่กำหนด แล้วหยุดเอง โดยไม่ต้องใช้คำบอก "แถว – หยุด"

9. ท่าวิ่ง

ใช้ในโอกาสที่ต้องการความรวดเร็วในการเคลื่อนที่ ระยะใกล้ ๆ หรือใช้เพื่อการออกกำลังกายของลูกเสือ

1) การวิ่ง

คำบอก "วิ่ง, หน้า – วิ่ง"

การปฏิบัติ

ออกวิ่งด้วยเท้าซ้าย และวางปลายเท้าลงพื้นก่อน งอเข่าเล็กน้อย โน้มตัวไปข้างหน้า หลังไม่ต้องเหยียดตึง ปลายเท้ายกสูงจากพื้นพอควร มือยกขึ้นเสมอราวนม กำมือ หันฝ่ามือเข้าหาตัว

ยึดดอก ศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งให้แกว่งแขนที่งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร ระยะก้าวประมาณ

50 – 60 ซม. พยายามรักษาระยะก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วนาทีละ 150 – 160 ก้าว

ทำนี้เริ่มได้ทั้งเวลาอยู่กับที่และขณะกำลังเดิน ถ้ากำลังเดินอยู่ เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้ก้าวต่อไปอีก 1 ก้าวแล้วเริ่มวิ่งทันที (ปกติควรบอกเมื่อตกเท้าขวา)

2) การหยุด

คำบอก "แถว – หยุด"

การปฏิบัติ

เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้คงวิ่งด้วยอาการยังตัวต่อไปข้างหน้าอีก 3 ก้าว และทำท่าหยุดเช่นเดียวกับการหยุดในเวลาเดิน

3) เปลี่ยนเป็นเดิน

คำบอก "เดิน – ทำ"

การปฏิบัติ

เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้คงวิ่งด้วยอาการยังตัวต่อไปข้างหน้าอีก 3 ก้าว แล้วทำตามเดินตามปกติ

4) เปลี่ยนเท้า ใช้ในโอกาสเปลี่ยนเท้าให้พร้อมกับส่วนรวมของแถว

คำบอก "เปลี่ยนเท้า"

การปฏิบัติ

ทำนี้ให้ทำเป็นจังหวะเดียว โดยใช้คำบอกในขณะที่เท้าซ้ายและขวาตกถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ให้ก้าวเท้าไปข้างหน้าอีก 2 ก้าว(ซ้าย, ขวา) จากนั้นจึงกระโดดก้าวซ้ายเท้าขวาไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว และก้าวเท้าซ้ายวิ่งต่อไปอีกตามระยะของการก้าวปกติ

10. ท่าหันในเวลาเดิน

1) ท่าขวาหัน ใช้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในระหว่างการเดิน

คำบอก "ขวา – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าขวาจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในแนวปลายเท้าขวาประมาณครึ่งก้าว พร้อมกับบิด

ปลายเท้าให้ไปทางกิ่งขวาด้วย ขณะเดียวกันให้ยกส้นเท้าขวาและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลัก หันไปทางขวาจนได้ 90 องศา

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าขวาต่อไปตามจังหวะการเดินแบบเดิมในทิศทางใหม่

2) ท่าซ้ายหัน ใช้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในระหว่างการเดิน

คำบอก "ซ้าย – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ

เช่นเดียวกับท่าขวาหัน โดยเปลี่ยนคำบอกกว่าขวามาเป็นซ้ายแทน

ท่าขวาหัน และซ้ายหัน เมื่อปฏิบัติเปิดจังหวะต้องไม่หยุดชะงัก และแกว่งแขนตามจังหวะก้าวโดยต่อเนื่องกัน

3) ทำกลับหลังหัน เป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลัง ในระหว่างเดิน

คำบอก "กลับหลัง – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า 1 ก้าว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายไปข้างหน้าเฉียงขวา และตบลงกับพื้นด้วยปลายเท้าในแนวทางขวา ของปลายเท้าขวาเล็กน้อยพอเข้าซ้ายตั้ง ทันใดนั้นยกส้นเท้าขวาและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลัก ไปข้างหลังจนได้ 180 องศา ขณะหมุนตัวนิ้วมือทั้งสองติดอยู่กับข้างขา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายออกเดิน พร้อมยกมือและแกว่งแขนตามจังหวะของการเดินครั้งนั้นต่อไป การหัดในขั้นแรก ๆ ควรให้ลูกเสียนับจังหวะด้วยเสียงดังก่อน จนทำได้คล่องแล้วจึงนับในใจ

11. ทำหันในเวลาวิ่ง ใช้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในเวลาวิ่ง

1) ทำขวาหัน

คำบอก "ขวา – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าขวาจดถึงพื้น ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าวเพื่อยังตัว

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว พร้อมกับหมุนตัวไปทางกึ่งขวา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายไปอยู่หน้าปลายเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวา จนได้ 90 องศา

จากทิศทางเดิม

จังหวะที่ 4 ก้าวเท้าขวาออกวิ่งต่อไปตามจังหวะเดิม

2) ทำซ้ายหัน

คำบอก "ซ้าย – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้น ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะเช่นเดียวกับทำขวาหัน โดยเปลี่ยนคำบอกว่ายวามาเป็นซ้ายแทน

ทำขวาหัน และซ้ายหัน เมื่อปฏิบัติเปิดจังหวะต้องไม่หยุดชะงัก และแกว่งแขนทิ้งอขึ้นตาม จังหวะก้าวโดยต่อเนื่องกัน

3) ทำกลับหลังหัน เป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลัง ในระหว่างเดิน

คำบอก "กลับหลัง – หัน"

การปฏิบัติ ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า 1 ก้าวเพื่อยังตัว

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวาประมาณ 90 องศา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าขวาไปอยู่หน้าปลายเท้าซ้าย พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวามากกว่า 90 องศา จากทิศทางเดิม

90 องศา จากทิศทางเดิม

จังหวะที่ 4 ก้าวเท้าซ้ายออกวิ่งต่อไปตามจังหวะเดิม

การหัดในขั้นแรก ๆ ควรให้ลูกเสียนับจังหวะด้วยเสียงดังก่อน จนทำได้คล่องแล้วจึงนับในใจ

12. การนับ

ใช้สำหรับหน้ากระดานแถวเดียว เพื่อหัดให้ลูกเสี้ออกเสียงให้ถูกต้องตามลักษณะของลูกเสี
คำบอก “นับ”

การปฏิบัติ

ลูกเสี้อยู่ที่หัวแถวสะบัดหน้าไปทางซ้าย พร้อมกับนับ 1 แล้วสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง โดยเร็ว ลูกเสี้อื่น ๆ นับเรียงไปตามลำดับเช่นเดียวกับคนหัวแถว เว้นคนที่อยู่ท้ายแถวให้สะบัดหน้ามาทางขวา

คำบอก “นับสอง (สาม,สี่,ห้า ฯลฯ)”

การปฏิบัติ

ลูกเสี้นับตามจำนวนที่บอก โดยเริ่มจากคนที่อยู่หัวแถวเช่นเดียวกับการนับตามปกติ เช่น นับสอง ลูกเสี้อะไรจะนับ หนึ่ง สอง, หนึ่ง สอง, หนึ่ง สอง เรียงต่อไปตามลำดับจนสุดแถว

การนับเมื่อแถวมีการแยกคู่ขาด ให้คนที่อยู่ท้ายแถวของแถวหลังสุดขานจำนวนที่ขาดให้ทราบ โดยขานว่า “ขาดหนึ่ง (สอง,สาม....ฯลฯ)”

13. ทำถอดหมวก สวมหมวก

ใช้ในโอกาสเกี่ยวกับพิธีสงฆ์ หรือพิธีทางศาสนา เช่น พิธีสวนสนามที่มีการประพรมน้ำ พระพุทธรูป เป็นต้น

คำบอก “ถอดหมวก”

การปฏิบัติ

1) แบ่มือซ้ายและงอศอกจนแขนท่อนล่างและท่อนบนตั้งฉากกัน นิ้วหัวแม่มือตั้งขึ้นข้างบน พร้อมกันนั้นใช้มือขวาจับที่กะบังหน้าหมวก (หมวกทรงกลมที่มีกะบังหน้าหมวก,หมวกทรงหม้อตาล) หรือจับที่ปีกหมวกด้านหน้า(หมวกปีกกว้างพับข้าง และไม่พับข้าง) หรือจับที่หมวกด้านขวา (หมวกทรงอ่อน) หรือจับที่ขอบหมวกบนด้านหน้า(หมวกกลาสี)

2) ถอดหมวกออกจากศีรษะ วางครอบหัวแม่มือซ้าย ให้น้ำหมวกหันไปทางขวา ขอบหมวกด้านนอกอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้

3) ลดมือขวาลงมาอยู่ในท่าตรง พร้อมกับมือซ้ายจับหมวกด้วยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วอื่นทั้งสี่

คำบอก “สวมหมวก”

การปฏิบัติ

1) ใช้มือขวาจับหมวกที่อยู่ในมือซ้าย เช่นเดียวกับการถอดหมวก

2) ยกหมวกขึ้นสวมศีรษะ มือซ้ายช่วยจัดหมวก

3) ลดมือทั้งสองลงมาอยู่ในท่าตรงอย่างแข็งแรง

การฝึกในขั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเสีมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอน

ถ้าลูกเสือถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ก่อนทำท่าถอดหมวก และสวมหมวกให้นำอาวุธมาไว้ระหว่างปลายเท้าทั้งสอง แล้วพินท่อนบนไว้กับแขนซ้าย แล้วจึงปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ต่อไป เมื่อถอดหมวกหรือสวมหมวกเรียบร้อยแล้ว จึงนำไม้พลองหรือไม้ง่ามไปอยู่ในท่าเรียบอาวุธตามเดิม

14. การถวายราชสดุดี

คำบอก “ถอดหมวก, นั่ง”

การปฏิบัติ

เมื่อสั่ง “ถอดหมวก” เว้นระยะให้ลูกเสือทุกคนถอดหมวกเรียบร้อยแล้วให้สั่ง “นั่ง” เมื่อลูกเสือได้ยินคำสั่ง “นั่ง” ให้ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าว ก้มเข้าขวา ลงตักเข้าซ้าย นั่งลงบนส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่ำวางลงบนเข่าขวา แขนซ้ายวางพาดลงตักจากบนเข่าซ้าย มือที่ถือหมวกหันเข้าหาตัว เมื่อร้องเพลงราชสดุดีให้ก้มหน้าเล็กน้อย เงยขึ้นเมื่อเพลงจบ เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ลุก” ให้ลูกเสือลุกขึ้น โดยดึงเท้าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา และเมื่อสั่ง “สวมหมวก” ให้ลูกเสือสวมหมวกโดยเร็วแล้วอยู่ในท่าตรง

ในกรณีที่ลูกเสือมีไม้พลอง หรือไม้ง่าม ให้ถอดหมวกในท่ามีอาวุธก่อน แล้วจึงนั่งลง วางอาวุธตามยาวชิดขาขวาทางขวา มือขวาวางคว่ำบนเข่าตามปกติ

15. ท่าหมอบ – ลุก (มือเปล่า)

คำบอก “หมอบ” และ “ลุก”

การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอกว่า “หมอบ” ให้ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ลูกเสือก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว นำหนักตัวอยู่บนเท้า 2 ข้าง แขนอยู่ที่เดิม

จังหวะที่ 2 ทรวดตัวลงคุกเข่าขวาและเข่าซ้ายตามลำดับ พร้อมก้มตัวไปข้างหน้า เหยียดแขน 2 ข้างใช้มือยันพื้นเพื่อรับน้ำหนักตัว แล้วเหยียดขาขวาตึง เงยหน้าตามองตรงไปข้างหน้า

จังหวะที่ 3 เหยียดเท้าซ้ายออกให้ส้นเท้า 2 ข้างชิดกัน ลดตัวลงนอนราบกับพื้น งอแขนฝ่ามือคว่ำลงกับพื้นให้นิ้วมือขวาทับนิ้วมือซ้ายแค่นิ้วนี้ แนวกึ่งกลางระหว่างมือทั้งสองอยู่ประมาณหน้าผาก(เวลาก้มหน้า) กางศอก 2 ข้างเต็มที่ เงยหน้าทำศีรษะให้ต่ำ

เมื่อได้ยินคำบอกว่า “ลุก” ให้ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ลูกเสือชักมือทั้ง 2 ข้างเข้าหาตัว ยันพื้นยกตัวขึ้นแล้วชักเท้าขวาคุกเข่า

จังหวะที่ 2 คุกเข่าซ้าย แล้วยกตัวขึ้นยืนโดยเร็ว ให้มือทั้ง 2 อยู่ที่ข้างขา

จังหวะที่ 3 ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้ายต่อไปอยู่ในลักษณะตรง ถ้าเป็นการเคลื่อนที่ในภูมิประเทศเหยียดหรือจะต้องเดินต่อไปไม่ต้องชักเท้าขวาชิด เมื่อยืนขึ้นแล้วให้ออกเดินได้เลย

การฝึกในขั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเสือมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอนและให้ปฏิบัติด้วยความรวดเร็วต่อไป

การฝึกกระเบียบแถวบุคคลท่าประกอบอาวุธ และท่าเคลื่อนที่

1. ท่าตรง – พัก

คำบอก “กอง (หมู่) – ตรง”

การปฏิบัติ

ท่าตรงและท่าพักในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม เหมือนกับท่ามือเปล่า ไม้พลองหรือไม้ง่าม อยู่ในท่าเรียบอาวุธ

ไม้พลองหรือไม้ง่ามในท่าเรียบอาวุธ คือ ลูกเสืออยู่ในท่าตรง ถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ด้วยมือขวา โดยไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวาและชิดกับเท้าขวา ไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือจับไม้พลองหรือไม้ง่ามชิดขา นิ้วอื่นอีก 4 นิ้ว ชิดติดกันจับไม้พลองหรือไม้ง่ามเฉียงลงไปเบื้องล่าง ปลายไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในร่องไหล่ขวา ลำไม้พลองหรือไม้ง่ามตั้งตรงแนบตัว

สำหรับพักตามระเบียบ เหมือนกับท่ามือเปล่า มือขวาที่ถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ให้เลื่อนขึ้นมาเสมอเอว แล้วยื่นไม้พลองหรือไม้ง่ามไปข้างหน้า เฉียงขวาประมาณ 45 องศา มือซ้ายไหล่หลังใต้เข็มขัด เล็กน้อย มือแบตามธรรมชาติและนิ้วเรียงชิดติดกัน

2. ท่าวันทยาอาวุธ – เรียบอาวุธ เป็นท่าแสดงการเคารพ

คำบอก “วันทยา – วุธ”

การปฏิบัติ

ลูกเสือปฏิบัติเป็นจังหวะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่ำ รวมนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยจดกัน คงเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางเหยียดตรง ชิดติดกัน ให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองหรือไม้ง่ามในร่องไหล่ขวา

คำบอก “เรียบ – อาวุธ”

การปฏิบัติ

เมื่อเลิกทำความเคารพ ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

ถ้าผู้รับการเคารพเคลื่อนที่มาจากขวา ซ้าย หรือตรงหน้า ผู้ควบคุมแถวจะบอกทิศทางเสียก่อน “ขวา (ซ้ายหรือตรงหน้า) ระวัง – วันทยา – วุธ” ให้ลูกเสือทำวันทยาอาวุธ พร้อมกับหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ ตามอยู่ที่ผู้รับการเคารพ หันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านหน้าตนไปแล้ว ประมาณ 2 ก้าว จึงหันมาอยู่ในท่าตรง เมื่อผู้รับการเคารพผ่านพ้นแถว ให้ผู้ควบคุมแถวบอกเลิกทำความเคารพ

3. ท่าแบกอาวุธ – เรียบอาวุธ

คำบอก “แบก – อาวุธ”

การปฏิบัติ ลูกเสือปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ยกไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวาผ่านหน้าเฉียงดล่ำตัวไปข้างซ้าย ให้โคนไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในอุ้งมือซ้าย ลำไม้พลองหรือไม้ง่ามตั้งอยู่ตรงร่องไหล่ซ้าย มือขวาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ที่เดิม ศอกงอไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 2 ดันไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือซ้าย พร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวา ให้ไม้พลองหรือไม้ง่ามพาดขึ้นไปบนไหล่ซ้าย แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว ศอกซ้ายงอ แขนทำมุม 100 องศา กับลำตัว ขณะเดียวกันลดมือขวาลงในท่าตรงโดยเร็ว

ข้อควรระวัง ขณะลูกเสือทำท่าแบกอวรุท จังหวะ 2 ระวังอย่าให้ศีรษะเคลื่อนหลบไม้พลองหรือไม้ง่าม ทรงศีรษะให้คงที่เหมือนอยู่ในท่าตรงเสมอ แขนซ้ายอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องและนิ่ง ปลายไม้พลองจึงจะได้ระดับ ไม่เฉไปมา

คำบอก “เรียบ – อวรุท”

การปฏิบัติ ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ยกมือขวาชูขึ้นจับไม้พลองหรือไม้ง่าม ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ พร้อมกับเหยียดแขนซ้าย โดยลดไม้พลองหรือไม้ง่ามลงชิดกับลำตัว

จังหวะที่ 2 จับไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวานำมาไว้ข้างลำตัวในร่องไหล่ขวา (แขนขวาเหยียดเกือบสุดระยะที่มือจับไม้พลองหรือไม้ง่ามในท่าเรียบอวรุท) ขณะเดียวกันยกมือซ้ายขึ้นกับไม้พลองหรือไม้ง่ามที่ร่องไหล่ขวา ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 3 ลดแขนซ้ายอยู่ในท่าเรียบอวรุทตามเดิม (ในจังหวะนี้เหยียดแขนขวาลงสุดระยะที่มือขวาชูไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอวรุท โดยไม้พลองหรือไม้ง่ามจดพื้น)

ข้อสังเกต ตอนเหยียดแขนขวาจากจังหวะ 2 ลงสุดระยะที่มือขวาชูไม้พลองในท่าเรียบอวรุท ในจังหวะที่ 3 จะรู้สึกว่าดันไม้พลองหรือไม้ง่ามจดพื้น

4. ท่าถอดหมวก – สวมหมวก

คำบอก “ถอดหมวก”

การปฏิบัติ

ลูกเสือปฏิบัติเป็นจังหวะเดียว โดยนำไม้พลองหรือไม้ง่ามในมือขวามาไว้ตรงหน้า ให้ดันไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ตรงกึ่งกลางระหว่าง 2 เท้า ส่วนบนพิงแขนซ้ายด้านในตรงตำแหน่งศอก ที่องตั้งฉากอยู่แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว ฝ่ามือแบหงายมาด้านหน้า ขณะเดียวกันใช้มือขวาถอดหมวกออกจากศีรษะ (ถ้าใส่สายรัดคางให้ปลดออกก่อน) แล้วนำมาวางบนฝ่ามือซ้าย (หมวกเบเรต์ หน้าหมวกอยู่ขวา, หมวกทรงหม้อตาล ให้ขอบหมวกด้านซ้ายอยู่หน้า หน้าหมวกอยู่ขวา, หมวกทรงปีกกว้าง ให้นิ้วหัวแม่มือซ้ายชูขึ้นชิดขอบหมวกด้านใน นิ้วทั้ง 4 งอขึ้นติดขอบหมวกด้านนอก หน้าหมวกอยู่ด้านขวา) แล้วลดแขนขวาลงอยู่ในท่าตรงตามเดิม

คำบอก “สวมหมวก”

การปฏิบัติ

ลูกเสือใช้มือขวานำหมวกในมือซ้ายขึ้นสวมโดยใช้มือซ้ายช่วย (ถ้าเป็นหมวกปีกกว้าง ให้ใส่สายรัดท้ายทอยให้เรียบร้อย) แล้วใช้มือขวาชูไม้พลองหรือไม้ง่ามที่พิงไว้กับแขนซ้ายมาถือไว้ในท่าเรียบอวรุทตามเดิม

5. ท่าหันและการเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม

ท่าหันในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ใช้คำบอกและวิธีปฏิบัติเหมือนท่าอยู่กับที่มีมือเปล่า ถ้าหันในขณะที่ไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวุธ เพื่อให้การหันสะดวกให้ยกไม้พลองหรือไม้ง่ามในมือขวาพ้นพื้นเล็กน้อยจึงหัน เมื่อหันเสร็จให้ลดมือขวาลงจนไม้พลองหรือไม้ง่ามจดพื้น

การเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ใช้คำบอกและวิธีปฏิบัติเหมือนกับการเคลื่อนที่มีมือเปล่า ตามปกติเมื่อจะให้เคลื่อนที่ ผู้ควบคุมแถวต้องบอกให้แบกออาวุธเสียก่อน แล้วจึงสั่งให้เดิน ในท่าเดินแบกออาวุธอยู่ในแถวควบคุม เมื่อจะทำความเคารพ ผู้ควบคุมแถวบอก “เลขวา (ซ้าย) –ท่า” ให้ลูกเสือหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ แขนกางตามปกติและรักษาท่าแบกออาวุธไว้คงเดิม เมื่อพ้นผู้รับการเคารพแล้วลูกเสือหันหน้าแลตรงเอง

ถ้าลูกเสืออยู่ในท่าแบกออาวุธเคลื่อนที่อยู่ตามลำพัง เมื่อจะทำความเคารพให้ลดไม้พลองหรือไม้ง่ามลงจากท่าปกติอาวุธมาเป็นท่าเรียบอาวุธ จังหวะที่ 1 แต่มือขวาที่ยกขึ้นมาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามให้จัดนิ้วเหมือนท่ารหัสลูกเสือ ฝ่ามือแบคว่าให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองหรือไม้ง่าม คอหงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ หันหน้าไปยังผู้รับการเคารพที่ยืนหรือเดินอยู่ (สวนมาหรือเดินไป) เมื่อผ่านผู้รับการเคารพไปแล้ว เลิกทำความเคารพโดยใช้มือซ้ายดันไม้พลองขึ้นไปอยู่ในท่าแบกออาวุธตามเดิม พร้อมกับหันหน้าแลตรง ลดแขนขวาลง แขนกางต่อไปในท่าเดินตามปกติ

ในการเคลื่อนที่ด้วยท่าแบกออาวุธ เมื่อผู้ควบคุมแถวบอก “เดินตามสบาย” ลูกเสือจะเปลี่ยนท่าแบกออาวุธจากท่าซ้ายมาท่าขวาก็ได้ แต่เมื่อให้เดินเข้าระเบียบแล้ว ต้องจัดไม้พลองหรือไม้ง่ามไปไว้ท่าซ้ายตามเดิม

เมื่อผู้ควบคุมแถวบอก “แถว – หยุด” ลูกเสือหยุดอยู่ในท่าแบกออาวุธ จนกว่าผู้ควบคุมแถวจะสั่งให้เรียบอาวุธหรือสั่งเป็นอย่างอื่นต่อไป ถ้าเคลื่อนที่ไปโดยไม่บอกให้แบกออาวุธหรือไปในระยะใกล้ๆ เพื่อจัดแนวหรือระยะต่อ – ระยะเคียงของขบวน หรือเคลื่อนที่ไปบนพื้นที่ขรุขระไม่สม่ำเสมอ เมื่อบอกให้เดินลูกเสือก็เคลื่อนที่ไปในท่าคอนไม้พลองหรือไม้ง่าม โดยยกไม้พลองหรือไม้ง่ามให้ปลายไม้พลองหรือไม้ง่ามเอนไปข้างหน้า ดันไม้พลองหรือไม้ง่ามคล้อยไปข้างหลังพื้นพื้น แนวไม้พลองหรือไม้ง่ามเฉียงกับลำตัวพอประมาณ เมื่อคอนไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในแถวควบคุมและผ่านผู้รับการเคารพ ผู้ควบคุมแถวไม่ต้องบอกแถวทำความเคารพ ผู้ควบคุมแถวคงทำความเคารพตามลำพังแต่ผู้เดียว

ถ้าลูกเสือคอนไม้พลองหรือไม้ง่ามไปโดยลำพังผู้เดียว เมื่อผ่านผู้รับการเคารพให้ลูกเสือทำความเคารพด้วยท่าเลขวา (ซ้าย) โดยแนบไม้พลองหรือไม้ง่ามชิดลำตัว แขนไม่กาง เมื่อผ่านพ้นผู้รับการเคารพไปแล้วหันหน้าแลตรง แขนกางตามสบาย

6. ท่าหมอบ – ลูก ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม

คำบอก “หมอบ” และ “ลุก”

การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “หมอบ” ให้ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว พร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามให้มือซ้าย ถือในท่าที่ถนัด

จังหวะที่ 2 ลูกเข่าวาลง มือขวายันพื้น คอกซ้ายวางพาดขาซ้ายท่อนบน

จังหวะที่ 3 ปลอยตัวนอนคว่ำลงไปโดยเร็ว ให้ไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ข้างตัวด้านขวา มือขวาช่วยรองรับไม้พลองหรือไม้ง่ามกระชับไว้ข้างตัว แขนซ้ายท่อนล่างทอดไปข้างหน้ามาก ๆ โดยวางขวางความยาวของลำตัว

เมื่อได้ยินคำบอกว่า “ลูก” ให้ลูกเลื้อยปฏิบัติเป็น 3 จังหวะกลับกัน

จังหวะที่ 1 ผลักตัวลุกขึ้นนั่งคุกเข่าขวา หยิบไม้พลองหรือไม้ง่ามใส่มือซ้าย คอกซ้ายพาดขาซ้ายท่อนบน มือขวายันพื้น

จังหวะที่ 2 ทรงตัวขึ้นยืน โดยให้เท้าซ้ายอยู่ข้างหน้า 1 ก้าวเหมือนเดิม ไม้พลองหรือไม้ง่ามยังอยู่ในมือซ้าย

จังหวะที่ 3 ชักเท้าซ้ายชิดพร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามให้มือขวา และอยู่ในท่าเรียบอาวุธ การฝึกในขั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเลื้อยมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอน และให้ปฏิบัติด้วยความรวดเร็วต่อไป

2. ท่าเคารพ ผู้ถือป้าย

คำบอก “วันทยา – วุธ” หรือ “เรียบ – อาวุธ”

การปฏิบัติ ผู้ถือป้ายจะอยู่ในท่าตรงเท่านั้น

ลักษณะการยืนของผู้ถือป้าย

- โดยให้มือขวาวอยู่ด้านบน ชิดป้าย
- ส่วนมือซ้ายกำด้ามตรงอยู่ด้านล่างมือขวาให้ชิดกัน
- ต้นหรือโคนป้ายอยู่ระหว่างเท้าทั้งสองข้าง
- ยืนอยู่ในท่าปกติ

การปัก

การปักให้หย่อนเข้าขวา ช่วงบนของร่างกายไม่เคลื่อนไหว

การปัก

3. ท่าเคารพ ผู้ถือธง

คำบอก “วันทยา – วุธ”

การปฏิบัติ ลูกเสือยืนอยู่ในท่าตรงปกติ

ท่าตรง

มือขวาจับด้ามธง

ประคองเหยียดลงข้างลำตัว

- ใช้มือซ้ายยกธงขึ้นในท่าเคารพ สอดซ้ายงอไปข้างหน้าในแนวกับไหล่ ตั้งฉากกับลำตัว

เมื่อได้ยินคำบอกกว่า “ซ้าย (ขวา หรือตรงหน้า) ระวัง”

- สิ้นคำสั่ง ซ้าย – ระวัง / ขวา – ระวัง / ตรงหน้า – ระวัง
- ให้ลูกเสือยกมือซ้ายมาตบอยู่เหนือมือขวา

ร่างกายท่อนบนยังจัดอยู่ในลักษณะท่าตรง

- ให้ผู้ถือธงทำกึ่งขวาหัน
- ชิดเท้า (รอฟังคำสั่ง)

ท่ากึ่งขวาหัน โดยไหล่ซ้าย
หันเข้าหาจุดกึ่งกลาง

ชิดเท้า

ฟังคำบอกต่อว่า “วันทยา – วุธ”

- ผู้ถือธงลดปลายธงลงมาข้างหน้าอย่างช้า ๆ
- จับคันธงอยู่ในแนวนานกับพื้น มือทั้งสองอยู่เสมอแนวป่า

โรยธงลงช้า ๆ จับจังหวะเพลงให้พอดี

เมื่อถึงครึ่งเพลง คันธงจะอยู่ในแนวนานพื้น

ลูกเสือค่อย ๆ ยกปลายธงขึ้นช้า ๆ ตามจังหวะ

ให้ยกธงกลับในท่าเคารพช้า ๆ ได้จังหวะเช่นเดียวกับขาลง และให้คนถือธงยกปลายธงขึ้นช้า ๆ โดยมีมือขวาจดด้ามธง มือซ้ายประคองด้ามธง

เลื่อนมือซ้ายมาตามแนวไหล่จากซ้ายมือมาขวามือ

ค่อย ๆ ตั้งธงขึ้น

ไม่เสียการทรงตัว

ธงตั้งขึ้นไม่ไถ่จะจบเพลง

จบเพลงคันธงจะตั้งตรงตามแนวร่องไหล่อยู่ในท่าเคารพ

- ผู้ถือธงอยู่ในท่าเคารพจนกว่าจะมีคำบอกว่า “เรียบ – อ้าวธ”
- สิ้นคำสั่ง ผู้ถือธงจึงลดธงลง ปล่อยธงลงพื้น มือซ้ายแนบลำตัวอยู่ทำตรง

จบเพลงคันธงตั้งตรง

เรียบอ้าวธ

- แล้วทำกิ่งซ้ายหัน
- ชิดเท้าจัดระเบียบร่างกายอยู่ท่าตรง

กิ่งซ้ายหัน

ชิดเท้า

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ความสามัคคี

นานมาแล้วมีเมืองๆ หนึ่ง ราษฎรมีความเป็นอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข จนกระทั่งมียักษ์ตนหนึ่ง เริ่มมาจับคนในเมืองไปกินทุกวันๆ ราษฎรจึงมีความหวาดกลัวเป็นอันมาก ไม่เป็นอันทำมาหากิน ได้รับความเดือดร้อนไปทั่วทุกหัวระแหง และพากันไปร้องทุกข์ต่อพระราชา

พระราชาจึงให้มหาดเล็กไปประกาศว่า ถ้าใครปราบยักษ์ได้จะพระราชทานข้าวของเงินทอง เป็นรางวัล มีชาย 2 คนขอรับอาสาไปปราบยักษ์ คนแรกเป็นนักแม่นธนูสามารถยิงธนูได้ที่ละ 2 ดอก คนที่ 2 ว่องไวมากและเป็นผู้มีพลังกำลังมหาศาล

ทั้ง 2 คนผลัดกันไปปราบยักษ์ ปรากฏว่าฝ่ายแพ้กกลับมาทุกครั้ง และหูดหวิดจะถูกยักษ์ จับกินหลายครั้ง การกระทำของชายทั้งสองยิ่งทวีความโกรธแค้นให้ยักษ์มากขึ้น มันยิ่งอาละวาด พังบ้านเรือนราษฎรเสียหายหนักขึ้น ทั้ง 2 คนจึงหันมาปรึกษากันและตกลงร่วมมือไปปราบยักษ์ ร่วมกัน

ชายคนที่แม่นธนูไปอยู่บนหน้าผา ชายคนที่ว่องไวไปตะโกนท้าทายยักษ์ ล่อให้ตามมา จนถึงหน้าผา นักแม่นธนูที่ซ่อนอยู่ก็ยิงธนูไปถูกลูกนัยน์ตาทั้งสองข้าง ยักษ์ล้มลงร้องครวญคราง ด้วยความเจ็บปวด ชายคนที่ว่องไวและทรงพลังมหาศาลได้ยกก้อนหินใหญ่ทุ่มใส่ศีรษะยักษ์ ถึงแก่ความตาย

ชายทั้งสองจึงได้รับพระราชทานรางวัลมากมาย และได้รับแต่งตั้งให้เป็นทหารมหาดเล็ก ประจำพระองค์ ตั้งแต่นั้นมาประชาชนก็อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การกระทำความดี ใด ๆ หากมีความสามัคคีร่วมมือกันย่อมจะประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย

หัวใจไร้เดียงสา

ณ ชุมชนเล็กๆ แห่งหนึ่งฝนแล้งมานานแล้ว พืชผลเสียหายหนัก พระจึงระดมชาวบ้าน เตรียมประกอบพิธีขอฝนในวัด

เด็กหญิงคนหนึ่งแทรกตัวอยู่ในกลุ่มคนผู้ขอฝนด้วย เนื่องจากตัวเธอเล็ก จึงเกือบจะไม่มีใคร สังเกตเห็น ทันใดนั้น พระเห็นสิ่งที่เด็กหญิงถืออยู่ จึงพูดอย่างตื่นเต้นพลางชี้ไปมือไปที่เด็กหญิง

“หนูน้อยนั้นทำให้อาตมาซาบซึ่งมาก วันนี้เรามารออิฐฐานขอฝนกัน แต่ในที่ประชุมแห่งนี้ ไม่มีใครนำร่มมาเลยนอกจากเด็กหญิงคนนี้”

ทุกคนหันมองไปยังเธอ ก็เห็นเด็กหญิงตัวน้อยในมือมีร่มสีแดงถืออยู่ ความเงิบงันเกิดขึ้น แล้วตามด้วยเสียงปรบมือสนั่นหวั่นไหว หลายคนถึงกับน้ำตาเอ่อล้นนัยน์ด้วยความซาบซึ่งใจ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เด็กตัวเล็กก็จริง แต่มีจิตใจยิ่งใหญ่ คือมีความรักและความเชื่อมั่น ที่ยิ่งใหญ่มาก ที่สมควรเอาเยี่ยงอย่าง

ต้นไม้กับต้นอ้อ

คืนวันหนึ่งเกิดพายุพัดรุนแรง ต้นไทรใหญ่ต้นหนึ่งอยู่ริมน้ำทนมไม่ไหวก็หักโค่นลอยน้ำไปติดพงอ้ออยู่ที่ชายตลิ่งแห่งหนึ่ง รุ่งขึ้นต้นไทรเห็นพงอ้อเป็นปกติดีไม่มีต้นใดหักโค่น จึงถามพงอ้อว่า “เมื่อคืนนี้พายุพัด พัดเราจนหักโค่นลงน้ำลอยมา พวกท่านล้วนเป็นต้นไม้เล็ก ๆ ต้นหนึ่ง จะเทียบกับกิ่งเรายังไม่ได้ เหตุไฉนจึงอยู่เป็นปกติดีด้วย หรือว่าพายุไม่ได้พัดมาถึงที่นี่”

พงอ้อจึงตอบว่า “พายุพัดมาถึงที่นี่เหมือนกัน แต่พวกเราเป็นไม้อ่อน เมื่อลมพัดกล้ำ เราเอนลู่ไปเสียตามลม ปลอ่ยให้ลมพัดข้ามเราไป ลมจึงไม่พัดเราหักโค่น”

ต้นไทรได้ฟังดังนั้นจึงนึกว่า ถึงเราเป็นไม้ใหญ่โต เราไม่รู้จักผ่อนผันหลีกเลียงลมกล้ำ ตั้งหน้าตั้งตาต้านลมอย่างเดียว ลมมีแรงกว่าเราจึงพัดเอาเราโค่นล้ม ต้นอ้อเหล่านี้ถึงเป็นไม้เล็ก รู้จักผ่อนหลบหลีกให้ลมพายุพัดผ่านไปก็ได้ ก็ไม่หักเหมือนต้นไม้ใหญ่เช่นตัวเรา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การต่อสู้ด้วยกำลังที่มากนั้น อาจไม่เป็นผลดีเท่าการต่อสู้ด้วยกำลังที่อ่อน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 5 กางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักแรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 การกางเต็นท์และรื้อเต็นท์ที่พักแรม

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือกางและรื้อเต็นท์ที่พักแรมในเวลากลางวัน ร่วมกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่งได้

2. เนื้อหา

การเรียนรู้วิธีการกางเต็นท์เป็นการเตรียมความพร้อมในการเดินทางไกลพักแรมค้างคืนช่วยให้ลูกเสือปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและยังเป็นการดูแลรักษาเต็นท์ให้มีอายุการใช้งานได้อย่างคุ้มค่า

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เต็นท์สำเร็จรูป, เต็นท์ 5 ชาย

3.3 ใบความรู้ เรื่องเต็นท์

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาคำถามเกี่ยวกับเรื่องเต็นท์ของลูกเสือ รูปแบบต่างๆของเต็นท์

(2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและสาธิตวิธีการกางเต็นท์ 5 ชาย และเต็นท์สำเร็จรูป

แบบต่าง ๆ

(3) หมู่ลูกเสือวิเคราะห์รูปแบบของเต็นท์ และการนำไปใช้ที่เหมาะสมกับสภาพการอยู่ค่ายพักแรมของหมู่ตนเอง บนพื้นฐานข้อมูล ของสถานที่พักแรม พร้อมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกางเต็นท์ เช่นวัสดุอุปกรณ์ พื้นที่รองรับ อุปกรณ์เสริมต่างๆ

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายสรุปการปฏิบัติงาน ข้อดีและข้อจำกัดในการใช้เต็นท์แต่ละประเภท เช่นเต็นท์ 5 ชาย เต็นท์สำเร็จรูปแบบต่างๆ ฯลฯ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาทบทวนเกี่ยวกับเรื่องเต็นท์ของลูกเสือในชั่วโมงที่ผ่านมา
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติการกางและรื้อเต็นท์ในเวลาที่กำหนด
 - (3) ลูกเสือร่วมกับเพื่อนอีกหนึ่งคน ปฏิบัติการกางและรื้อเต็นท์โดยมีนายหมู่เป็นผู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้อง รวมทั้งวิธีการดูแลรักษาเต็นท์ และการเก็บเต็นท์
 - (4) ลูกเสือร่วมกันอภิปรายสรุปการปฏิบัติงาน
 - (5) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5.การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากการที่ลูกเสือบอกส่วนประกอบวิธีการเก็บและดูแลรักษาเต็นท์ที่พับแรมได้
- 5.2 สังเกตจากการที่ลูกเสือปฏิบัติการกางและรื้อเต็นท์ได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เพลง

ยามค่ำ

ฟ้ามีดมัวลมเย็นพัดโชยกระหน่ำ ฝนก็ตกพรา พรา ฟ้ามีดคำมัวไป ใจคิดถึงเมื่อครั้ง
มาพักแรมในป่าแสนจะสุขใจ ฟ้ามีดคำที่ใดพอเบิกบานใจฝนกระหน่ำลงมา

เสื่อเฝ้าไทรร่วมใจมานอนกลางป่า แม่เหน็ดเหนื่อยกายา เราสุขอุราเกินใคร
ถึงหนักเอาเบาสู สามัคคีมีอยู่แสนจะสุขใจ ฟ้ามีดคำที่ไร เล่นรอบกองไฟเราสนุกเฮฮา

ใบความรู้

เต็นท์

เต็นท์ที่นิยมนำไปอยู่ค่ายพักแรมมี 3 ชนิด

1. เต็นท์อำนวยการ มีขนาดใหญ่ ใช้เป็นที่ประชุม
2. เต็นท์หมู่ ใช้เป็นที่พักสำหรับลูกเสือทั้งหมด
3. เต็นท์บุคคล สำหรับลูกเสือ 2 คน ที่นิยมใช้มี 2 ชนิด ได้แก่ เต็นท์กระเบะหรือเต็นท์ 5 ชาย และเต็นท์สำเร็จรูป

เต็นท์กระเบะ หรือเต็นท์ 5 ชาย

เหมาะสำหรับลูกเสือ 2 คน มีขนาดเล็ก กระทัดรัด พกพาสะดวก ใช้พื้นที่กางเต็นท์ไม่กว้างมาก และวิธีการกางเต็นท์ไม่ยุ่งยาก มีลูกเสือช่วยกันเพียง 2 คนก็สามารถกางเต็นท์ได้

ส่วนประกอบของเต็นท์ 5 ชาย มีดังนี้

1. ผ้าเต็นท์ 2 ผืน
2. เสาเต็นท์ 2 ชุด (2 เสา) ชุดละ 3 ท่อน (3 ท่อนต่อกันเป็น 1 ชุดหรือ 1 เสา)
3. สมอบก 10 ตัว (หัวท้าย 2 ตัว ชายด้านล่างด้านละ 3 ตัว ประตูหน้า 1 ตัว และหลัง 1 ตัว)
4. เชือกยึดสมอบก 10 เส้น (เชือกยาวใช้รั้งหัวท้ายเต็นท์ 2 เส้น เชือกสั้นใช้ยึดชายเต็นท์ 6 เส้น และประตูหน้า - หลัง 2 เส้น)

การกางเต็นท์ 5 ชาย มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ติดกระดุมผ้าเต็นท์ทั้ง 2 ผืนเข้าด้วยกัน ด้านที่ติดกระดุมเป็นด้านสันของหลังคา รูตาไก่ที่ซ้อนกันและอยู่ถัดจากกระดุมจะเป็นที่ยึดเสาทั้ง 2 เสา ส่วนด้านที่มีรูตาไกด้านละ 3 รู จะเป็นชายด้านล่าง
2. นำเสาชุดที่ 1 (ต่อ 3 ท่อนเข้าด้วยกัน) มาเสียบที่รูหลังคาเต็นท์ ให้คนที่ 1 จับไว้
3. ให้คนที่ 2 ใช้เชือกยาว 1 เส้นนำมายึดจากหัวเสา (หรือหัวง) ไปยังสมอบกด้านหน้า (ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด กระหวัดไม้ หรือผูกรั้ง) แล้วจึงใช้เชือกสั้น 2 เส้นยึดชายเต็นท์เข้ากับสมอบก เพื่อให้เต็นท์กางออกเป็นรูปหน้าจั่ว (ผูกด้วยเงื่อนปมตาไก่)
4. ให้คนที่ 2 เดินอ้อมไปอีกด้านหนึ่ง ต่อเสาที่ 2 เสียบเข้ากับรูหลังคาเต็นท์อีกด้านหนึ่ง แล้วจับเสาไว้ ให้คนที่ 1 ปลอมมือจากเสาที่ 1 แล้วนำเชือกยาวเส้นที่ 2 ยึดจากหัวเสาที่ 2 ไปยังสมอบกด้านหลัง(ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด กระหวัดไม้ หรือผูกรั้ง)
5. ให้คนที่ 2 ปลอมมือจากเสาที่ 2 ได้ เต็นท์จะไม่ล้ม และทั้ง 2 คนช่วยกันใช้เชือกยึดชายเต็นท์จุดที่เหลือเข้ากับสมอบก แล้วปรับความตึงหย่อนของเต็นท์ให้เรียบร้อย

การรื้อเต็นท์ 5 ชาย มี 7 ขั้นตอน

1. แก่เชือกที่รั้งเสาหัวท้ายกับสมอบกออก เต็นท์จะล้มลงทันที
2. ถอนเสาเต็นท์ออกเป็น 6 ท่อน นำมารวมกันไว้
3. ถอนสมอบกทั้ง 10 ตัว นำไปรวมกันไว้ที่ใกล้ ๆ กับเสาเต็นท์
4. แก่เชือกและเก็บเชือกให้เรียบร้อย (เชือกสั้น 8 เส้น เชือกยาว 2 เส้น รวม 10 เส้น) นำไปรวมไว้ใกล้ ๆ กองสมอบก
5. แกะกระดุมเต็นท์เพื่อแยกผ้าเต็นท์ออกเป็น 2 ผืน
6. ทำความสะอาดอุปกรณ์และเก็บพับผ้าเต็นท์ให้เรียบร้อย
7. นำผ้าเต็นท์และอุปกรณ์เก็บรวมไว้ในที่เดียวกัน

เต็นท์สำเร็จรูป

ใช้เป็นที่พักสำหรับลูกเสือทั้งหมด (1 หมู่) มีขนาดใหญ่กว่า และน้ำหนักมากกว่าเต็นท์กระเบะ แต่ยังสามารถพกพาไปได้สะดวก พื้นที่ที่ใช้กางเต็นท์มีบริเวณกว้างพอสมควร วิธีการเต็นท์ไม่ยุ่งยาก มีลูกเสือช่วยกันเพียง 2 คนก็สามารถกางเต็นท์ได้ เต็นท์สำเร็จรูปมีหลายแบบ มีรูปทรงไม่เหมือนกัน บางแบบคล้ายเต็นท์กระเบะ

ส่วนประกอบของเต็นท์สำเร็จรูป มีดังนี้

1. ผ้าเต็นท์ 1 ชุด
2. เสาเต็นท์ 2 ชุด (2 เสา) ชุดละ 3 ท่อน (3 ท่อนต่อกันเป็น 1 ชุด หรือ 1 เสา)
3. สมอบก 12 ตัว (ยึดมุมพื้น 4 ตัว ยึดชายหลังคา 6 ตัว หัว 1 ตัว ท้าย 1 ตัว)
4. เชือกยึดสมอบก 8 เส้น ทุกเส้นมัดติดกับแผ่นเหล็กสำหรับปรับความตึงหย่อนของเชือก โดยเชือกสั้น 6 เส้นใช้ยึดชายหลังคา และเชือกยาว 2 เส้นใช้รั้งหัวท้ายเต็นท์

วิธีการเต็นท์สำเร็จรูป มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ยึดพื้นของเต็นท์ทั้ง 4 มุมด้วยสมอบก 4 ตัว
2. นำเสาชุดที่ 1 (ต่อ 3 ท่อนเข้าด้วยกัน) มาเสียบที่รูหลังคาเต็นท์ ให้คนที่ 1 จับไว้
3. ให้คนที่ 2 ใช้เชือกยาว 1 เส้น ยึดจากหัวเสา (หรือหัว) ไปยังสมอบกด้านหน้า (โดย ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด หรือเงื่อนกระหวัดไม้ ไม่ต้องใช้เงื่อนผู้รั้งเพราะมีแผ่นปรับความตึงอยู่ แล้ว) แล้วใช้เชือกสั้น 2 เส้น ยึดชายเต็นท์เข้ากับสมอบก ให้เต็นท์กางออกเป็นรูปหน้าจั่ว
4. ให้คนที่ 2 เดินอ้อมไปอีกด้านหนึ่ง ต่อเสาที่ 2 เสียบเข้ากับรูหลังคาเต็นท์อีกด้านหนึ่ง แล้วจับเสาไว้ ให้คนที่ 1 ปลอมมือจากเสาที่ 1 แล้วนำเชือกยาวเส้นที่ 2 ยึดจากหัวเสาที่ 2 ไปยังสมอบกด้านหลัง

5. ให้คนที่ 2 ปลอมมือจากเสาที่ 2 ได้ เต็นท์จะไม่ล้ม ทั้งสองคนช่วยกันใช้เชือก ยึดชายหลังคาเต็นท์ (จุดที่เหลือ) ให้เข้ากับสมอบกแล้วปรับความตึงหย่อนของเต็นท์ให้เรียบร้อย

วิธีรื้อเต็นท์สำเร็จรูป มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. แกะเชือกที่รั้งเสาหัวท้ายกับสมอบกออก เต็นท์จะล้มลงทันที
2. ถอนเสาเต็นท์ออกเป็น 6 ท่อน นำมารวมกันไว้
3. ถอนสมอบกทั้ง 12 ตัว นำไปรวมกันไว้ที่ใกล้ ๆ กับเสาเต็นท์
4. เก็บเชือกและแผ่นปรับความตึงให้เรียบร้อย (เชือกสั้น 6 เส้น เชือกยาว 2 เส้น แผ่นปรับความตึง 8 อัน) นำไปรวมไว้ใกล้ ๆ กองสมอบก
5. ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น แล้วนำไปเก็บ

การเลือกสถานที่ตั้งค่ายและกางเต็นท์

ต้องทำการสำรวจความเหมาะสมของพื้นที่ แหล่งน้ำ และเส้นทางคมนาคม เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะตามมา ควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นพื้นที่โล่งกว้าง เหมาะสำหรับการตั้งค่ายและจัดกิจกรรม
2. พื้นดินบริเวณที่ตั้งค่ายควรเป็นดินปนทราย พื้นเป็นที่เรียบ ไม่มีน้ำขัง

3. อยู่ใกล้แหล่งน้ำสะอาด ปลอดภัย
4. อยู่ห่างจากต้นไม้ใหญ่ เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากกิ่งไม้หล่นลงมาทับ
5. ทิศทางของลมเพื่อใช้พิจารณาในการตั้งเต็นท์ที่ปัก
6. สามารถหาเชื้อไฟ เช่น ฟืน เศษไม้ สำหรับหุงต้มได้สะดวก
7. การคมนาคมสะดวก ใกล้กับ โรงพยาบาล หรือ อนามัย ใกล้กับสถานตำรวจ
8. ได้รับอนุญาตจากเจ้าของสถานที่ก่อนจะตั้งค่ายพักแรม

ข้อควรระวังในการกางเต็นท์

1. เมื่อต้องการกางเต็นท์หลายหลังเป็นแนวเดียวกัน ควรเรียงให้สมอบกตัวที่อยู่ด้านหน้าสุด และเสาดันแรกของทุกเต็นท์อยู่ในแนวเดียวกัน
2. การกางเต็นท์แต่ละหลังให้เรียงสมอบกตัวแรก เสาดันแรก เสาดันหลัง และสมอบกตัวหลังทั้ง 4 จุดให้อยู่ในแนวเดียวกัน
3. เสาดันที่ยึดเต็นท์จะต้องตั้งฉากกับพื้นเสมอหลังคา
4. เต็นท์ต้องไม่มีรอยย่น สมอบกด้านข้างของเต็นท์แต่ละหลังต้องเรียงกันอย่างเป็นระเบียบ ถ้าเต็นท์ตั้งไปอาจจะขาดได้ หรือถ้าหย่อนเกินไปก็จะกันฝนไม่ได้ ซึ่งจะเป็นสาเหตุทำให้น้ำซึมได้ง่าย และถ้าลมพัดแรงอาจทำให้เต็นท์ขาดได้
5. การผูกเต็นท์ควรใช้เงื่อนผูกที่แข็งแรง เพราะสามารถปรับให้ตึงหย่อนได้ตามต้องการ

การดูแลรักษาเต็นท์

การดูแลรักษาเต็นท์ให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน

1. ฝึกกางเต็นท์ให้ถูกวิธี เพราะการกางเต็นท์ที่ไม่ถูกวิธี อาจทำให้อุปกรณ์บางส่วนเกิดความเสียหายได้ เช่น ใส่เสาดันที่ผิดอันทำให้เกิดความเสียหายเวลาเสาดันเข้ากับเต็นท์ เป็นต้น
2. อย่าเก็บเต็นท์ขณะเปียกถ้าไม่จำเป็น เพราะจะทำให้เกิดกลิ่นอับ ควรจะนำเต็นท์มาผึ่งลมให้แห้งก่อนและนำเศษสิ่งสกปรกออกจากเต็นท์ก่อนปิดซิปให้เรียบร้อย
3. ไม่ควรใช้สารเคมีในการทำความสะอาดเต็นท์ เพราะสารเคมีจะทำลายสารที่เคลือบเต็นท์ไว้ ควรใช้แค่ผ้าชุบน้ำเช็ดก็พอ ห้ามใช้แปรงขัดเพราะแปรงจะทำให้สารเคลือบหลุดออกเช่นกัน
4. ใช้ผ้าพลาสติกปูรองพื้นก่อนกางเต็นท์ เพื่อช่วยปกป้องตัวเต็นท์จากหินและกิ่งไม้ที่แหลมคม ซึ่งอาจจะทำให้พื้นเต็นท์เกิดความเสียหายได้ และนอกจากนี้ยังช่วยลดเวลาในการทำความสะอาด เพราะเหลือแค่ทำความสะอาดผ้าปูรองพื้นเท่านั้น
5. ใช้สมอบกปักเต็นท์ บางคนอาจคิดว่าไม่จำเป็นเพราะเต็นท์สามารถทรงตัวอยู่ได้เอง แต่เมื่อมีลมแรง ๆ เต็นท์อาจพลิกทำให้เกิดความเสียหายได้ ในช่วงที่กางเต็นท์และเกิดมีลมแรง ควรนำสัมภาระเก็บไว้ในเต็นท์แล้วปักสมอบกยัดไว้ จะช่วยป้องกันเต็นท์พลิกจากแรงลมได้
6. ใช้อุปกรณ์ซ่อมแซมเต็นท์เมื่อเต็นท์เกิดความเสียหาย เช่น ผืนเต็นท์มีรอยฉีกขาด ควรใช้พวกผ้าเทปปิดรอยขาดนั้นไว้ มิฉะนั้นรอยขาดนั้นจะใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ อุปกรณ์ซ่อมแซมเต็นท์สามารถหาซื้อได้ตามร้านอุปกรณ์แคมป์ปิ้งทั่วไป

เรื่องที่เป็นประโยชน์

หมิ่นกับผึ่ง

หมิ่นตัวหนึ่งนึกทะนงตัวในความแข็งแรงและพลังอำนาจอันมหาศาลของมัน วันหนึ่งขณะที่มันกำลังกินอาหารอยู่ เผอิญมีผึ่งตัวหนึ่งบินผ่านมา หมิ่นก็โมโหที่ถูกกวนใจระหว่างกิน มันจึงเอามือตะปบผิ่งตัวนั้นหวังจะบีบให้ตาย

ด้วยสัญชาตญาณในการป้องกันตัวของผิ่ง หมิ่นจึงถูกผิ่งตอยเข้าที่หนึ่งทีหน้า

“อุ๊วะ เจ้าผิ่งน้อย วอนหาที่ตายซะแล้ว ตอยใครไม่ตอยมาตอยข้า นี่แน่ะ” แต่ยังไม่ทันที่หมิ่นจะจัดการอย่างไร ผิ่งตัวนั้นก็บินหนีไปเสียแล้ว สร้างความโกรธแค้นให้กับหมิ่นเป็นอย่างมาก มันนึกในใจว่ามันจะต้องแก้แค้นผิ่งให้ได้

พอกินอาหารเสร็จ หมิ่นก็ออกไปออกเดินป่าตระเวนหารังผิ่งทันที พอพบรังผิ่งขนาดใหญ่รังหนึ่ง มันก็ตรงรี่เข้ารื้อรังผิ่งนั้นทันที ผุ่งผิ่งจำนวนมากตกใจพากันบินออกจากรัง รุมตอยเจ้าหมิ่นตัวนั้น จนได้รับบาดเจ็บสาหัส

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ต้องคิดก่อนทำ อย่าทำก่อนคิด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 6 การบรรจุเครื่องหลัง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรม เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืนได้ถูกต้อง

2. เนื้อหา

2.1 การวางแผนเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวมสำหรับเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน

2.2 วิธีการบรรจุเครื่องหลัง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 อุปกรณ์สำหรับการบรรจุเครื่องหลัง และเครื่องหลัง

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว วัสดุ อุปกรณ์สำหรับเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม เช่น ช้อน จาน ผ้าเช็ดตัว สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รองเท้าแตะ อาหารสำเร็จรูป ฯลฯ มาจัดเป็นนิทรรศการรูปแบบร้านค้า โดยกำกับราคาส่งของเหล่านั้นไว้ทุกรายการ

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือ เลือกวस्तุดอุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้สำหรับพักแรมตามความจำเป็นโดยจัดรายการซื้อสิ่งของนั้น จากนั้นทรรศการร้านค้าในจำนวนเงินคนละไม่เกิน 300 บาท ตามใบรายการที่ได้กำหนดไว้

(3) ลูกเสือนำรายการที่ได้ซื้อไว้จากร้านค้า มาตรวจสอบ และอภิปรายในกลุ่มถึงเหตุผลความจำเป็น แล้วสรุปเป็นข้อกำหนดของกลุ่ม

(4) ผู้กำกับลูกเสือสรุป และให้ข้อเสนอแนะในการจัดเตรียม วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์และคุ้มค่าในการอยู่ค่ายพักแรม โดยยึดหลักปฏิบัติในเรื่องความพอเพียง

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบแบบ ชักธง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมเตรียมอุปกรณ์ปฏิบัติการและนัดหมายนายหมู่ฝึกปฏิบัติการบรรจุเครื่องหลังเตรียมสาคิตในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ นายหมู่ลูกเสือแต่ละหมู่ บรรยายและสาธิตวิธีการบรรจุเครื่องหลังที่ถูกต้อง
 - (2) ลูกเสือปฏิบัติการบรรจุวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวที่เตรียมมาลงเครื่องหลังตามวิธีการที่นายหมู่ลูกเสือได้สาธิต
 - (3) ลูกเสือประเมินน้ำหนักสิ่งของเครื่องใช้ ที่บรรจุเครื่องหลังว่าเหมาะสม และสามารถนำพาไปได้ด้วยตนเองในระยะทาง 15 กิโลเมตร ได้หรือไม่
 - (4) ลูกเสือนำเครื่องหลังของตนมาเปรียบเทียบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับลูกเสือคนอื่น แล้วจัดเครื่องหลังของตนให้เหมาะสม
 - (5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวลงบรรจุเครื่องหลังสำหรับการพักแรมค้างคืน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องเล่าที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบแบบ ชักธง เลิก)

5.การประเมินผล

- 5.1 สังเกต จากการที่ลูกเสือสามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวและส่วนรวมได้
- 5.2 สังเกต จากการที่ลูกเสือสามารถจัดวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวบรรจุเครื่องหลังได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เพลง

เดินทางไกล

เดินทางไกล เดินทางไกล ไปไปซิไปไปซิไปด้วยกัน
เหนื่อยอย่างไร ไม่เคยหวั่น ร่วมใจกันและสามัคคี
เดินทางไป ในกลางดง ใจนี้ทงหลงเพลินเขาดอย
มุ่งหน้าไป ไม่ย่อหย่อน ลืมทุกข์ร้อน มุ่งสู่ปลายทาง

รวมเงิน

รวมเงิน รวมเงินให้ตี รวมเงินวันนี้อย่าให้มีผิดพลาด
ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท ผู้ชายฉลาดเป็นห้าสิบสตางค์

เกม

รวมเงิน

1. กำหนดให้ลูกเสือที่เป็นผู้ชายให้สวมหมวก เป็นผู้หญิงให้ถอดหมวก
2. อธิบายการเล่นเกมนำกำหนดให้ลูกเสือชายเป็นเงินมีค่า ห้าสิบสตางค์
ผู้หญิงเป็นเงินมีค่า 1 บาท
3. เริ่มเล่นให้ลูกเสือเดินปะปนกันในกลุ่มโดยร่วมกันร้องเพลงรวมเงิน
เมื่อจบเพลงผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้กำหนดการรวมเงิน เช่น สี่บาทห้าสิบ ให้ลูกเสือรวมกันเป็นกลุ่ม
ให้ครบจำนวนเงิน สี่บาทห้าสิบสตางค์เมื่อครบแล้วให้หนึ่งลง กลุ่มที่รวมไม่ครบต้องออกจากเกม
4. เล่นและร้องซ้ำประมาณ 3 รอบ เพื่อหาลูกเสือที่รวมกลุ่มที่เป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม

การเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม เป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งลูกเสือจะต้องมีการเตรียมการเรื่อง
เครื่องหลังให้พร้อม และเหมาะสมกับการเดินทางไกลไปพักค้างคืน อุปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียมแบ่งออก
เป็น 2 ประเภท คือ

1. อุปกรณ์เฉพาะบุคคล หรือ อุปกรณ์ประจำตัว
2. อุปกรณ์ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง

อุปกรณ์เฉพาะบุคคล ควรเป็นสิ่งจำเป็น มีน้ำหนักไม่มากนัก ได้แก่

1. กระติกน้ำ ใส่ น้ำสะอาดให้เต็ม
2. เครื่องใช้ประจำตัว เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าขาวม้า ผ้าถุง สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รองเท้าแตะ
ไฟฉาย ช้อนส้อม จานข้าว ยาทากันยุง เป็นต้น
3. เครื่องแบบและเครื่องประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ เสื้อ กางเกง (กระโปรงสำหรับเนตรนารี)
ผ้าพันคอ หมวก เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า เป็นต้น
4. ยาประจำตัวและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล
5. เข็มทิศ แผนที่ สมุดจดบันทึกการเดินทาง ดินสอ ปากกา
6. ฤดูฝนต้องเตรียมชุดกันฝน ฤดูหนาวให้เตรียมเสื้อกันหนาว
7. เครื่องนอน เช่น เต็นท์ ผ้าปูที่นอน เสื้อ ผ้าห่ม ถุงนอน เป็นต้น
8. ถุงพลาสติก เพื่อใช้สำหรับใส่เสื้อผ้าเปียกชื้นหรือเสื้อผ้าที่ใช้แล้ว
9. เชือกหรือยางเพื่อใช้ผูกมัดอุปกรณ์สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ
10. ไม้ย่าง

อุปกรณ์ ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทุกคนในหมู่หรือกอง ในการอยู่ค่ายพักแรมร่วมกัน และต้องแบ่งหน้าที่กันนำสิ่งของไป เช่น

- นายหมู่ เอาตะเกียง มีดพริ้ว และแผนที่
- รองนายหมู่ นำพลั่วสนาม เต็นท์ กระดาษชำระ กระเป๋ายาและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล ถังน้ำ กะละมัง ไม้ขีดไฟ เชื้อไฟ ยาขัดรองเท้า ยาขัดโลหะ
- หัวหน้าคนครัว เตรียมกระทะ หม้อ ทัพพี หม้อ สำหรับปรุงอาหาร กระทะ มีดทำครัว
- รองหัวหน้าคนครัว นำกับข้าว เครื่องปรุง อาหารสด อาหารแห้ง และอาหารกระป๋อง สำหรับรับประทานทั้งหมู่

สิ่งที่ไม่ควรบรรจุเครื่องหลัง

ไม่ควรนำสิ่งของอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นและของมีค่าทุกชนิดไป เช่น สายสร้อยทองคำ โถ ทรัพย์สินราคาแพง เครื่องเล่นรวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ฯลฯ นำเงินติดตัวไปเท่าที่จำเป็นต้องใช้ รวมทั้งไม่พกพาอาวุธทุกชนิด

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า

เครื่องหลัง คือถุงหรือกระเป๋าสำหรับใส่สิ่งของต่าง ๆ ใช้สะพายหลังเพื่อสามารถนำสิ่งของติดตัวไปได้สะดวก จัดเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากสำหรับกิจกรรมการเดินทางไกล เพราะลูกเสือต้องใช้บรรจุอุปกรณ์ส่วนตัว อุปกรณ์ประจำหมู่ ที่ต้องนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม

เครื่องหลังมีหลายชนิดแล้วแต่ลูกเสือจะเลือกใช้เช่น กระเป๋า ยาม หรือ เป้ ลูกเสือควรเลือกใช้เครื่องหลังที่มีลักษณะคล้ายเป้ เพราะมีช่องสำหรับแยกบรรจุสิ่งของได้หลายประเภท

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า มีข้อแนะนำดังนี้

1. เลือกเครื่องหลังที่มีขนาดพอเหมาะไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป
2. บรรจุสิ่งของที่มีน้ำหนักมากหรือสิ่งของที่ใช้ภายหลังไว้ข้างล่าง ส่วนสิ่งของที่ใช้ก่อนหรือใช้รับตัว เช่น ไฟฉาย เสื้อกันฝน ไม้ขีดไฟ ฯ ให้บรรจุไว้ข้างบนสุดเพื่อสามารถนำออกมาใช้ได้สะดวก
3. บรรจุสิ่งของนุ่ม ๆ เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม เสื้อผ้า ฯลฯ ตรงส่วนที่สัมผัสกับหลังของลูกเสือ เพื่อจะได้ไม่เจ็บหลังขณะเดินทาง
4. สิ่งของบางประเภท เช่น ยารักษาโรค ขาวสาร เป็นต้น ควรใส่ถุงผ้าหรือถุงพลาสติกก่อน แล้วจึงบรรจุลงเครื่องหลัง
5. ในกรณีที่ถุงนอน และผ้าห่มบรรจุเครื่องหลังไม่ได้ ให้ผูกถุงนอนและผ้าห่มนอนของลูกเสือไว้นอกเครื่องหลัง คลุมด้วยแผ่นพลาสติกใสเพื่อป้องกันการเปียกน้ำ
6. เครื่องหลังที่ลูกเสือนำไปต้องไม่หนักจนเกินไป เพราะจะทำให้ลูกเสือเหนื่อยเร็ว น้ำหนักของเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 1 ใน 5 ของน้ำหนักตัวลูกเสือ เช่น ถ้าลูกเสือหนัก 60 กิโลกรัม เครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 12 กิโลกรัม เป็นต้น

เรื่องที่มีประโยชน์

อิกากับเหยือก

ขณะที่อิกกำลังนั่งก้มหน้าอยู่ มันรู้สึกกระหายน้ำมาก เมื่อมองเห็นเหยือกน้ำตั้งอยู่ด้านล่าง จึงร่อนลงไปยังจุดหมาย เมื่อมองเข้าไปในเหยือก พบว่ามีน้ำอยู่เพียงเล็กน้อย มันจึงพยายาม สอดจอยปากเข้าไปเพื่อจะดื่ม น้ำไม่ว่ามันจะพยายามเท่าใดก็ไม่สามารถสอดจอยปากเข้าไป ถึงกันเหยือกได้

วิธีถัดมา มันพยายามจะคว่ำเหยือก เพื่อให้น้ำไหลหกออกมา แต่เหยือกนั้นหนักเกินไป ในที่สุด มันเลื้อยไปเห็นก้อนหินใกล้ ๆ กับบริเวณนั้น จึงคาบมาหย่อนลงในเหยือกน้ำที่ละก้อน จนระดับน้ำที่กันเหยือกค่อย ๆ เอ่อขึ้นมา ในที่สุดมันก็ดื่มน้ำได้ตามที่ต้องการ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนฉลาดมักคิดหาวิธีไปสู่ความสำเร็จได้ด้วยความสามารถไม่ย่อท้อเสมอ

หมาป่ากับหมาเลี้ยงแกะ

วันหนึ่ง...ฝูงหมาป่ากล่าวกับบรรดาหมาเลี้ยงแกะกลุ่มหนึ่งว่า “พวกเธอก็คล้ายกับพวกเรา ทำไมเธอไม่มาอยู่เสียด้วยกันกับเราเล่า” หมาเลี้ยงแกะจึงตอบว่า “เราต้องทำงานให้กับนายของเรา คอยดูแลแกะพวกนี้ นายเขาไว้วางใจเราให้ช่วยดูแลแกะเหล่านี้ให้พ้นจากการเป็นเหยื่อของพวกหมาป่า เช่นเจ้า”

“ทำไมเธอถึงทำงานกับเขาอยู่ได้ล่ะ” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยขึ้น “เขาใช้งานเธอหนักมาก ให้อาหารเธอน้อยนิด ดูพวกเราสิไม่ต้องทำงานเลย แต่เราก็กินอาหารกินอุดมสมบูรณ์ เธอควรไปอยู่กับพวกเราดีกว่า” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยชักชวน

พวกหมาเลี้ยงแกะใช้เวลาคิดอยู่นาน ในที่สุดก็ตกลงใจรับคำชักชวนของหมาป่า “ดีแล้ว” พวกหมาป่าว่า “พวกเราจะพาเธอไปอยู่ด้วยกัน”

ดังนั้น พวกหมาเลี้ยงแกะจึงผลัดจากฝูงแกะตามพวกหมาป่าไป เมื่อพากันมาไถ่ระยะหนึ่งที่ไกลพอแล้ว พวกหมาป่าก็หันกลับมาบอกกับพวกหมาเลี้ยงแกะว่า “เอาละทีนี้เราก็กินพวกเจ้ามาถึงที่นี่แล้ว เราจะกินพวกเจ้าละ” ว่าแล้วหมาป่าฝูงนั้นก็รุมกันกัดกินหมาเลี้ยงแกะ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่หลงเชื่อคนง่าย ไม่คิดไตร่ตรองให้รอบคอบ มักตกเป็นเหยื่อของคนชั่ว

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยที่ 7 ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 การก่อและจุดไฟกลางแจ้งและปรุงอาหาร **เวลา 2 ชั่วโมง**

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมก่อและจุดไฟแล้วปรุงอาหารสำหรับ 2 คนได้

2.เนื้อหา

สิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น เตาก๊าซ เตามิโครเวฟ เป็นอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในบ้าน แต่เมื่อลูกเสือต้องไปใช้ชีวิตในการอยู่ค่าย บางครั้งก็ไม่สามารถนำสิ่งเหล่านี้ติดตัวไปด้วยได้ การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการก่อไฟและปรุงอาหารจึงเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับลูกเสือเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้

3.สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 วัสดุสำหรับการก่อกองไฟ, เครื่องปรุงและอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การก่อกองไฟ

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4.กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการก่อกองไฟ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือดูรูปภาพกองไฟแบบต่างๆ ลูกเสือแสดงความคิดเห็นเรื่องรูปแบบของกองไฟที่ให้ความร้อน และที่ให้แสงสว่าง ในกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม
 - (3) ลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือร่วมกันสรุปประโยชน์ของกองไฟรูปแบบต่างๆ
 - (4) หมั้นลูกเสือฝึกปฏิบัติก่อกองไฟ 3 แบบ (แบบคอกหมู แบบกระโจม และแบบผสม)
 - (5) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะ ลูกเสือนำทักษะประสบการณ์ไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องเล่าที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายให้ลูกเสือจับคู่ วางแผนการทำอาหารและการจัดเตรียม
เครื่องปรุงอาหาร รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ ในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละคู่ก่อไฟ และประกอบอาหารตามที่ได้วางแผนไว้ ภายในเวลาที่กำหนด
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือ ร่วมกันประเมินการปฏิบัติงานและสรุป
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เรื่องการจัดเก็บทำความสะอาดภาชนะประกอบอาหารและการฝึกฝนเพิ่มเติมในครอบครัว เพื่อเตรียมพร้อมในการอยู่ค่ายพักแรม
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มีประโยชน์
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 ลูกเสือบอกลักษณะของกองไฟ ประโยชน์ และสามารถก่อกองไฟแบบต่างๆ ได้
- 5.2 ลูกเสือสามารถจุดไฟกลางแจ้งได้
- 5.3 ลูกเสือสามารถปรุงอาหารอย่างพอเพียงสำหรับ 2 คนได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

มากินข้าวสิ

มากินข้าวสิ (ข้า) กับดี ๆ (ข้า) มีทั้งแกงและต้มยำ (ข้า) อร่อยดี ๆ

ไอ้เมื่อมีไฟ

(ทำนองเพลงคริสต์เตอร์ โคลัมบัส)

ไอ้เมื่อมีไฟ ไฟ ไฟ ลูกขึ้นแจ่มจ้า พวกเรามาสุขุราพร้อมหน้ากัน
คืนวันนี้มีสุข ปลดเปลื้องทุกข์รับความสำราญ เรอกับฉันนั้นมาเล่นรอบกองไฟ (ข้า)

เกม

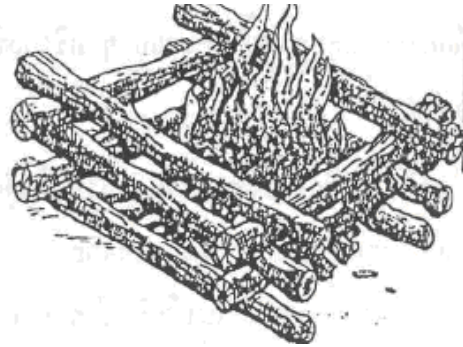
เกมต้อนปลาเข้าอวน

แบ่งกองลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งทำหน้าที่เป็นอวน โดยใช้มือจับกันไว้เป็นลูกโซ่
ไล่ต้อนอีกกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นปลาให้เข้ามาอยู่ในวง จับเวลา เมื่อครบ 2 นาทีกรรมการนับจำนวนปลา
ที่อยู่ในวง แล้วให้สลับหน้าที่กัน กลุ่มที่เป็นปลากลับมาจับมือกันเป็นอวนไล่ต้อนอีกกลุ่มเข้าวง
จนครบ 2 นาที การตัดสิน กลุ่มใดต้อนปลาได้มากกว่ากลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

การก่อกองไฟ

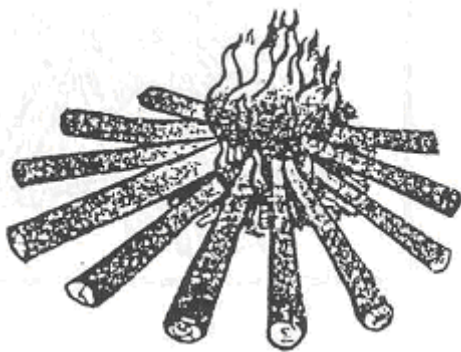
การก่อกองไฟมีได้หลายรูปแบบ ได้แก่

แบบเชิงตะกอนหรือแบบคอกหมู เป็นการก่อกองไฟโดยการนำท่อนฟืนใหญ่มากองเรียงกันเป็นชั้นๆ ส่วนฟืนท่อนเล็ก ๆ จะอยู่ข้างล่าง การก่อกองไฟแบบนี้จะให้ความร้อนมากและให้แสงสว่างดี

แบบกระโจมอินเดียนแดง หรือ แบบปิรามิด วิธีก่อแบบนี้ ชั้นแรกต้องนำเชื้อไฟมาก่อสุมกันเสียก่อน จากนั้นจึงนำกิ่งไม้เล็กๆ ก่อสุมกันขึ้นมา โดยชั้นบนสุดจะมีฟืนท่อนใหญ่สุมทับอีกทีหนึ่ง

แบบผสม เป็นการก่อกองไฟโดยการเรียงท่อนฟืนแบบเชิงตะกอน ส่วนตรงกลาง ใช้กิ่งไม้เล็กๆ ก่อเป็นรูปกระโจม การก่อกองไฟแบบนี้เหมาะแก่การเล่นรอบกองไฟ

แบบไฟดาว เป็นการก่อกองไฟโดยการนำท่อนไม้มาวางเรียงซ้อนกัน ซึ่งจะมีลักษณะคล้าย ชีล่อจักรยาน การก่อกองไฟแบบนี้จะทำให้ไฟมีเปลวเพื่อให้แสงสว่างและความอบอุ่น

การเลือกสถานที่ ควรเลือกที่แห้ง ในบริเวณโล่งแจ้ง ห่างจากต้นไม้และสิ่งปลูกสร้าง โดยเก็บกวาดและถางหญ้าแห้งรอบ ๆ เพื่อป้องกันการลุกลามของไฟ

การเลือกซื้อเพลิง เลือกกิ่งไม้แห้งเล็ก ๆ โดยเฉพาะที่แห้งคาต้น จะติดไฟง่าย ถ้าเป็นกิ่งใหญ่ ควรผ่าออกเป็นซีก ๆ ก่อน แต่ถ้าเปียกชื้นควรนำไปผึ่งแดดให้แห้ง

การจุดไม้ขีดไฟ ผู้จุดหนึ่งในลักษณะบังลม จุดโดยหันขีดออกนอกตัว เมื่อก้านไม้ขีดติดดีแล้ว ให้นำไปจุดเชื้อไฟต่อ

ข้อควรระวัง ต้องดับไฟให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ แล้วเก็บเศษถ่านและขี้เถ้าลงหลุมกลบ แล้วปรับพื้นที่ให้อยู่ในสภาพเดิม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ไก่อกับสุนัขจิ้งจอก

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งคอยเดินวนเวียนอยู่ใกล้ ๆ กับเล้าไก่ สร้างความหวาดกลัวให้กับลูกไก่มาก ไก่ตัวหนึ่งจึงบินขึ้นไปอยู่บนรั้วและเฝ้าจับตาดูสุนัขจิ้งจอกด้วยความหวาดกลัว เมื่อใดที่เจ้าสุนัขจิ้งจอก ขยับตัวเข้ามาใกล้ มันก็จะบินหนีไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ไก่ตัวอื่น ๆ เยาะเย้ยถากถางในการกระทำของมัน และดูเหมือนว่ามันซี้ซาลาด เจ้าไก่ได้ฟังดังนั้นก็ตอบออกไปว่า

“เจ้าจะเรียกข้าว่าอย่างไรก็ได้ แต่สำหรับข้าแล้ว ข้ารู้จักพิษสงของสุนัขจิ้งจอกดี และแน่ใจว่า ถ้าพวกเจ้าได้เผชิญหน้ากับสุนัขจิ้งจอกเหมือนอย่างที่เราเคยโดนมาแล้ว พวกเจ้าก็อาจจะมีสภาพ ไม่ผิดไปจากข้าอย่างแน่นอน”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การยอมรับว่าตนเป็นคนซาลาด แต่รู้จักระวังภัย ดีกว่าเสแสร้งเป็นคนกล้าหาญ แล้วต้องพบจุดจบในภายหลัง

นกอินทรีกับอีกา

นกอินทรีตัวหนึ่งคอยจ้องตะปบลูกแกะอยู่บนยอดผาสูง เมื่อได้โอกาสเหมาะ มันก็โฉบ เอลูกแกะขึ้นไปด้วยอุ้งเล็บอันแข็งแรง แล้วบินกลับสู่รังบนยอดผาสูง

อีกาซึ่งอยู่บริเวณนั้นเห็นการกระทำของนกอินทรีมาโดยตลอด ก็คิดจะเอาอย่างบ้าง จึงบินตรงไปตะปบลูกแกะที่กินหญ้าอยู่เพื่อจับตัวมันบินขึ้น แต่ลูกแกะนั้นตัวหนักเกินกว่าที่มัน จะพาบินขึ้นไปได้ มันจึงคิดจะปล่อยลูกแกะลงมา แต่อุ้งเล็บของมันกลับจิกแน่นเข้าไปในเนื้อลูกแกะ ไม่ว่าจะพยายามสลัดออกอย่างไรก็ไม่หลุด

เมื่อคนเลี้ยงแกะเห็นเข้า ก็ร้องว่า “โอโฮ! นี่มันนกอะไรกัน” ลูกชายผู้เห็นเหตุการณ์โดยตลอด จึงกล่าวขึ้นว่า

“พ่อ ที่ข้าเห็นเมื่อครู่นี้ มันแสดงท่าทางราวกับเป็นนกอินทรี แต่ตอนนี้ข้าคิดว่า มันคงเข้าใจแล้ว ละ ว่าตัวมันนั้นเป็นแค่เพียงอีกาเท่านั้น”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนโง่เขลามักคิดทำในสิ่งที่เกินความสามารถของตน ส่วนคนฉลาดรู้ว่าจะใช้ ความสามารถที่มีอยู่ของตนให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 8 แผนที่เข็มทิศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 การอ่านและใช้แผนที่เข็มทิศ

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 สามารถอ่าน และจัดทำแผนที่ได้
- 1.2 สามารถใช้เข็มทิศนำทางไปสู่เป้าหมาย และบอกทิศโดยอาศัยธรรมชาติได้

2. เนื้อหา

การอ่านแผนที่และการใช้เข็มทิศเป็นทักษะที่จำเป็นในการเดินทางของลูกเสือ ทั้งในกิจกรรมการเดินทางไกลและกิจกรรมการเดินทางสำรวจ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 แผนภาพแผนที่ เข็มทิศ, อุปกรณ์สำหรับการทำแผนที่ เช่น กระดาษ ดินสอ ดินสอสี ฯลฯ
- 3.3 ใบความรู้ 1) เรื่องแผนที่และเข็มทิศ 2) เรื่องการหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแยกแบบฝึกหัดครั้งแรก เพื่อศึกษาเรื่องแผนที่ตามฐานให้ครบทั้ง 2 ฐานจากแผนภาพโดยมีนายหมู่ เป็นวิทยากรประจำฐาน
 - ฐานที่ 1 ชนิดของแผนที่
 - ฐานที่ 2 การอ่านแผนที่
 - (2) ลูกเสือกลับมารวมกอง ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือจัดทำแผนที่หมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ โดยให้แสดงเครื่องหมายสัญลักษณ์และสีในแผนที่ด้วย
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่มเป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเรื่องการจัดทำแผนที่ที่ตั้งหมู่บ้าน และนัดหมายนายหมู่ศึกษาเรื่องเข็มทิศนอกเวลาเพื่อเป็นวิทยากรประจำฐาน

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือลูกเสือให้นายหมู่ปฏิบัติการประจำฐานเข็มทิศ
 - ฐานที่ 1 การอ่านและการใช้เข็มทิศ
 - ฐานที่ 2 การใช้เข็มทิศหาพิกัดตำแหน่งในแผนที่
 - ฐานที่ 3 การหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ
 - (2) รองนายหมู่ลูกเสือนำลูกเสือศึกษาตามฐานต่างๆ แล้วร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ศึกษา
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องการหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้เรื่องการใช้เข็มทิศ ประกอบกับแผนที่และการหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือกับเล่าเรื่องที่มีประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมการจัดกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวน เกี่ยวกับการใช้แผนที่ - เข็มทิศ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือฝึกทักษะการใช้แผนที่ - เข็มทิศ โดยเล่น เกมหามุม อาชีมุท
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับแผนที่ - เข็มทิศ เพื่อนำไปปฏิบัติในกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การปฏิบัติ และสอบถามความเข้าใจในเรื่องการใช้แผนที่ และเข็มทิศ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

ทศแปดทิศ

ทิศทั้งแปดทิศ	ขอให้คิดจำให้เคยชิน
อุดรตรงข้ามทักษิณ	บูรพาประจิมจำไว้
อีสานตรงเหนือ	ท่องอีกที จำให้ขึ้นใจ
พายัพนั้นอยู่ทางไหน (ซ้าย)	ตรงข้ามไปคืออาคเนย์

เดินวน

เดินเอยเดินวน	สี่คนสี่คน
ขอลากลับกัน	อยู่ทิศอะไร
ทิศเหนือหรือทิศใต้	ทิศไหนบอกมา

เกม

ทิศทั้งสี่

ผู้กำกับลูกเสือกำหนดทิศให้สี่ทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก เมื่อเริ่มเล่นให้ลูกเสือยืนรวมกัน ใครจะหันหน้าไปทางใดก็ได้ เมื่อผู้กำกับลูกเสือบอกทิศ (โดยคำพูดสั้นๆ ว่า เหนือ ใต้ ออก ตก) ลูกเสือทุกคนจะต้องหันหน้าไปทางทิศนั้นทันที

กติกา ใครหันผิดคนนั้นนอกจากการเล่น ผู้กำกับลูกเสือจะบอกทิศต่อไป จนกว่าจะเหลือลูกเสือคนสุดท้ายซึ่งป็นผู้ที่ประสาทสั่งงานดี จะเป็นผู้ชนะ

ห้ามมออาชีมุก

การเตรียมอุปกรณ์

1. เข็มทิศแบบซิลวา
2. เสาคอกไม้ 12 เสาคอก
3. กระดาษแข็ง
4. ปากกาเคมี
5. เชือก

วิธีจัดทำฐานกิจกรรม

1. สถานที่ ที่ทำกิจกรรมควรเป็นสนามหรือลานกว้างๆ

2. ปักเสาหลักไม้ไว้ตรงกลางบริเวณฐาน ใช้เชือกผูกกับเสาหลักด้วยเงื่อนปวงสายธนู สามารถหมุนเชือกไปได้รอบๆเสาหลักได้ ปลายเชือกอีกด้านหนึ่งให้ความยาวหรือรัศมีตามความเหมาะสมของสถานที่

3. ใช้เข็มทิศหาทิศเหนือ จะได้มุมอาซีมูท เท่ากับ 0 องศา หรือ 360 องศา ดึงเชือกที่คล้องกับเสาหลักให้ตึง เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับทิศเหนือ ใช้เสาหลักไม้ปักเป็นจุดหมายไว้ เขียนตัวเลข 12 บนกระดาษแข็งนำไปติดไว้ที่เสาหลัก เป็นสัญลักษณ์ เลข 12 บนหน้าปัทมนาฬิกา

4. ใช้เข็มทิศหามุมสัดกลับ เป็นทิศใต้ จะได้มุมอาซีมูท เท่ากับ 180 องศา ดึงเชือกให้ตึง กลับไปแนวเดียวกับทิศใต้หรือมุม 180 องศา ปักเสาหลักไม้เป็นจุดหมาย เขียนตัวเลข 6 บนกระดาษแข็งนำไปติดไว้ที่เสาหลัก เป็นสัญลักษณ์ เลข 6 บนหน้าปัทมนาฬิกา

5. ปรับมุมอาซีมูทที่ 90 องศา เพื่อหาทิศตะวันออก ดึงเชือกให้ตึงเป็นแนวทิศตะวันออก ปักเสาหลักไม้ เขียนตัวเลข 3 ติดไว้

6. ใช้เข็มทิศหามุมสัดกลับ เป็นทิศตะวันตก จะเท่ากับมุม 270 องศา ดึงเชือกเป็นแนวทิศตะวันตก ปักเสาหลักไม้เขียนตัวเลข 9 ติดไว้

7. ใช้เข็มทิศหามุม 30 องศา ติดหมายเลข 1 หามุม 60 องศา ติดหมายเลข 2 หามุม 120 องศา ติดหมายเลข 4 หามุม 150 องศา ติดหมายเลข 5 หามุม 210 องศา ติดหมายเลข 7 หามุม 240 องศา ติดหมายเลข 8 หามุม 300 องศา ติดหมายเลข 10 หามุม 330 องศา ติดหมายเลข 11

8. จะได้อานวงกลมหน้าปัทมนาฬิกา การติดหมายเลขบนหลักไม้ให้หันตัวเลขเข้าหาศูนย์กลางของวงกลม

วิธีการฝึกปฏิบัติ

1. แจกใบงานให้ลูกเสือสำหรับปฏิบัติตามคำสั่ง
2. ให้ฝึกปฏิบัติชุดละ 2 คน โดยที่คนที่หนึ่งเป็นผู้ปรับมุมของเข็มทิศ คนที่ 2 เป็นผู้อ่านจุดที่กำหนด และจดบันทึก อาจมีการเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง
3. ลูกเสือคนที่ 1 อ่านคำสั่งจุดที่ 1 เช่นจากจุดหมายเลข 3 ไปยังจุดหมายเลข 10 ให้ลูกเสือคนที่ 2 ไปยืนที่เสาหลักหมายเลข 3 โดยยืนด้านนอกวงกลมหันหน้าไปทางหมายเลข 10
4. ลูกเสือคนที่ 2 ใช้เข็มทิศชี้ลูกศรชี้ทาง ไปยังหมายเลข 10 หมุนกรอบหน้าปัทมเข็มทิศให้ลูกศรหาทิศสีแดงซ้อนทับกับเข็มแม่เหล็กสีแดง ซึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือจะอ่านค่ามุมอาซีมูทที่ลูกศรชี้ทางได้ เท่ากับ 300 องศา ให้ลูกเสือคนที่ 1 จดบันทึกลงในใบงาน และเริ่มอ่านคำสั่งจุดต่อไป โดยใช้เวลาตามที่กำหนด

ตัวอย่างใบงาน เรื่องการใช้เข็มทิศ

คำสั่ง ให้ลูกเสือหามุมอาชีมุตจากฐานหน้าปัทมหน้าพิกา ใช้เวลา 5 นาที

จุดที่ 1	จาก จุดหมายเลข 1 ไปยังจุดหมายเลข 6	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 2	จาก จุดหมายเลข 7 ไปยังจุดหมายเลข 3	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 3	จาก จุดหมายเลข 8 ไปยังจุดหมายเลข 11	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 4	จาก จุดหมายเลข 10 ไปยังจุดหมายเลข 5	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 5	จาก จุดหมายเลข 9 ไปยังจุดหมายเลข 4	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ.....องศา
จุดที่ 6	จาก จุดหมายเลข 2 ไปยังจุดหมายเลข 10	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ.....องศา

เฉลย ใบงาน เรื่องการใช้เข็มทิศ

คำสั่ง ให้ลูกเสือหามุมอาชีมุตจากฐานหน้าปัทมหน้าพิกา ใช้เวลา 5 นาที

จุดที่ 1	จาก จุดหมายเลข 1 ไปยังจุดหมายเลข 6	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ 195 องศา
จุดที่ 2	จาก จุดหมายเลข 7 ไปยังจุดหมายเลข 3	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ 240 องศา
จุดที่ 3	จาก จุดหมายเลข 8 ไปยังจุดหมายเลข 11	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ 15 องศา
จุดที่ 4	จาก จุดหมายเลข 10 ไปยังจุดหมายเลข 5	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ 135 องศา
จุดที่ 5	จาก จุดหมายเลข 9 ไปยังจุดหมายเลข 4	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ 105 องศา
จุดที่ 6	จาก จุดหมายเลข 2 ไปยังจุดหมายเลข 10	จะได้มุมอาชีมุต เท่ากับ 255 องศา

เกมหาสิ่งของ

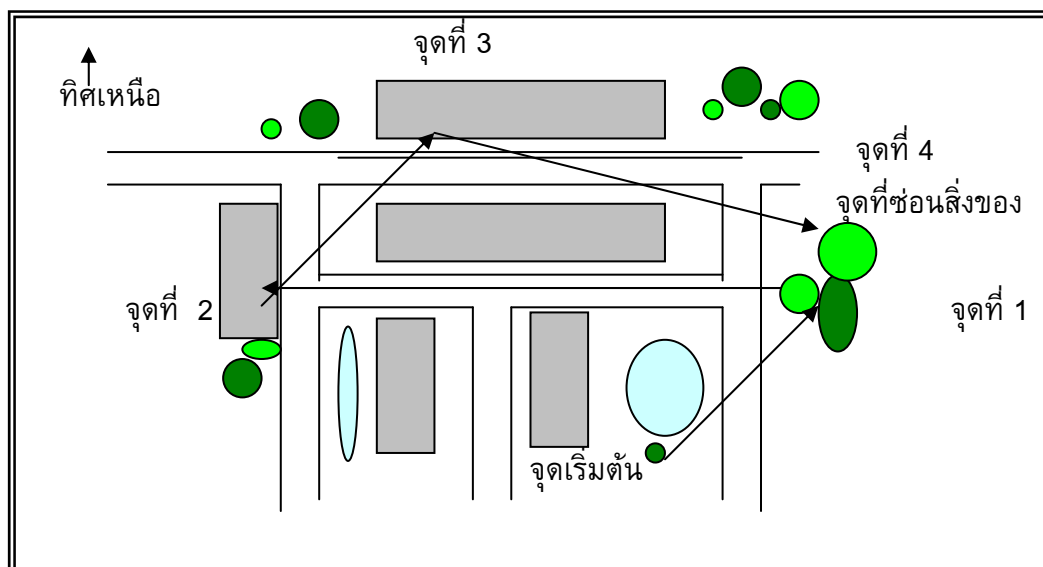
การเตรียมอุปกรณ์

1. เข็มทิศแบบซิลวา
2. กระดาษแข็ง
3. ปากกาเคมี
4. สิ่งของที่ต้องการให้หา เช่นเหรียญบาท ขนมน ฯลฯ

การจัดทำฐานกิจกรรม

1. สถานที่ ควรเป็นบริเวณกว้าง เช่นบริเวณโรงเรียน
2. การสำรวจเพื่อวางจุดคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติ ผู้กำกับลูกเสือต้องสำรวจให้ถูกต้องแม่นยำ โดยวิธีนำแผนผังของโรงเรียนมาช่วยในการวางจุด
3. เขียนคำสั่งลงในกระดาษแข็ง เช่น “จากจุดที่ท่านยืนให้ท่านหมุนหน้าปัทมเข็มทิศไปที่มุม 250 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 24 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป” นำกระดาษไปติดหรือวางไว้ตรงจุดที่ทำเครื่องหมายไว้
4. การฝึกปฏิบัติควรวางจุดไว้ประมาณ 3 – 4 จุด

ตัวอย่างการวางจุดกิจกรรม

ตัวอย่างคำสั่งจากแผนผัง

จุดเริ่มต้น

“จากจุดเริ่มต้นที่ท่านยืนอยู่ให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่ มุม 40 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 18 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”

จุดที่ 1

“จากจุดที่ 1ให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่ มุม 260 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 52 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”

จุดที่ 2

“จากที่ 2 ให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่ มุม 35 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 22 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”

จุดที่ 3

“จากจุดที่ 3 ให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่ มุม 110 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 43 ก้าว แล้วรับคำสั่งต่อไป”

จุดที่ 4

“ท่านเดินทางมาถึงจุดหมายแล้วให้ท่านหาเหรียญที่ระลึก งานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 15 แล้วนำไปมอบให้กับ ผู้กำกับลูกเสือต่อไป”

ใบความรู้

แผนที่และเข็มทิศ

แผนที่คืออะไร

แผนที่ คือ สิ่งแสดงรายละเอียดของภูมิประเทศบนพื้นผิวโลก ทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยจำลองไว้บนวัตถุพื้นระนาบมาตราส่วน ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้ แสดงด้วยเส้น สี และสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น

สีน้ำเงินแก่ แสดงถึง ทะเล มหาสมุทรที่ลึกมาก

สีฟ้าอ่อน แสดงถึง เขตน้ำตื้น หรือไหล่ทวีป

สีเขียว แสดงถึง ที่ราบระดับต่ำ

สีเหลือง แสดงถึง ที่ราบระดับสูง

สีแดง แสดงถึง ภูเขาที่สูงปานกลาง

สีแดงเข้ม แสดงถึง ภูเขาที่สูงมาก

สีน้ำตาล แสดงถึง ยอดเขาที่สูงมากๆ

สีขาว แสดงถึง ยอดเขาที่สูงจนมีหิมะปกคลุม

ประเทศไทย เริ่มทำแผนที่ในสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2418

การปรับปรุงแผนที่ของไทย เริ่มใน พ.ศ. 2491 โดยความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ส่งหน่วยทำแผนที่ทางอากาศมาทำการสำรวจและจัดทำแผนที่ มาตราส่วน 1 ต่อ 50,000 (2 ซม. ต่อ กม.) และกรมแผนที่ทหารได้ดำเนินการต่อมาจนปัจจุบัน

ชนิดของแผนที่

แผนที่โดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

- แผนที่แบนราบ แสดงพื้นผิวโลกความสูงต่ำ ใช้แสดงตำแหน่ง ระยะทาง และเส้นทาง
- แผนที่ภูมิประเทศ แสดงพื้นผิวโลกในทางราบ ไม่แสดงความสูงต่ำ ละเอียดยิ่งกว่าและใช้ประโยชน์ได้มากกว่าแผนที่แบนราบ

- แผนที่ภาพถ่าย ทำขึ้นจากภาพถ่ายทางอากาศ มีความละเอียดและความถูกต้องมากกว่าแผนที่ชนิดอื่นมาก สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังแบ่งชนิดของแผนที่ตามลักษณะการใช้งาน ตัวอย่าง เช่น

- แผนที่ทั่วไป เช่นแผนที่โลก แผนที่ประเทศต่าง ๆ
- แผนที่ทรวดทรงหรือแผนที่นูน แสดงความสูงต่ำของภูมิประเทศ
- แผนที่ทหาร เป็นแผนที่ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี
- แผนที่เดินอากาศ ใช้สำหรับการบิน เพื่อบอกตำแหน่ง และทิศทางของเครื่องบิน
- แผนที่เดินเรือ ใช้ในการเดินเรือ แสดงสันดอน ความลึก แนวปะการัง
- แผนที่ประวัติศาสตร์ แสดงอาณาเขตยุคและสมัยต่าง ๆ
- แผนที่การขนส่ง แสดงการคมนาคมทางบก เรือ อากาศ

ฯลฯ

สีที่ใช้ในแผนที่

สีดำ ใช้แทนรายละเอียดที่เกิดจากแรงงานมนุษย์ ยกเว้นถนน

สีแดง ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นถนน

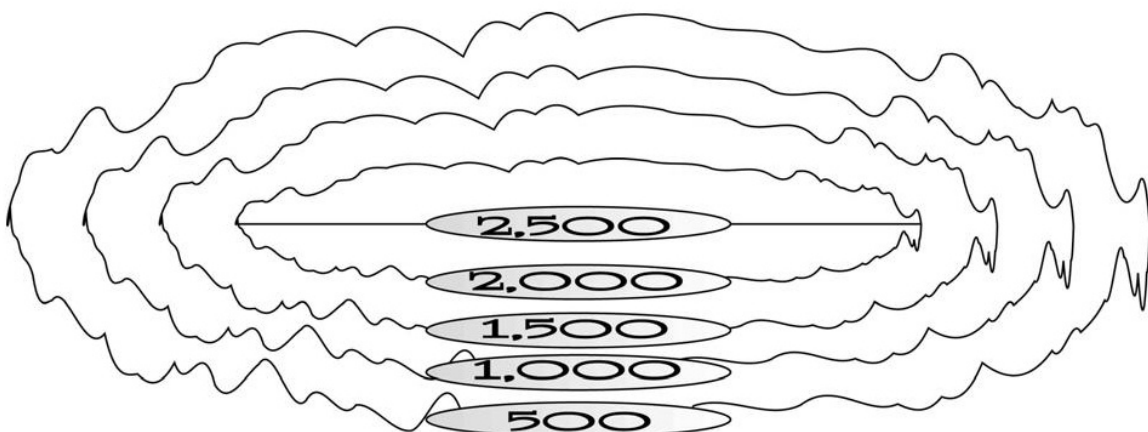
สีน้ำเงิน ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นน้ำหรือทางน้ำ เช่น ทะเล แม่น้ำ บึง ฯลฯ

สีเขียว ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นป่าไม้ และบริเวณที่ทำการเพาะปลูก

สีน้ำตาล ใช้แทนลักษณะทรวดทรงความสูง

เส้นความสูงในแผนที่

บริเวณภูเขา จะมีเส้นสีน้ำตาลเป็นวงรอบภูเขาเป็นวงๆ แต่ละวงนั้นจะห่างไม่เท่ากัน บางวงใกล้ชิดกัน บางวงห่างกัน เป็นเส้นแสดงความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (วัดที่เกาะหลัก จ.ประจวบคีรีขันธ์) เราจะทราบว่าภูเขานี้สูงเท่าใด ลักษณะชัน หรือลาดได้จากเส้นนี้ โดยระยะแต่ละวงนั้นสูงต่างกัน 500 ฟุต ถ้าวางอยู่ชิดกันก็จะชัน วงห่างกันก็จะลาด

การอ่านแผนที่

วางแผนทีในแนวราบ บนพื้นที่ได้ระดับ ทิศเหนือของแผนที่ชี้ไปทางทิศเหนือ จัดให้แนวต่าง ๆ ในแผนที่ขนานกับแนวที่เป็นจริงในภูมิประเทศทุกแนว

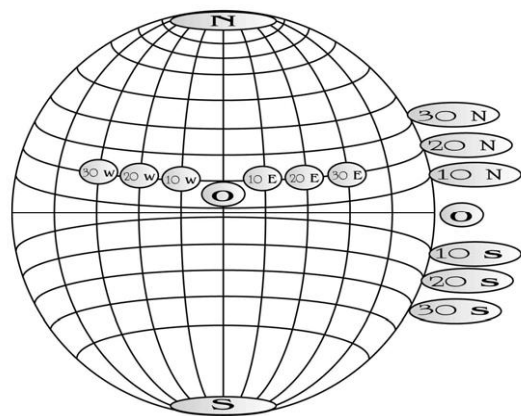
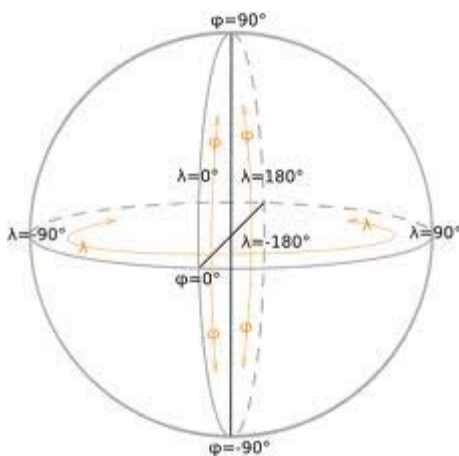
โดยทั่วไปแผนที่จะบอกที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ระบบที่ใช้ในการหาที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ที่นิยมใช้กัน มี 2 ระบบ คือระบบพิกัดภูมิศาสตร์ และระบบพิกัดตาราง

1.ระบบพิกัดภูมิศาสตร์

ใช้ค่าละติจูดหรือเส้นรุ้ง และลองจิจูดหรือเส้นแวง เป็นตัวกำหนดที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ

ละติจูด เป็นเส้นที่ขีตรอบโลกตามแนวนอนขนานกัน โดยมีเส้นศูนย์สูตร (อีควเอเตอร์) เป็นเส้นกำหนดเขตแบ่งโลกเป็นซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ เส้นละติจูดที่อยู่เหนือและใต้เส้นศูนย์สูตร เรียกว่าละติจูดเหนือและละติจูดใต้ มีจำนวนซีกโลกละ 90 เส้น มีหน่วยเป็นองศา ที่ขอบแผนที่จะมีเลขกำกับว่า 10, 20, 30 เราก็อทราบว่ 10 องศา, 20 องศา, 30 องศา

ลองจิจูด เป็นเส้นที่ลากจากจากขั้วโลกเหนือมายังขั้วโลกใต้ โดยเริ่มจากเส้นที่ลากผ่าน เมืองกรีนิช ประเทศอังกฤษ เป็นเส้นลองจิจูดที่ 0 องศา ถ้าวัดไปทางขวามือจะเป็นซีกโลกตะวันออก มี 180 เส้น ถ้าวัดไปทางซ้ายมือจะเป็นซีกโลกตะวันตก มี 180 เส้น มีหน่วยเป็นองศาเช่นกัน

ในแผนที่ จะมีตัวเลขกำกับที่ขอบบน เช่น 20, 30, 40, 50 เราก็อทราบว่ 20 องศา, 30 องศา, 40 องศา และก็อทราบว่บริเวณนั้นอยู่ซีกโลกตะวันออกหรือตะวันตก

2.ระบบพิกัดตาราง

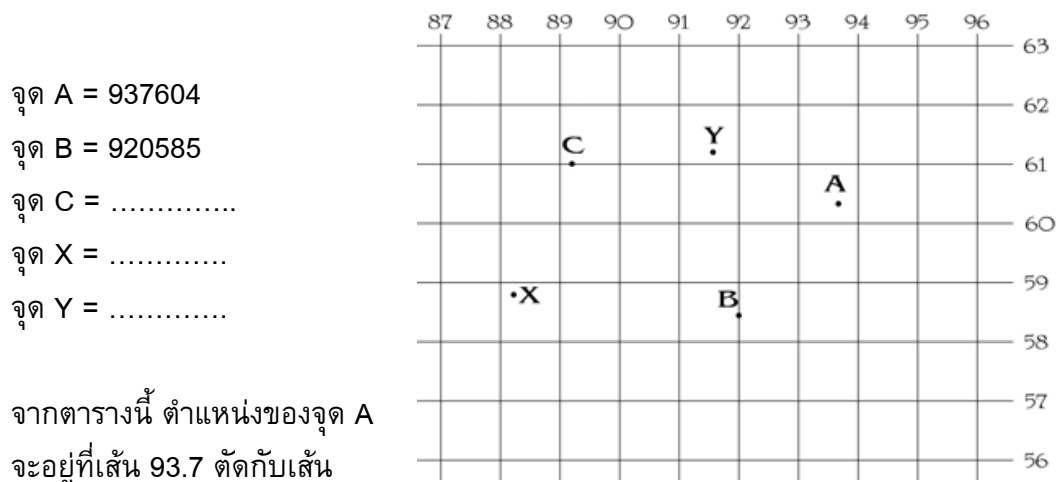
อาศัยเส้นตรง 2 ชุด เป็นตัวกำหนดที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ เส้นคู่ขนานในแนวตั้งเรียกว่า เส้นพิกัดตั้ง เส้นคู่ขนานในแนวนอนเรียกว่า เส้นพิกัดราบหรือแนวนอน เส้นคู่ขนานทั้ง 2 ชุดจะตัดกัน เป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสเรียกว่า พิกัดกริด ระหว่างเส้นคู่ขนานแต่ละคู่ทั้งแนวตั้ง และแนวนอนยังแบ่งย่อย ออกเป็น 10 ช่องเท่า ๆ กัน

ระบบนี้จะมีแผนที่ที่ละเอียดมาก คือ มาตราส่วน 1 ต่อ 50,000 ขึ้นไป (1 ซม.ต่อครึ่ง กม.)

ตัวอย่าง การหาพิกัดจุด A ในระบบตาราง

- (1) ดูตารางสี่เหลี่ยมจตุรัสที่ล้อมรอบจุด A
- (2) อ่านเส้นพิกัดในแนวนอน โดยอ่านตัวเลขที่กำกับเส้นตั้งจากซ้ายไปขวาที่ผ่านจุด A

- (3) อ่านเส้นพิกัดในแนวนอน โดยอ่านตัวเลขที่กำกับเส้นแนวนอนจากล่างขึ้นบนที่ผ่านจุด A
 (4) นำเลขชุดที่อ่านได้ในข้อ (2) และ (3) มาเรียงต่อกันตามลำดับ ตัวเลขนี้จะเป็นพิกัดของจุด A

60.4 จึงอ่านเป็น 937604 โดยอ่านต่อกัน ไม่อ่านและเขียนคำว่าจุด ตำแหน่งจุด B ก็เช่นเดียวกัน อยู่ที่เส้น 92 พอดี ก็คือ 92.0 ตัดกับเส้นที่ 58.5 ก็อ่าน 920585

ระยะทางในแผนที่

เป็นมาตราส่วนที่ย่อขนาดลง คืออัตราส่วนระหว่างระยะทางในแผนที่กับระยะทางในภูมิประเทศ เช่น 1: 50,000 หมายความว่า 1 หน่วยของระยะในแผนที่เท่ากับ 50,000 หน่วยของระยะในภูมิประเทศ (ต้องเป็นหน่วยเดียวกัน ตัวอย่าง: 1 เซนติเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทาง 500 เมตรในพื้นที่)

การหาทิศในแผนที่

ปกติหัวกระดาษแผนที่จะเป็นทิศเหนือมีลูกศรชี้อยู่ วางแผนที่ให้หัวลูกศรในแผนที่ชี้ไปทางทิศเหนือตามเข็มทิศ

เข็มทิศ

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการหาทิศ ทำขึ้นจากแม่เหล็กแท่งเล็กๆ ติดกับแกนให้หมุนไปโดยรอบอย่างอิสระ โดยอาศัยคุณสมบัติของแม่เหล็กที่ว่า เมื่อแขวนให้หมุนอย่างอิสระแล้วปลายข้างหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ บนหน้าปัดของเข็มทิศจะมีเครื่องหมายแสดงทิศและเลขบอกองศาของทิศต่างๆ

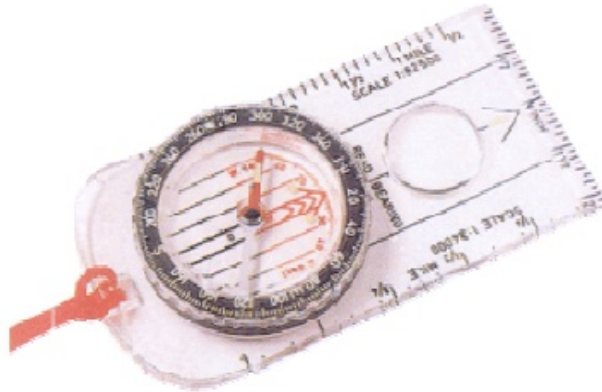
ชนิดของเข็มทิศ

เข็มทิศมีหลายชนิด เช่น

- เข็มทิศดัลป์ เป็นเข็มทิศแม่เหล็กเล็กๆ หาแนวทิศเหนือได้อย่างเดียว
- เข็มทิศแบบเลนชาติก ฝาตลับมีช่องเล็ง ชี้ถึงเส้นลวดไว้ตรงกลางเพื่อช่วยในการเล็งที่หมาย
- เข็มทิศข้อมือ
- เข็มทิศซิลวา (Silva) เป็นเข็มทิศที่นิยมใช้ในวงการลูกเสือ

เข็มทิศซิลวา (Silva)

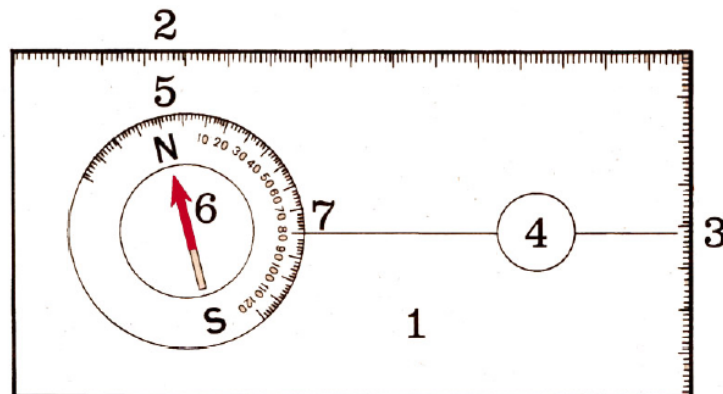
เป็นเข็มทิศที่ทำในประเทศสวีเดน มีไม้โปรแทรกเตอร์รวมอยู่ด้วยกัน นิยมใช้กันทั่วโลก1 เนื่องจากใช้ทำแผนที่และหาทิศได้ดี นอกจากใช้ง่ายแล้วยังพกพาสะดวกและราคาถูกด้วย

เข็มทิศซิลวา (Silva)

ส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวา

1. แผ่นฐานเป็นตัววัดมุมโปร่งใส
2. ที่ขอบมีมาตราส่วนเป็นนิ้วและ/หรือเซนติเมตร
3. มีลูกศรชี้ทิศทางที่จะไป
4. เลนส์ขยาย
5. ตลับเข็มทิศเป็นวงกลมหมุนได้ บนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศแบ่งออกเป็น 360 องศา
6. ปลายเข็มทิศเป็นแม่เหล็กสีแดง ซึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ
7. ขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม อยู่บนหน้าปัดตรงโคนลูกศรชี้ทิศทาง

วิธีใช้เข็มทิศซิลวา

ควรใช้เข็มทิศห่างจากสิ่งที่เป็นเหล็กหรือวงจรไฟฟ้า ระยะปลอดภัยโดยประมาณมีดังนี้
หมวกเหล็ก 1 หลา ไทรีศพ์ท์, ลวดหนาม 10 หลา รถยนต์ 20 หลา สายไฟฟ้าแรงสูง 60 หลา

การหาทิศ

วางเข็มทิศในแนวระนาบ ปลายเข็มทิศข้างหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือ ค่อยๆ หมุนหน้าปัดของเข็มทิศให้ตำแหน่งตัวเลขหรืออักษรที่บอกทิศเหนือบนหน้าปัดตรงกับปลายเหนือของเข็มทิศ เมื่อปรับเข็มตรงกับทิศเหนือแล้ว จะสามารถอ่านทิศต่างๆ ได้อย่างถูกต้องจากหน้าปัดเข็มทิศ

ลูกเสือสามารถนำเข็มทิศไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ได้ เช่น การเดินทางไกล การสำรวจป่า การผจญภัย การสำรวจและการเยือนสถานที่ เป็นต้น เมื่อเริ่มออกเดินทางลูกเสือควรหาทิศที่จะมุ่งหน้าไปให้ทราบก่อนว่าเป็นทิศใด เมื่อเกิดหลงทิศหรือหลงทางจะสามารถหาทิศทางต่างๆ จากเข็มทิศได้

กรณีบอกมุมอะซิมูทมาให้และต้องการรู้ว่าจะต้องเดินทางไปในทิศทางใด

สมมุติว่ามุมอะซิมูท 60 องศา

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หมุนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศให้เลข 60 อยู่ตรงขีดตำแหน่งตั้งมุม
- 3) หันตัวเข็มทิศทั้งฐานไปจนกว่าเข็มแม่เหล็กสีแดงภายในตลับเข็มทิศชี้ตรงกับอักษร N บนกรอบหน้าปัด ทับสนิทกับเครื่องหมายหัวลูกศรที่พิมพ์ไว้
- 4) เมื่อลูกศรชี้ทิศทางชี้ไปทิศใด ให้เดินไปตามทิศทางนั้น โดยเล็งหาจุดเด่นที่อยู่ในแนวลูกศรชี้ทิศทางเป็นหลัก แล้วเดินตรงไปยังสิ่งนั้น

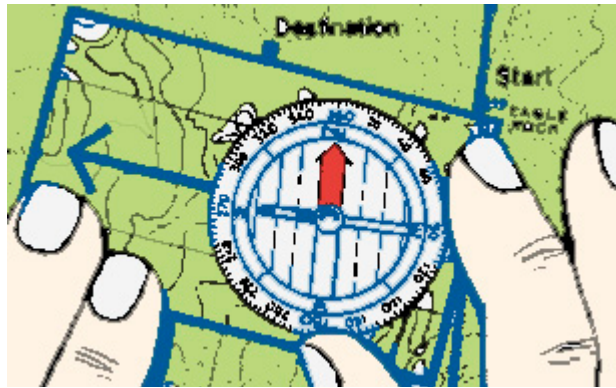
กรณีที่หาค่าของมุมอะซิมูทจากตำบลที่เราอยู่นอยู่ ไปยังตำบลที่เราจะเดินทางไป

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หันลูกศรชี้ทิศทางไปยังจุดหรือตำแหน่งที่เราจะเดินทางไป
- 3) หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศไปจนกว่าอักษร N บนกรอบหน้าปัด อยู่ตรงปลายเข็มแม่เหล็กสีแดงในตลับเข็มทิศ
- 4) ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดจะอยู่ตรงขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม คือค่าของมุมที่เราต้องการทราบ

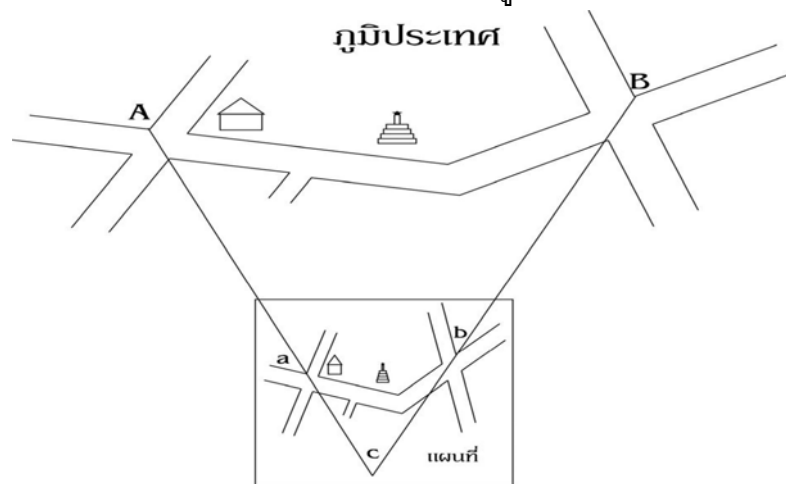
การใช้เข็มทิศหาพิกัดตำแหน่งในแผนที่

ก่อนอื่นจะต้องรู้ว่าตนเองอยู่ ณ ที่ใดของแผนที่ โดยใช้เข็มทิศช่วยในการวางแผนที่ให้ถูกทิศทางหรือวางแผนที่ให้ขนานกับเส้นทางหรือถนนพื้นที่จริง การวางแผนขนานกับเส้นทางต้องระวังไม่ให้กลับทางทิศเหนือ-ใต้ โดยตรวจสอบสิ่งอื่นบนแผนที่ ประกอบอย่างน้อย 2 แห่ง

วางเข็มทิศบนแผนที่ ให้เครื่องหมายศรชี้ทิศเหนือทางแนวทิศเหนือในแผนที่ จากนั้นก็หมุนกระดาษแผนที่ (อย่าให้เข็มทิศเคลื่อน) ไปจนเข็มแดงศรชี้ทิศเหนือ แล้วจึงกดเข็มทิศติดกับแผนที่ แล้วหมุนแป้นบอกองศาให้ตรงทิศ

จากนั้นให้มองหาที่หมายจริงบนภูมิประเทศ กับบนแผนที่สัก 2 แห่ง เช่น บนภูมิประเทศ A และ a บนแผนที่ กับ B บนภูมิประเทศ และ b บนแผนที่ ใช้บรรทัดลากเส้นจาก A a และ B b และต่อเส้นให้ตัดกันจะได้ตำแหน่ง c บนแผนที่ คือที่ที่เรายืนอยู่

ขั้นต่อไป จะหาตำแหน่งใดๆบนแผนที่ ว่าของจริงบนภูมิประเทศอยู่ที่ใด ก็หาได้จากแผนที่ และตั้งมุมเข็มทิศไปได้ ตลอดจนสามารถจะทราบระยะทางจริงบนภูมิประเทศได้โดยเทียบมาตราส่วนบนแผนที่

การเดินทางตามแผนที่

เมื่อทราบตำแหน่งของตนเองบนแผนที่ และจะเดินทางไปสู่ที่หมายต่าง ๆ บนภูมิประเทศนั้น หากตั้งมุมอาซิมุทแล้วมองเห็นที่หมายจริงก็เป็นสิ่งง่าย หากมองไม่เห็นก็เดินตรงไปตามทิศทางนั้น โดยสังเกตเป้าหมายใดๆไว้ ขณะเดินต้องระวังอย่าให้เข็มทิศเบนแนวทาง และหมั่นตรวจสอบกับที่หมายเริ่มต้นด้วยหากเดินไปพบสิ่งกีดขวาง เช่น หนองน้ำ ต้องเดินอ้อมไปตั้งต้น ณ จุดตรงปากหนองน้ำใหม่ หากจุดตรงปากนั้นไม่มี ก็ตั้งมุมอาซิมุท คำนวณระยะทางที่เดินอ้อมให้ถูกต้อง

การหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ

ในกรณีที่ลูกเสือไม่มีเข็มทิศ อาจหาทิศโดยการสังเกตจากสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นจุดเด่นสังเกตได้ง่าย ดังนี้

1. สังเกตทิศทางลม โดยวิธีง่าย ๆ เช่น โยนหญ้าแห้ง หรือฝุ่นขึ้นไปบนอากาศ เมื่อคิดว่าอาจ เติบโตลงทางก็ให้ตรวจสอบทิศทางลมอีกครั้งหนึ่ง

2. สังเกตเงาวัตถุ โดยธรรมชาติของเงาวัตถุจะพาดผ่านไม่ไปทางทิศตะวันออก เพื่อหันเข้ารับ แสงอาทิตย์ เมื่อทราบทิศตะวันออกก็สามารถหาทิศอื่น ๆ ได้ โดยยืนกางแขนหันหน้าไปทางทิศ ตะวันออก ซ้ายมือคือทิศเหนือ ขวามือคือทิศใต้ และข้างหลังคือทิศตะวันตก

3. สังเกตความอ่อนของต้นไม้ หลังอาทิตย์ลับขอบฟ้าหาทิศโดยใช้แก้มแนบกับต้นไม้ใหญ่ ด้านที่อ่อนกว่าแสดงว่าเป็นทิศตะวันตก เนื่องจากเพิ่งได้รับแสงแดดมาไม่นานนัก เมื่อทราบทิศตะวันตก ก็สามารถหาทิศอื่น ๆ ได้ โดยการยืนกางแขนหันหลังชนต้นไม้ข้างที่อ่อน ด้านหน้าจะเป็นทิศตะวันตก ทิศเหนืออยู่ขวา ทิศใต้อยู่ซ้าย และด้านหลังเป็นทิศตะวันออก

4. สังเกตดวงอาทิตย์ ใน 1 ปีดวงอาทิตย์ขึ้นตรงทิศตะวันออกและตกทางทิศตะวันตกพอดีอยู่ 2 วัน คือ 21 มีนาคม และ 22 กันยายน ระหว่าง 22 มีนาคมถึง 21 กันยายน จะขึ้นและตกเฉียงไปทาง ทิศเหนือ และเฉียงเหนือมากที่สุด (23.5 องศา) ในวันที่ 21 มิถุนายน ส่วนระหว่าง 23 กันยายน ถึง 20 มีนาคม จะขึ้นและตกเฉียงไปทางทิศใต้ เฉียงมากที่สุด (23.5 องศา) ในวันที่ 21 ธันวาคม

ฤดูหนาว สังเกตดวงอาทิตย์จากเวลาดังนี้

6.00 น. ทิศตะวันออกก่อนไปทางทิศใต้เล็กน้อย	9.00 น. ทิศตะวันออกเฉียงใต้
12.00 น. ทิศใต้	15.00 น. ทิศตะวันตกเฉียงใต้
18.00 น. ทิศตะวันตก	

ฤดูร้อน สังเกตดวงอาทิตย์จากเวลาดังนี้

6.00 น. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	9.00 น. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
12.00 น. ทิศเหนือ	15.00 น. ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
18.00 น. ทิศตะวันตก	

5. สังเกตดวงจันทร์ มีข้อสังเกตดังนี้

วันข้างขึ้น ดวงจันทร์จะสว่างไม่เต็มที่ และขึ้นก่อนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า หันด้านสว่าง ไปทางทิศตะวันตก และหันด้านแหว่งไปทางทิศตะวันออก

วันขึ้น 15 ค่ำ ดวงจันทร์สว่างเต็มดวงเป็นวงกลมสุกใส ขึ้นก่อนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าเล็กน้อย

วันข้างแรม ดวงจันทร์จะสว่างไม่เต็มที่ และขึ้นหลังจากดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว หันด้านสว่างไปทางทิศตะวันออก และหันด้านแหว่งไปทางทิศตะวันตก

6. สังเกตดาว สังเกตจากดาวฤกษ์ซึ่งขึ้นประจำที่ ได้แก่

- 1) ดาวเหนือ ขึ้นตรงทิศเหนือเสมอ มีแสงสว่างมองเห็นด้วยตาเปล่าได้ง่าย
- 2) กลุ่มดาวเต่า หรือกลุ่มดาวพราหฺณ ประกอบด้วยดาวฤกษ์ 7 ดวงเรียงกัน เห็นในช่วงหัวค่ำ ตั้งแต่เดือนธันวาคมเป็นต้นไป ขึ้นทางทิศตะวันออก ช่วงหัวค่ำจะอยู่ตรงศีรษะพอดี และตกทางทิศตะวันตกในเดือนเมษายน
- 3) กลุ่มดาวจระเข้หรือดาวหมีใหญ่ ดาวฤกษ์ 7 ดวง เรียงตัวคล้ายกระบวยตักน้ำ ขึ้นประจำบนท้องฟ้าทางทิศเหนือ มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ช่วงหัวค่ำเดือนกุมภาพันธ์จะเห็นขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อขึ้นสูงสุดแล้วจะอยู่ทางทิศเหนือประมาณ 45 องศาในเวลาเที่ยงคืน และตกกลับขอบฟ้าทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือในเวลาใกล้สว่าง
- 4) กลุ่มดาวแมงป่อง เรียงตัวคล้ายแมงป่อง ขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ โดยเอาหัวขึ้นก่อน และตกกลับขอบฟ้าทางทิศตะวันตกเฉียงใต้โดยเอาข้างลง ขึ้นเวลาใกล้สว่างช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ และขึ้นตอนหัวค่ำในเดือนพฤษภาคม
- 5) กลุ่มดาวคางคกหรือกลุ่มดาวแคสซิโอเปีย กลุ่มดาวฤกษ์ 5 ดวง เห็นเป็นรูปตัว M ในขณะที่ขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และเห็นเป็นรูป W ในขณะที่ตกทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

แสงอาทิตย์

นายแดงเป็นคนหาของป่าประจำหมู่บ้าน ทุกๆ วันนายแดงจะเดินลึกเข้าไปในป่าเรื่อยๆ ไม่ซ้ำกันในแต่ละวัน เพื่อนำของป่าที่หาได้ไปขายในหมู่บ้าน

บ่ายวันหนึ่งขณะที่นายแดงกำลังหาของป่าอยู่นั้นเกิดลมพายุและท้องฟ้ามีดครึ้ม ทำให้นายแดงไม่สามารถหาทิศกลับบ้านได้ เพราะมืดแล้วมองไม่เห็น นายแดงจำได้แต่หมู่บ้านอยู่ทางทิศตะวันออกของป่าดงดิบเท่านั้น นายแดงพยายามคิดหาทางกลับบ้าน เขานึกได้ว่าในตอนบ่าย ต้นไม้ใหญ่จะโดนแสงแดดที่มาจากทิศตะวันตก ส่วนด้านตรงข้ามที่ไม่โดนแสงแดดก็จะเป็นทิศตะวันออก ดังนั้นเขาจึงรีบใช้มือสัมผัสรอบๆ ต้นไม้เพื่อหาด้านที่อุ่นๆ เมื่อหาพบแล้วเขาจึงตัดสินใจเดินทางไปด้วยตรงกันข้ามกับด้านที่อุ่นของตนไม้ไปเรื่อยๆ ไม่นานเขาก็เดินถึงหมู่บ้านอย่างปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักสังเกตสิ่งแวดล้อม ย่อมมีประโยชน์ต่อตนเองและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ความฉลาดช่วยให้พ้นภัย

ลิงตัวหนึ่งอาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำ ซึ่งมีเกาะกลางน้ำอยู่มากมาย ลิงตัวนี้ฉลาดและแข็งแรงมาก ทุกๆ วันมันจะกระโดดข้ามเกาะต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ เพื่อหาผลไม้กิน

ในแม่น้ำมีจระเข้สองตัวเฝ้าอาศัยอยู่ จระเข้ตัวเมียอยากจะกินหัวใจของลิง จระเข้ตัวผู้จึงไปนอนบนโขดหินเพื่อรอลิงกระโดดมา ลิงเมื่อหากินเสร็จแล้วก็จะกลับขึ้นฝั่ง แต่ด้วยความฉลาดและรอบคอบจึงสังเกตเห็นว่าโขดหินนั้นสูงกว่าปกติ มันจึงส่งเสียงเรียกหินว่า “หิน ๆ ๆ ๆ” จระเข้ก็เงิบ ลิงจึงพูดขึ้นว่า “ทุกครั้งเราเคยเรียกหิน แล้วเจ้าจะต้องมารับทุกครั้ง วันนี้ทำไมจึงไม่ตอบ” แล้วก็เรียกอีก “หิน ๆ ๆ ๆ” จระเข้จึงตอบว่า “อะไรเล่า เจ้าลิง” ลิงถามอีกว่า “เจ้าอยากได้อะไร” จระเข้ก็ตอบว่า “อยากได้หัวใจลิง” ลิงจึงพูดว่า “ถ้าอย่างนั้นก็อย่าปากกว้าง ๆ ซิ” พอจระเข้เข้าปากกว้าง ตาของมันก็มองไม่เห็นลิง ลิงจึงกระโดดข้ามจระเข้ไปได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่มีความฉลาดและรู้จักคิด ย่อมเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้

พูดดีเป็นศรีแก่ปาก

ชายสามคนอยากได้ดอกบัวเพื่อจะนำไปให้หญิงคนรัก จึงชวนกันไปที่สระซึ่งมีชายจุมพแห่องรักษาดอกบัวอยู่ ชายคนแรกพูดว่า “ธรรมดาผมที่ตัดแล้วยังงอกออกใหม่ได้ จุมพของท่านย่อมจะงอกออกได้เช่นกัน ท่านจงให้ดอกบัวแก่เราเถอะ” ชายคนที่ 2 พูดว่า “ธรรมดาพืชที่หว่านยังงอกออกเจริญเติบโตได้ จุมพของท่านย่อมงอกได้เช่นกันจงให้ดอกบัวแก่เราเถอะ” ชายคนที่ 3 พูดว่า “ทั้งสองคนพูดไม่จริง ธรรมดาจุมพของคนเราเมื่อแห่องแล้วจะงอกออกมาเหมือนผมหรือพืชทั้งหลายไม่ได้ ข้าพเจ้าพูดความจริง ท่านจงให้ดอกบัวแก่เราเถิด” ชายจุมพแห่องจึงพูดขึ้นว่า “ชายสองแรคนั้นพูดเกินความจริงและพูดเอาแต่ได้อย่างเดียว เราจะไม่ให้ดอกบัว ส่วนท่าน คนที่สาม พูดความจริงเราชอบใจ เราจะให้ดอกบัวแก่ท่าน”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การพูดด้วยความจริงใจ ย่อมได้ความจริงใจกลับคืนมา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 9 ทักษะเงื่อนไขเชือก

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 เงื่อนไขเชือกลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถผูกเงื่อน 9 เงื่อน และผูกแน่นได้
- 1.2 ลูกเสือบอกและใช้ประโยชน์จากเงื่อนทั้ง 9 เงื่อนได้

2. เนื้อหา

กิจกรรมการบุกเบิกและการผจญภัยต้องอาศัยทักษะการใช้เงื่อนเชือกมาประกอบด้วย ดังนั้นการเรียนรู้เรื่องเงื่อนเชือก จะช่วยให้ลูกเสือสามารถเลือกใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือกได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัย

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เชือก, ตัวอย่างรถม้าโรมัน
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง เงื่อนประเภทต่าง ๆ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือทบทวน ประโยชน์ของการใช้เงื่อนเชือกชนิดต่างๆ และ ทบทวนการผูกเงื่อนจากแบบจำลองเงื่อน ต่อไปนี้
 - เงื่อนพิรอด
 - เงื่อนตะกรุดเบ็ด
 - เงื่อนขัดสมาธิ
 - เงื่อนกระหวัดไม้
 - เงื่อนปวงสายธนู
 - (2) ลูกเสือฝึกปฏิบัติเงื่อนประจำวัน โดยผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่ลูกเสือ อธิบาย ประโยชน์พร้อมสาธิตการผูกเงื่อน ต่อไปนี้

ฐานที่ 1 เงื่อนปมตาไก่

ฐานที่ 2 เงื่อนผูกซุง

ฐานที่ 3 เงื่อนผูกรั้ว

ฐานที่ 4 เงื่อนประมง

ฐานรวม ทบทวนและสรุปการปฏิบัติผูกเงื่อน ทั้ง 4 ฐาน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมเชือกลูกเสือเพื่อปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ลูกเสือฝึกปฏิบัติประจำฐานผูกเงื่อน โดยผู้กำกับลูกเสือ และนายหมู่สาธิตประกอบการอธิบายการนำเงื่อนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ฐานที่ 1 ผูกประภ

ฐานที่ 2 ผูกทแยง

ฐานที่ 3 ผูกกากบาท

ฐานรวม ผูกแน่น

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุป ข้อสังเกต และความปลอดภัยในการใช้เชือก การนำเงื่อนไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือมอบแบบร่าง ตอหม้อสะพาน ให้หมู่ลูกเสือศึกษา วางแผน เตรียมการสร้างตอหม้อสะพาน ด้วยเงื่อนที่เรียนรู้มา เพื่อปฏิบัติในการประชุมกองครั้งต่อไป

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือชี้แจงวัตถุประสงค์การสร้างตอหม้อสะพาน เพื่อการแข่งขัน “เกมแข่งม้าโรมัน”

2) หมู่ลูกเสือร่วมกันสร้างตอหม้อสะพาน ด้วยเงื่อนเชือกและการผูกแน่นตามแบบร่างและหมู่ได้วางแผนเตรียมการไว้

3) หมู่ลูกเสือนำตอหม้อสะพาน ที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ชื่อว่า “รถม้าโรมัน” มาทำการแข่งขันโดยก่อนการแข่งขัน ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบความถูกต้อง แข็งแรงและปลอดภัย

(4) หมู่ลูกเสือแข่งขัน เกมแข่งม้าโรมัน ดังนี้

- หมู่ลูกเสือเลือกสมาชิกในหมู่มากวน 3 คน (2 คนเป็นม้า อีกหนึ่งเป็นผู้ขี่)
- ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเริ่มการแข่งขัน เมื่อลูกเสือได้รับสัญญาณ

ผู้มีหน้าที่ขี่ ต้องขึ้นไปยืนบนรถม้าโรมันและ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นม้าทั้ง 2 คนจะลากรถโรมันที่บรรทุกผู้ขี่นั้น วิ่งจากจุดเริ่มต้น ไปจนถึงเส้นชัย โดยผู้ขี่ต้องไม่ตกหรือกระโดดลงจากรถ และตัวรถม้าโรมันต้องอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อน และรถโรมันอยู่ในสภาพดี จะถือว่าหมู่ลูกเสือหมู่นั้นเป็นผู้ชนะการแข่งขัน

(5) หมู่ลูกเสือที่ชนะสรุปกระบวนการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรม ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องบิน ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและบอกประเภท ประโยชน์ และเลือกใช้เงื่อนไขที่เหมาะสมกับงานรวมทั้งสามารถผูกเงื่อนไขที่จำเป็นในชีวิตประจำวันได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

เรามาสนุกกัน

ชะ ชะ ช่า..... ประกอบท่าทาง

มาเถิดเรามา มาร่วมร้องเพลงกัน พวกเราทั้งนั้น ลูกขึ้นพลันทันที

แล้วเรามาหันหน้ามาหากัน ยกมือไหว้กัน แล้วตบมือสามที

(เอ้า 1..2..3)

เสร็จพลัน แล้วก็หันกลับมา สนุกหนักหนา แล้วสายเอว 5 ที

(เอ้า 1..2...3..4..5)

เงื่อนไข

เชือกขนาดเท่ากัน

ต่อกันเป็นเงื่อนไขปิด

สองเส้นไม่เท่าตลอด

สมาริสอดต่อเป็นเส้นยาว

บ่วงสายธนูอาจช่วยกู้ชีวิตยืนยาว

กระหวัดไม้ใช้เชือกยาว

ลากอ้าว ๆ ไม่ขาดหลุดเลย

พายเรือ

พายเรือเอ๋ย

พายเรือไป

ถึงไกลแสนไกล

ก็ไปได้ถ้าช่วยกัน

รวมน้ำใจกันให้มันไม่ตรี(ซ้ำ)

ความสามัคคีดียิ่งสิ่งใด

ใบความรู้

เงื่อนประเภทต่าง ๆ

เงื่อนปมตาไก่ (A Figure of Eight Knot)

ใช้ขมวดปลายเชือกให้เป็นปม ถ้าต้องการปมขนาดใหญ่ให้ขมวดหลายๆ ครั้ง

ประโยชน์

1. ใช้ผูกปลายเชือกให้เป็นปม เพื่อให้ถนัดในการถือหรือหิ้ว
2. ใช้ผูกกันหัวเชือกหลุดชั่วคราว

วิธีผูก

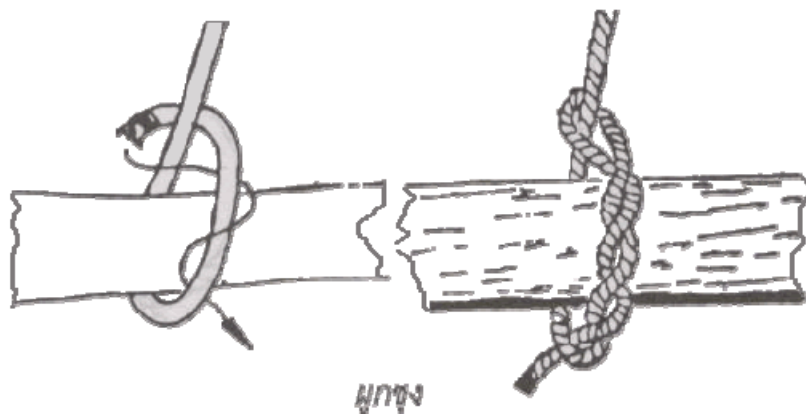
ใช้ปลายเชือกด้านหนึ่งวางทับบนตัวเชือก แล้วพันรอบตัวเชือก 2 รอบ จากนั้นสอดปลายเชือกเข้าไปในบ่วงแล้วดึงปลายเชือกอีกด้านหนึ่งให้ตึง

เงื่อนผูกซุง (Timber Hitch)

ใช้สำหรับผูกสิ่งของต่าง ๆ ให้ยึดติดกันแน่น เป็นเงื่อนที่ผูกง่าย แก้ง่าย แต่ยืงตึงยืงแน่น

ประโยชน์

1. ใช้ผูกส่ว เรือ หรือแพ ไว้กับหลัก
2. ใช้มัดลากวัตถุทรงกระบอกรหรือทรงกลม เช่น ลากซุง
3. ใช้ผูกหินแทนสมอเรือ หรือใช้ผูกกับหินแทนสมอบกก็ได้
4. ใช้เป็นเงื่อนเริ่มต้นในการผูกแทยง

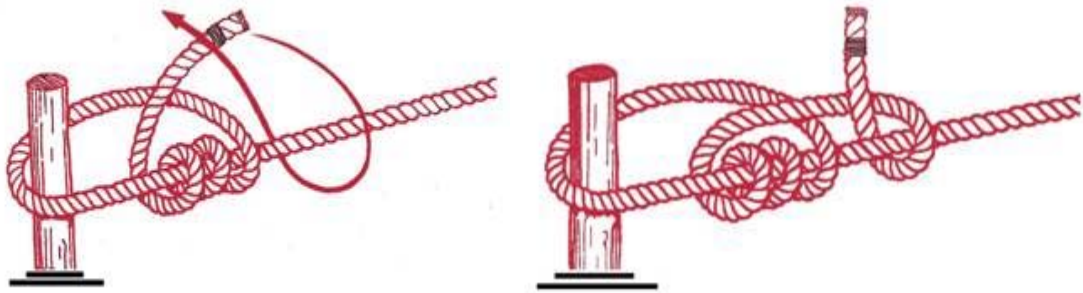
วิธีผูก

ใช้ปลายเชือกด้านหนึ่งพันรอบไม้ 1 รอบ แล้วพันทับตัวเชือกตามรูป จากนั้นดึงปลายเชือกอีกด้านหนึ่งให้ตึง

เงื่อนผูกรั้ง (Tarbuck Knot)

ใช้ผูกยึดกับสิ่งอื่น มีลักษณะพิเศษคือสามารถปรับให้ตึงหรือหย่อนได้ตามความต้องการ
ประโยชน์

1. ใช้ผูกยึดสายเต็นท์ เสากลาง สมอบก
2. ใช้ผูกรั้งต้นไม้
3. ใช้ผูกกับห่วงต่าง ๆ

วิธีผูก

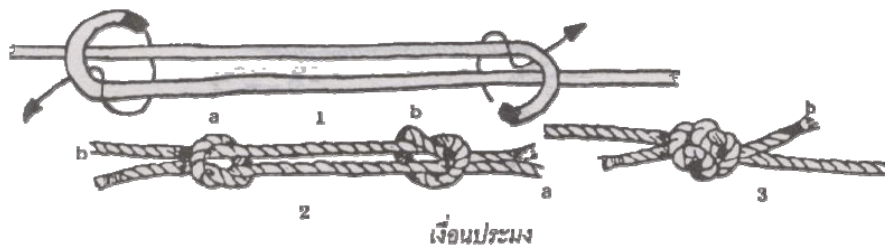
คล้องเชือกรอบหลัก แล้วสอดปลายเชือกพันเกลียวย้อนกับเชือกเส้นหลัก 3 รอบ
ใช้ปลายเชือกเดิมสอดลงใต้เชือกเส้นหลัก แล้วย้อนขึ้นในบ่วงที่เกิดขึ้นใหม่ จากนั้นดึงให้แน่น

เงื่อนประมง (Fisherman's Knot)

ใช้สำหรับต่อเชือกที่มีขนาดเดียวกัน รู้จักกันทั่วไปอีกชื่อหนึ่งว่า เงื่อนหัวล้านชนกัน

ประโยชน์

1. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดเล็กเช่น สายเบ็ด สายเอ็น
2. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดเท่ากัน
3. ผูกคอขวดสำหรับเป็นที่ถือหิ้ว
4. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดใหญ่ เพื่อใช้ลากจูงเพราะสามารถรับกำลังลากได้ดี

วิธีผูก

นำเชือก 2 เส้น (a และ b) พันกันตามลูกศรในรูปที่ 1 ทำให้เกิดปมเชือก 2 ปม (a และ b)
จากนั้นดึงเชือกทั้ง 2 เส้นให้ปม a และ b เลื่อนเข้าหากัน เชือกทั้ง 2 เส้นจะต่อกันแน่น

การผูกแน่น

การผูกแน่นเป็นการผูกวัตถุให้ติดแน่นเข้าด้วยกัน โดยใช้เชือกหรือวัสดุที่คล้ายเชือก แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. ผูกประกบ (sheer Lashing)
2. ผูกกากบาท (square Lashing)
3. ผูกทแยง (Diagonal Lashing)

ผูกประกบ (sheer Lashing)

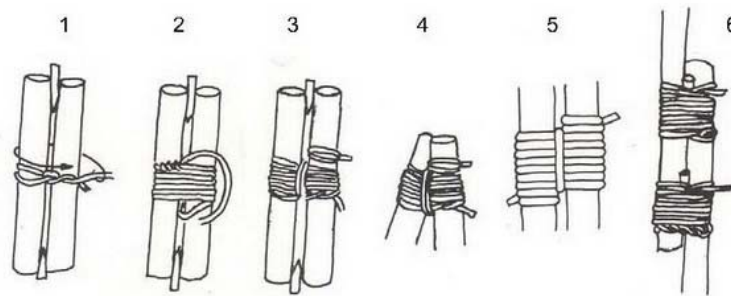
เป็นการผูกไม้ท่อนที่วางขนานกันให้แน่น สามารถผูกได้หลายวิธี ที่นิยมได้แก่ ผูกประกบ 2 ท่อน และผูกประกบ 3 ท่อน

ประโยชน์

1. ใช้ต่อไม้หลาย ๆ ท่อนให้ยาวออกไป
2. ใช้ผูกต่อไม้ในการก่อสร้าง
3. ใช้ผูกต่อพลองทำเสาตรงลวย

วิธีผูก

ผูกประกบ 2 ท่อน

1) นำไม้ที่จะต่อมาวางซ้อนขนานกันตรงปลายที่จะต่อ ระยะซ้อนประมาณ $\frac{1}{4}$ ของความยาวไม้ หรือเสา เริ่มจากผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ดกับไม้ท่อนหนึ่ง แล้วบิดพันปลายเชือกเข้ากับตัวเชือก(แต่งงานกัน) ใช้ลิ้มยึดระหว่างท่อนไม้

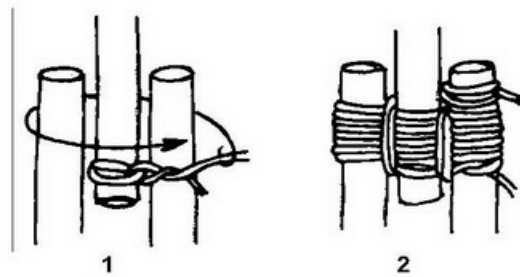
2) พันเชือกรอบไม้ทั้ง 2 ท่อนให้เชือกเรียงกัน ความหนาของเชือกที่พันมีขนาดกว้าง เท่าความกว้างของไม้ 2 ท่อนรวมกัน แล้วสอดเชือกเข้าตรงกลางระหว่างไม้ 2 ท่อน พันหักคอไก่ (พันรอบเส้นเชือกช่วงที่อยู่ระหว่างไม้ 2 – 3 รอบ แล้วดึงให้แน่น)

3) ผูกปลายเชือกเป็นเงื่อนตะกรุดเบ็ดบนไม้ท่อนหนึ่งที่ไม่ใช่อันเริ่มต้นผูก

หมายเหตุ รูป 6 ไม่มีหักคอไก่ แต่ใช้ลิ้มอัด ทำให้เชือกที่ผูกไว้รัดแน่น

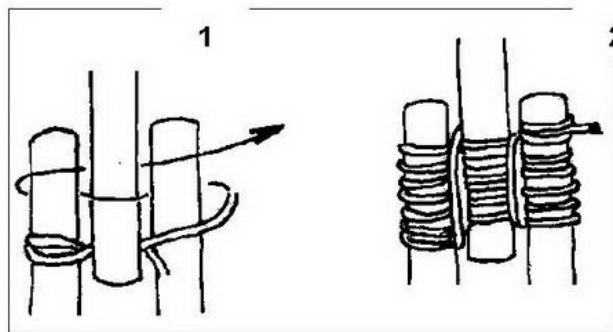
ผูกประกบ 3 ท่อน (Tripod Lashing) มี 2 วิธี

วิธีที่ 1

วิธีที่ 1 ผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาหลัก(ต้นกลาง) เอาปลายเชือกบิดขั้วเข้าด้วยกัน แล้วพันเชือกรอบเสาทั้ง 3 ต้น ให้มีความกว้างของเชือกที่พันอย่างน้อยเท่ากับเส้นผ่าศูนย์กลางของเสาหลัก ปลายเชือกพันหักคอไก่แล้วดึงให้แน่น จากนั้นผูกปลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาด้านริม

ผูกประกบ 3 วิธีที่ 2

วิธีที่ 2 ผูกตะกรุดเบ็ดที่เสาด้านริมต้นหนึ่ง ปลายเชือกพันแต่งงานกัน จากนั้นพันเชือกรอบเสาทั้ง 3 ต้นสลับเป็นเลข 8 ให้มีความกว้างอย่างน้อยเท่ากับเส้นผ่าศูนย์กลางของเสาหลัก ตามด้วยพันหักคอไก่ ระหว่างเสาทั้ง 2 ซอง รัดจนแน่นดีแล้ว จึงผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาด้านริมที่เป็นคนละต้นกับต้นแรก

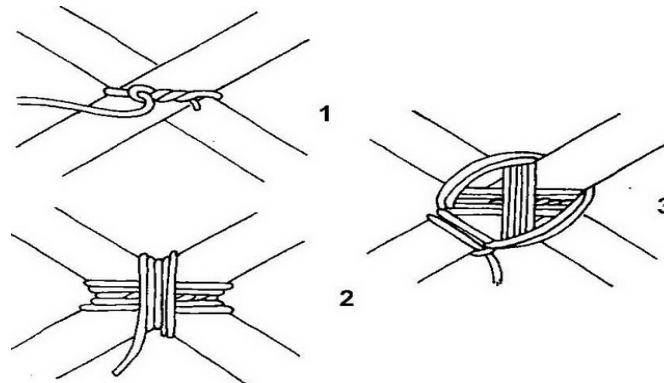
ผูกทแยง (Diagonal Lashing)

เป็นการผูกท่อนไม้ที่ไขว้กันอยู่ให้ติดแน่นเข้าด้วยกัน เช่น ผูกนั่งร้านในการก่อสร้าง ผูกตอม่อสะพาน สร้างที่พักอาศัยด้วยไม้ไผ่ เป็นต้น

ประโยชน์

1. ใช้ผูกนั่งร้านในการก่อสร้างให้เกิดความมั่นคง
2. ใช้ผูกไม้ค้ำยันเสาเพื่อป้องกันเสาล้ม
3. ใช้ผูกตอม่อเสาสะพาน

วิธีผูก

ใช้เชือกพันรอบเสาไม้ทั้ง 2 ต้น ตรงระหว่างมุมตรงข้ามกัน แล้วผูกด้วยเงื่อนผูกซุง ปลายเชือก บิดพันเข้ากับตัวเชือก แล้วจึงพันเชือกรอบเสาไม้ทั้ง 2 ต้น ทแยงไขว้ไปมาข้างละ 2 – 3 รอบ ตามด้วยพันหักคอไก่ (พันรอบเชือกที่อยู่ระหว่างไม้) อีก 2 – 3 รอบ ดึงเชือกให้แน่น จากนั้นผูกปลายเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่เสาไม้ต้นใดต้นหนึ่ง แล้วเก็บปลายเชือกให้เรียบร้อย

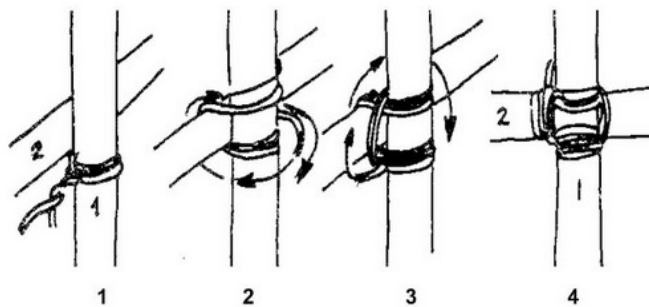
ผูกกากบาท (Square Lashing)

เป็นการผูกท่อนไม้ที่ไขว้กันอยู่ให้ติดแน่นเข้าด้วยกัน คล้ายกันกับการผูกทแยง

ประโยชน์

1. ใช้ผูกนั่งร้านในการก่อสร้าง เช่น ทำนั่งร้านทาสีอาคาร
2. ใช้ผูกสร้างค้ำพยักแรมและอุปกรณ์ค้ำพยักแรม
3. ใช้ผูกทำรั้วหรือคอกสัตว์ และผูกต่อม่อเสาสะพาน

วิธีผูก

ผูกเชือกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่ไม้อันตั้ง (หรือจะผูกอันขวางก่อนก็ได้) เอาปลายเชือกบิดเข้ากับตัวเชือก (แต่งงานกัน) ให้เรียบร้อย จากนั้นดึงเชือกอ้อมใต้ไม้อันขวางทางด้านซ้ายของไม้อันตั้ง (ขวาก็ได้) อ้อมไปหลังไม้อันขวาง ดึงเชือกขึ้นข้างบนทางซ้ายของไม้อันตั้ง แล้วดึงเชือกอ้อมมาด้านหน้าไม้อันตั้งให้เชือกอยู่เหนือและไปทางขวาของไม้อันขวาง อ้อมเชือกไปด้านหลังไม้อันขวาง ดึงเชือกลงใต้ไม้อันขวางทางขวาของไม้อันตั้ง ดึงออกมาทางด้านหน้าไม้อันตั้งจนครบรอบ พันอ้อมมาทางซ้าย แล้วเริ่มพันจากซ้ายไปใหม่ ทุกครั้งที่พันต้องเรียงเชือกให้เรียบร้อย พันอย่างนี้ประมาณ 3 – 4 รอบ แล้วหักคอไก่ 2-3 รอบ เอาปลายเชือกผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่ไม้อันขวาง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

บุตรดีมีกตัญญู

ชายคนหนึ่งเป็นลูกจ้างทำงานกับเศรษฐี ได้อาหารสามมื้อแลกเป็นค่าแรง เมื่อถึงเวลากินอาหาร เขาคิดถึงแม่ซึ่งอดอยากอยู่ที่บ้านไม่มีใครดูแล จึงจัดแบ่งอาหารห่อไปฝากแม่ที่บ้าน เศรษฐีเห็นชายคนนั้น แบ่งอาหารใส่ห่อทุกวันก็เรียกมาถาม ชายคนนั้นจึงตอบว่า “พ่อแม่มีพระคุณล้นเหลือกระผมจึงแบ่งปันให้ท่านกินตามแต่จะได้รับ ถ้ากระผมทอดทิ้งไม่เหลียวแลแม่ก็คงเป็นบาปหนัก” เศรษฐีได้ยินดังนั้น จึงพูดขึ้นว่า “เราขอชมเชยเจ้าว่าเป็นผู้กตัญญู เอาเถอะแม่ของเจ้านั้นเราจะรับอุปการะเลี้ยงดูเอง”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า พ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณมากมาย ควรตอบแทนบุญคุณท่านเต็มกำลังที่กระทำได้”

คิดก่อนพูด

ชาย 2 คนเป็นพี่น้องกัน พวกเขาเลี้ยงหมาสี่ขาตัวหนึ่ง วันหนึ่งชายผู้น้องออกไปเยี่ยมญาติ ระหว่างทางฝนตกลงมาอย่างหนักทำให้เสื้อผ้าสีขาวของเขาเปียกโชก เมื่อไปถึงบ้านญาติจึงเปลี่ยนใส่เสื้อผ้าชุดดำแทน เมื่อกลับบ้านในตอนเย็น หมาจำเขาไม่ได้จึงเห่ากระโชกเป็นการใหญ่ ชายผู้น้องโกรธมาก ร้องคำพาลลงไล่ตีหมาไปรอบๆ บ้าน ชายผู้พี่มาพบเข้าจึงร้องห้ามพร้อมกับพูดว่า “อย่าตีมัน อย่าตีมัน” ชายผู้น้องก็พูดว่า “ตีให้ตาย หมาจะจำ เจ้าของไม่ได้” ชายผู้พี่จึงกล่าวเตือนสติผู้น้องว่า “ถ้าหมาสีขาวของเรามันออกจากบ้านไปแล้วกลายเป็นหมาดำ เมื่อกลับมาเจ้าจะจำได้หรือไม่” ชายผู้น้องจึงได้สติเพราะไม่สามารถตอบคำถามของพี่ได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เวลาเราจะทำหรือพูดอะไรก็ตามจะต้องคิดให้รอบคอบเสียก่อน

แมวกับหนู

เจ้าของบ้านหลังหนึ่งรำคาญฝูงหนูที่เข้ามาอยู่ในบ้าน จึงเอาแมวมาเลี้ยงไว้ ไม่นานแมวก็กินหนูไปจำนวนมาก หนูที่รอดชีวิตอยู่จึงประชุมกัน ตกลงกันว่าจะไม่ลงไปห้องเก็บอาหารชั้นล่างอีก เมื่อแมวไม่เห็นพวกหนูจึงคิดวางอุบายล่อให้พวกหนูตายใจด้วยการนั่งนิ่งเฉยอยู่ที่พื้น เก็บซ่อนอุ้งเล็บทั้งสี่เอาไว้เพื่อให้พวกหนูเข้าใจว่า ตัวมันเป็นเพียงร่างไร้วิญญาณของกระต่ายหรือลูกไก่เท่านั้น

ในไม่ช้า หนูตัวหนึ่งก็ไต่ลงมาจากชั้นวางของแล้วพูดกับแมวว่า “สวัสดี เจ้าแมวจอมโหด! เจ้าหลอกพวกเราไม่สำเร็จหรอก เพราะพวกเรารู้จักนิสัยเจ้าดี พวกเราไม่หลงกลอุบายตื้นๆ ของเจ้าแน่ๆ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความรอบคอบและไม่ประมาท ช่วยให้พ้นภัย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 10 การปฐมพยาบาล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การปฐมพยาบาล

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

รู้วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

2. เนื้อหา

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถของผู้ปฏิบัติในวัยรุ่น แต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น การเดินทางไกล การบุกเบิกผจญภัย ฯลฯ อาจเกิดอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วยได้ ลูกเสือจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเพื่อเป็นพื้นฐานในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 อุปกรณ์สำหรับการปฐมพยาบาล

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาล

(2) ผู้กำกับลูกเสือขออาสาสมัครลูกเสือ เล่าประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล และเพื่อนลูกเสือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(3) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่รับผิดชอบ จัดเตรียมอุปกรณ์ และเป็นวิทยากร อธิบายประกอบการสาธิตการปฐมพยาบาล ในกรณีต่อไปนี้ ให้เวลากรณีละ 5 นาที

1) การปฐมพยาบาลคนเป็นลมหมดสติ

2) การปฐมพยาบาลคนที่มีบาดแผล

3) การปฐมพยาบาลผู้ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย

4) การปฐมพยาบาลผู้ถูกไฟไหม้น้ำร้อนลวก

5) การปฐมพยาบาลข้อเท้าแพลง

6) การผายปอด

- (4) ลูกเสือหมู่อื่น ฝึกปฏิบัติตามโดยจับคู่ฝึกปฏิบัติกับลูกเสืออีกคนหนึ่ง
- (5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนากับลูกเสือเรื่องเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
 - (2) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายประกอบการสาธิต การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ร่างกาย หรือวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่รอบตัว
 - (3) หมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยตามแบบสาธิต
 - (4) หมู่ลูกเสือแข่งขันเกมการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย 2 รอบ โดยสมมุติลูกเสือเป็นผู้ป่วย 1 คน เคลื่อนย้ายจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดเส้นชัย หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นฝ่ายชนะ
 - รอบแรก - เคลื่อนย้ายโดยใช้ร่างกาย โดยผู้ช่วยเหลือ 1 คน
 - รอบที่ 2 - เคลื่อนย้ายโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัวลูกเสือ
 - (5) หมู่ลูกเสือที่ชนะนำเสนอวิธีการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความสำเร็จ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การบอกหลักการทั่วไปของการปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้ร่างกาย หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ใกล้ตัวได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

นม (ประกอบท่าทาง)

นมคืออะไร รู้ไหมเธอจำ นมคือยาบำรุงกำลัง
ใครได้ดื่มนม สมใจจัง นมมีพลังคือนมจากเต้า

มาร์ชปฐมพยาบาล

นักปฐมพยาบาล	งานของเราขั้นต้น
คือคิดจะช่วยคน	ที่ป่วย กะทันหัน
หากใจหยุดเต้น	ก็นวดเฟ้น และผายปอดพลัน
เลือดออกมากนั้น	เร็วไว ห้ามไว้ก่อน
จับนอนตะแคง	เครื่องแต่งกาย นั้นช่วยคลายผ่อน
ซับเขาใฝ่นอน	ห้ามให้ยา ห้ามอาหาร
ให้ความอบอุ่นพอ	และรีบตามหมอจัดการ
เราต้องช่วยพยาบาล	ก่อนนำส่งหมอ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

นกเหี่ยวกับไก่ป่า

ณ ชายป่าแห่งหนึ่ง มีไก่ป่าสองตัวอาศัยอยู่บนเนินดินใกล้ปากถ้ำที่พวกมันใช้เป็นที่พักพิง
จากเหยี่ยวศัตรูตัวร้ายของมัน ทุกครั้งที่เหยี่ยวบินผ่าน พวกมันจะหลบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำ
พอเหยี่ยวบินผ่านไป พวกมันจึงจะออกจากที่ซ่อน พวกมันทำเช่นนี้ทุกวันและรอดพ้นจากเหยี่ยวทุกครั้ง
ต่อมาวันหนึ่งทั้งสองตัวเกิดต่อสู้กันขึ้นเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่เหนือเนินดินแห่งนี้ ตัวที่ชนะดีใจมาก
มันรีบออกจากที่ซ่อนเพื่อโก่งคอขึ้นแสดงความเป็นใหญ่เหนือเนินดินแห่งนี้ให้ไก่ป่าตัวอื่นได้ทราบ

ขณะนั้นเหยี่ยวบินผ่านมาพอดี พอได้ยินเสียงไก่ขันมันก็บินโฉบไปเหนือปากถ้ำทันที
และยังมีทันทีที่ไก่ป่าตัวชนะจะหลบหนีได้ทัน มันก็ถูกเหยี่ยวโฉบไปเป็นอาหารทันที ปล่อยให้ไก่ป่า
ตัวแพ้ซึ่งซ่อนตัวอยู่ภายในถ้ำกลายเป็นผู้ชนะครอบครองเนินดินแห่งนั้นแทน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าสำคัญตนว่าเก่งกว่าใคร ที่แท้ยังมีคนเก่งกว่าเรามาก

หมาป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์

หมาป่าผอมโซตัวหนึ่งได้ไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ขอเป็นวัวบ้านตัวอ้วนพี เมื่อได้กลายร่างเป็นวัวตามที่ต้องการจึงถูกชาวบ้านใช้ไถนา มันเกิดความเหน้อยและเมื่อยล้ามาก จึงไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ขอเปลี่ยนเป็นม้าป่าแทน

อยู่ได้ไม่นานมันก็ถูกทหารจับตัวไปเป็นพาหนะของพระราชผู้ครองนคร ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายอีก จึงไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ว่าขอเป็นพระราชเสियเอง เมื่อได้เป็นพระราชมีความสุขอยู่ในวังไม่นานก็เริ่มเบื่ออีก อยากเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ

พระราชจึงสั่งทหารให้ไปตัดต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์เพื่อต่อเรือ ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์โกรธมากที่ทำคุณไม่ขึ้น จึงบอกให้ทหารไปตามพระราชมาตัดเอง เมื่อพระราชามาถึง ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ได้กล่าวคำหั้นในความไม่รู้จักพอและสาปให้กลายร่างกลับเป็นหมาป่าผอมโซเช่นเดิม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความไม่รู้จักพอของมนุษย์ ในที่สุดก็ไม่ได้อะไรเลย ตรงกับสำนวนที่ว่า "โลภมากลาภหาย"

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 ภัยสังคมทางอินเทอร์เน็ต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

รู้เท่าทันและระวังตนเองจากภัยสังคมหรือการล่อลวงที่เกิดทางสังคมออนไลน์ รวมทั้งมีแนวทางในการป้องกัน

2. เนื้อหา

อินเทอร์เน็ต เป็นการสื่อสารที่ให้ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะด้านการศึกษาและการสื่อสาร แต่เนื่องจากสังคมอินเทอร์เน็ต เป็นสังคมที่ไม่สามารถมองเห็นซึ่งกันและกัน จึงมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ดังนั้นการเรียนรู้ถึงภัยที่เคยมีมาและภัยที่คาดการณ์ว่าอาจเกิดขึ้นได้ และหาวิธีระวังป้องกันภัยเหล่านั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ 1) เรื่อง ภัยทางอินเทอร์เน็ต 2) เรื่อง การติดต่อกับเพื่อนใหม่

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต และขออาสาสมัครลูกเสือร่วมกัน ให้ข้อมูลหรือประสบการณ์ การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสื่อสารทางสังคมออนไลน์เช่น Facebook, Twitter, Chatroom, Email, hi5 ฯลฯ โดยใช้เวลาประมาณ 5 นาที

2) ผู้กำกับลูกเสือขออาสาสมัครลูกเสืออ่านบทความเรื่อง ภัยจากอินเทอร์เน็ต

3) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปราย ประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทน รายงานในกองลูกเสือ

(1) มีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทความที่ได้ฟัง

(2) ลูกเสือคิดว่า ควรมีแนวทางในการติดต่อสื่อสารในสังคมออนไลน์อย่างไร

จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด และไม่เกิดผลเสียหรือภัยอันตรายต่างๆ ตามมา(เปิดกว้างให้ลูกเสือแสดงความคิดเห็น ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมเพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่ยังขาด ตามใบความรู้เรื่อง การติดต่อกับเพื่อนใหม่)

4) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้หมู่ลูกเสือรายงานที่ละประเด็น และนำอภิปรายให้หมู่ที่เหลือเพิ่มเติมจนครบทุกประเด็น

5) ผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม (ใบความรู้เรื่อง การติดต่อกับเพื่อนใหม่) และให้กองลูกเสือนำข้อสรุปที่ได้ออกเผยแพร่บนธงค่านิยมโรงเรียน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงภัยสังคมทางอินเทอร์เน็ตที่อยู่ใกล้ตัว

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

มาสนุกกับฉัน

มาสนุกกันหนามาสัญญาว่าร่วมผูกพัน (สร้อย)
แผ่นดินถิ่นนี้ทั้งกลางเหนือใต้อีสาน
(สร้อย) ตาสาแหรก แท้ๆ

มาสนุกกับฉันเหล่าลูกเสือเชื้อชาติไทย (สร้อย)
สามัคคีคงอยู่ รวมกันไม่มีเสื่อมคลาย (สร้อย)

ใบความรู้

ภัยทางอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันเด็กและเยาวชน มีโอกาสเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างสะดวกและทั่วถึง ร้านอินเทอร์เน็ตมีอยู่มากมาย อินเทอร์เน็ตได้รับการติดตั้งในโรงเรียน ในบ้าน และเป็นเหมือนของเล่นของเด็กเล็กๆ

ในขณะที่อินเทอร์เน็ตทำให้การสื่อสารและชีวิตของผู้คนจำนวนมากดีขึ้น แต่ก็ได้ถูกผู้ที่มีมุ่งแสวงผลประโยชน์จากเด็กนำไปใช้ด้วย เพราะอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ตรวจสอบและป้องกันได้ยาก สามารถติดต่อสื่อสารกับเด็กๆ ได้ง่าย โอกาสที่จะถูกจับได้มีน้อย ดังจะเห็นได้จากกรณีที่น่าเศร้า เป็นข่าวอย่างต่อเนื่อง

อินเทอร์เน็ตเป็นอันตรายต่อเด็กได้อย่างไร 2 แบบ คือ

1. ได้พบกับเนื้อหาที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย เช่น การค้ายาเสพติด ภาพลามกอนาจาร ข้อมูลที่ส่งเสริมการใช้ความรุนแรง เว็บไซต์ที่ล่อลวงเอาประโยชน์จากเด็ก โดยที่เด็ก ๆ ไม่รู้เท่าทัน เล่ห์เหลี่ยมเหล่านี้ จึงอาจถูกล่อลวงและถูกประทุษร้ายทางเพศได้ ดังนั้นการจะปกป้องเด็กให้ปลอดภัย จึงจำเป็นที่จะต้องคุ้มครองเด็กจากการเข้าถึงสิ่งเหล่านี้

2. อาจถูกติดต่อโดยนักลวงละเมิดทางเพศ หรือผู้ที่ประสงค์ร้ายต่อเด็กโดยตรง ผู้ผลิตสื่อลามก เด็กมักจะเป็นคนกลุ่มเดียวกับผู้ที่ติดต่อกับเด็กทางอินเทอร์เน็ตเพื่อกระทำชำเรานั่นเอง

ผู้ที่ชื่นชอบการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กมักจะเข้าไปในแชตรูม และปลอมตัวเป็นเด็กเสียเอง และคอยหลอกล่อพูดคุยกับเด็ก พยายามโน้มน้าวให้ไปคุยในแชตรูมส่วนตัว เพื่อพูดคุยกันอย่างใกล้ชิด มากขึ้น ส่วนมากบุคคลเหล่านี้มักจะใช้เวลาในการพูดคุยจนกว่าเด็กจะไว้วางใจ จากนั้นก็พยายามนัดหมาย ให้เด็กออกมาพบกันจริง ๆ อีกวิธีหนึ่งก็คือการลักพาตัวเด็ก จากข้อมูลส่วนตัวที่เด็กไม่ทันระวัง และให้ข้อมูลไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

เด็กไทยใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไร

ร้อยละ 42 เข้าอินเทอร์เน็ตโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่โรงเรียน ร้อยละ 31 ใช้ที่บ้านและร้อยละ 24 ใช้ที่ร้านอินเทอร์เน็ต

การพูดคุยกับเพื่อนใหม่บนอินเทอร์เน็ตเป็นกิจกรรมยอดนิยมอย่างหนึ่ง จากการสำรวจโดย มหาวิทยาลัยเอแบค ในพ.ศ.2542 เรื่องวัยรุ่นไทยกับการใช้แชตรูมพบว่า ร้อยละ 74.4 ใช้แชตรูม เพื่อหาเพื่อนใหม่ ร้อยละ 44.8 เคยออกไปพบเพื่อนที่ตนรู้จักทางอินเทอร์เน็ตมาแล้วและยิ่งไปกว่านั้น ร้อยละ 75 ระบุว่าตนอยากจะไปพบกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ตหากมีโอกาส คำตอบเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนจำนวนมากยังไม่รู้ตัวว่า การกระทำเช่นนี้อาจเกิดความเสี่ยงต่ออันตราย อย่างไรก็ตาม

ทำอย่างไรเด็กไทยจึงจะรู้ทัน และระวังตนเองให้ปลอดภัยได้?

การติดต่อกับเพื่อนใหม่

การติดต่อคบหากับเพื่อนใหม่เกิดขึ้นได้เสมอและมีหลากหลายวิธี เช่น การแนะนำโดยตรงจากเพื่อน การติดต่อทางจดหมายหามิตรทางไปรษณีย์ การติดต่อกันทางสังคมออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต การใช้บริการโทรศัพท์ที่จัดบริการเป็นการเฉพาะที่เรียกว่า Chat Line หรือ Party Line เป็นต้น คนส่วนใหญ่ที่เข้ามาใช้บริการเหล่านี้จะไม่ใช้ชื่อจริงในการติดต่อ ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันจึงเป็นแบบฉาบฉวย เล่น ๆ ไม่จริงจัง ข้อมูลที่ให้อาจจริงบ้างไม่จริงบ้าง

การติดต่อดังนี้จึงมีทั้งข้อดีและข้อเสียหลายประการ เช่น

ข้อดี ได้แก่

- ได้พูดคุยเพื่อความสนุกสนานโดยไม่ต้องระมัดระวังตัว
- ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ที่เป็นประโยชน์ หากคนที่ติดต่อกันมีความสุจริตใจ ในการติดต่อ

ข้อเสีย ได้แก่

- ข้อมูลที่ให้แกกันอาจเป็นการหลอกลวงด้วยจุดมุ่งหมายที่ไม่สุจริตบางอย่าง
- วิเคราะห์ได้ยาก ว่าผู้ติดต่อกันมีความจริงใจหรือไม่
- อาจตกเป็นเหยื่อของผู้ไม่ประสงค์ดีที่แฝงเข้ามาติดต่อ

คำแนะนำในการติดต่อเพื่อนใหม่

ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันบุคคลที่มีเจตนาแอบแฝงเข้ามาทำอันตราย มีหลักในการปฏิบัติดังนี้

1. ไม่ให้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อพ่อแม่ บ้านเลขที่ รูปถ่าย ฯลฯ ควรสนทนาเรื่องทั่วๆ ไปมากกว่า
2. ถ้าเริ่มใช้คำพูดที่รุกร้าเข้ามาในเรื่องส่วนตัว เช่น ถามเรื่องรูปร่าง หน้าตา สัดส่วน ชุดชั้นใน เป็นต้น ให้หยุดสนทนากันที และไม่จำเป็นต้องตอบ
3. การนัดพบดูตัวกันเป็นสิ่งที่มักเกิดขึ้นตามมาเสมอ จึงควรหลีกเลี่ยงการนัดพบดูตัว ถ้ายังเพิ่งคบกันใหม่ ๆ และยังไม่แน่ใจว่าจะปลอดภัย
4. ถ้าตัดสินใจนัดพบดูตัวกัน ควรนัดพบในสถานที่ที่เปิดเผย ในเวลากลางวัน และควรมีเพื่อนไปด้วยหลายคน ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นควรบอกพ่อแม่ให้รู้ว่าจะไปไหนกับใคร จะกลับเมื่อไร

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา

วันหนึ่ง...สุนัขจิ้งจอกเฝ้าปากชวนนกกระสาวาว่า “ฉันอยากจะเชิญเธอไปกินอาหารที่บ้านของฉันสักหน่อย” “ขอบใจมาก” นกกระสาตอบรับ “ฉันยินดีจะไป” แต่เมื่อนกกระสาไปถึงบ้านสุนัขจิ้งจอก มันได้พบว่าสุนัขจิ้งจอกได้จัดอาหารที่จะเลี้ยงไว้ในจานแบนๆ 2 จาน นกกระสาจึงไม่สามารถจะกินอะไรได้ เพราะจะจอยปากของมันยาว ส่วนเจ้าสุนัขจิ้งจอกกลับกินอาหารในจานของมันอย่างสะดวกสบาย ซ้ำยังกล่าวกับนกกระสาอีกว่า “เธอไม่ชอบอาหารในจานของเธอหรือ ถ้าเธอกินอะไรไม่ได้ละก็ ฉันจะช่วยกินแทนเธอเอง” ดังนั้น สุนัขจิ้งจอกจึงกินอาหารทั้งในจานของมันและในจานของนกกระสาจนหมด

ต่อมาไม่นาน นกกระสาก็ออกปากเชิญสุนัขจิ้งจอกไปกินอาหารที่บ้านของมันบ้าง นกกระสาจัดอาหารใส่ไว้ในเหยือกคอสองใบ คราวนี้ จึงถึงคราวที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกไม่สามารถจะกินอาหารที่อยู่ในเหยือกนั้นได้ มันจึงต้องเป็นฝ่ายนั่งเฝ้าดู ขณะที่นกกระสากินอาหารในเหยือกทั้งสองใบอย่างเอร็ดอร่อย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เมื่อใช้เล่ห์กลกับคนอื่น คนอื่นก็อาจจะใช้เล่ห์กลกับเราด้วยเช่นกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 เบื้องหลังถ้วยเตี้ยว

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เห็นความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของอาหารและน้ำดื่ม
- 1.2 สามารถตรวจสอบมาตรฐานและความปลอดภัยของอาหาร ด้วยวิธีทดสอบเบื้องต้น และสืบค้นที่มาของเครื่องปรุงที่ใช้ประกอบอาหาร

2. เนื้อหา

- 2.1 ประสบการณ์ตรวจสอบสารพิษและสืบค้นที่มาของเครื่องปรุงถ้วยเตี้ยว
- 2.2 การดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการบริโภคอาหารและน้ำดื่มในโรงเรียน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 ชุดตรวจสอบสารพิษในอาหาร ของ อย. (องค์การอาหารและยา)
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง สารพิษในถ้วยเตี้ยว อันตรายผ่อนส่ง
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาด้วยคำถาม “ใครชอบรับประทานถ้วยเตี้ยวบ้าง” และ “ทำไมจึงชอบรับประทาน” ลูกเสือร่วมกันนำเสนอเหตุผลในการรับประทานถ้วยเตี้ยว
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามให้ลูกเสือช่วยกันตอบ “ในถ้วยเตี้ยวที่รับประทานมีส่วนผสมของอะไรบ้าง และ เครื่องปรุงแต่ละอย่างมีประโยชน์และโทษต่อร่างกายอย่างไร”
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือขออาสาสมัครอ่านบทความเรื่อง “สารพิษในถ้วยเตี้ยว ชีวิตผ่อนส่ง” ให้กองลูกเสือฟัง
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งงานให้หมู่ลูกเสือทำการทดสอบสารพิษ ในส่วนผสมของถ้วยเตี้ยว ที่ขายในโรงเรียน เช่น เส้นถ้วยเตี้ยว เครื่องถ้วยเตี้ยว ถังอกและผัก เครื่องปรุงรส น้ำซุ๊ป ผงชูรส ฯลฯ โดยใช้ชุดตรวจของ อย. (ผู้กำกับลูกเสือควรประสานทำความเข้าใจกับร้านถ้วยเตี้ยวของโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือให้ลูกเสือได้มีประสบการณ์ เพื่อให้เห็นความสำคัญในความปลอดภัยของอาหารที่ตนเองรับประทาน)

5) หมู่ลูกเสือทำการทดสอบตามที่ได้รับมอบหมาย และวางแผนดำเนินการสืบค้นที่มาของส่วนผสมที่ทำการตรวจว่ามีมาตรฐานและความปลอดภัยเพียงพอ เพื่อรายงานผลในคาบต่อไป (เช่น น้ำส้ม เป็นน้ำส้มสายชูแท้หรือไม่ ยี่ห้ออะไร มีตรา อย.รับรองหรือไม่ / ถั่วลิสงปน มีที่มาอย่างไร ที่ร้านตัวเองใหม่ ๆ หรือซื้อมาจากที่ไหน เป็นต้น)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

5.2 ตรวจดูผลงานในการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการบริโภคอาหารในโรงเรียน

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตที่ได้จากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของอาหารและน้ำดื่มที่ปลอดภัย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

กล้วยเตี๋ยวะหมี่

กล้วยเตี๋ยวะหมี่ (ซ้า) แกงกะหรี่มันมัน ขนมหินทอดมัน (ซ้า)

เนื้อเต็กสตู แกงเนื้อ แกงหมู แกงไก่ใส่พริกไทย ไ้อโฮ แกงเนื้อ แกงหมู แกงไก่ใส่พริกไทย ไ้อโฮ

เกม

วิ่งสองขา

วิธีเล่น

1. หมู่ลูกเสือคัดเลือกตัวแทนหมู่ละ 2 คน ผูกขาขวาและขาซ้ายของคู่เข้าด้วยกันแล้วเข้าแข่งขันวิ่ง 2 ขา กับหมู่อื่น ๆ
2. หมู่ใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

สารพิษในก๋วยเตี๋ยว อันตรายผ่อนส่ง

ก๋วยเตี๋ยวเป็นอาหารยอดนิยมของคนทุกวัย แต่เราเคยรู้บ้างไหมว่าเครื่องปรุงแต่ละอย่างที่เป็นส่วนผสมของก๋วยเตี๋ยวที่สุดแสนอร่อยนั้น อาจจะมีสารพิษที่ปนเปื้อนติดมาด้วย ตัวอย่างเช่น

1. ยาฆ่าแมลงที่ใช้ปราบศัตรูพืช ที่ปนเปื้อนมากับผักสดที่ใส่ในก๋วยเตี๋ยวถ้าล้างออกไม่หมด และเมื่อกินเข้าไปสะสมในร่างกายมาก ๆ จะทำให้อ่อนเพลีย คลื่นไส้ ปวดท้อง จนถึงขั้นหมดสติได้

2. น้ำส้มสายชูปลอม โดยใช้กรดเกลือหรือกรดกำมะถัน ซึ่งเป็นกรดที่กัดกร่อนอย่างแรง กินไม่ได้ เมื่อร่างกายได้รับน้ำส้มสายชูปลอมในปริมาณมาก จะเกิดแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ บางครั้งอาจร้ายแรงถึงขั้นกระเพาะทะลุได้

3. ถั่วลิสงและพริกป่น ถ้าเก็บไว้นานหรืออยู่ในที่อับชื้นจนขึ้นรา จะมีสารอัลฟาท็อกซิน ซึ่งเป็นสารพิษที่เชื้อราสร้างขึ้น เมื่อกินเข้าไปสะสมในร่างกาย จะทำให้เซลล์ตับถูกทำลาย ในที่สุดอาจกลายเป็นมะเร็งที่ตับได้

4. สารตะกั่ว เกิดจากการใช้หม้อถูก ๆ ประเภทที่บัดกรีโดยใช้วัสดุที่มีสารตะกั่วปนอยู่ เมื่อถูกน้ำร้อนสารตะกั่วจะละลายออกมาปนกับน้ำซุป เมื่อกินเข้าไปสะสมในร่างกาย จะทำลายระบบประสาท ไต และเม็ดเลือด ผู้ที่เป็นพิษเฉียบพลันจะทำให้สมองบวมและชัก หรือเป็นอัมพาตได้

5. สารบอแรกซ์ เป็นสารที่มักใส่ในลูกชิ้น และอาหารที่ต้องการความกรอบ ทำให้เกิดอาการปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ท้องร่วง และถ้าสะสมในร่างกายมาก ๆ อาจทำให้เสียชีวิตได้

6. สารฟอกขาว พบในถั่วงอกทำให้ขาววบน่ากิน ทำให้เกิดอาการปวดท้อง ท้องร่วง ถ้าสะสมนานๆ ทำให้เป็นโรคหอบหืดได้

7. สารเร่งเนื้อแดง ฟาร์มที่ไม่ได้มาตรฐานจะเลี้ยงหมูด้วยสารนี้ เพื่อให้เนื้อมีสีแดงสด ถ้าสะสมในร่างกายมาก ๆ ทำให้เกิดอาการ ปวดหัว อาเจียน กล้ามเนื้อกระตุกได้

8. น้ำมันเก่า เครื่องปรุงที่ทอดมาจากน้ำมันที่ทอดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จะมีสารอนุมูลอิสระ ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง

9. เชื้อจุลินทรีย์ การลวกก๋วยเตี๋ยวไม่นานพอ หรือลวกเนื้อแค่พอดิบ ๆ สุก ๆ รวมทั้งการล้างผักไม่สะอาด เครื่องปรุงรสที่ไม่สะอาด คนทำก๋วยเตี๋ยวใช้มือที่ไม่สะอาดหรือมีแผลหยิบเครื่องปรุง ฯลฯ เหล่านี้ อาจเป็นสาเหตุให้มีเชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อนเข้าสู่ร่างกายได้ ทำให้เกิดอาการปวดท้อง ท้องร่วง ช็อกหมดสติ ไปจนถึงเสียชีวิตได้

10. สารโพลาร์ ใช้เคลือบเส้นก๋วยเตี๋ยวให้เป็นมันเงาตาน่ากิน สารตัวนี้ทำให้เกิดมะเร็งตับ และมะเร็งเม็ดเลือดขาวได้

เมื่อรู้อย่างนี้แล้วก็ควรจะระมัดระวังตรวจสอบความปลอดภัย ถ้าไม่แน่ใจว่าปลอดภัย ควรหลีกเลี่ยงไม่กิน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

มังกรบนดวงจันทร์

นักดาราศาสตร์คนหนึ่ง ขณะที่เขากำลังส่องกล้องดูดวงจันทร์อยู่บนหอดูดาวนั่นเอง เขาก็ได้เห็นสัตว์ประหลาดมีปีกและมีขาตัวหนึ่งปรากฏอยู่บนดวงจันทร์ ด้วยความตื่นเต้นเขาจึงรีบวิ่งลงจากหอดูดาวไปบอกเพื่อนๆ นักดาราศาสตร์ให้เดินทางไปพิสูจน์ เมื่อทุกคนได้ดูผ่านกล้องตัวนั้นต่างก็ลงความเห็นว่ามีมังกรอยู่บนดวงจันทร์จริง

ยังมีนักดาราศาสตร์ชาวผู้หนึ่งที่ร่วมเดินทางมาด้วยเกิดความสงสัย เขาจึงก้มลงมองไปที่กล้องตัวนั้น เขาเพ่งพิจารณาอยู่ครู่หนึ่ง แล้วคลายเกลียวตรงส่วนท้ายของกล้องออก แล้วหยิบแมลงวันตัวหนึ่งที่ติดอยู่ที่เลนส์ของกล้องตัวนั้นขึ้นมา พลังบอกกับชายหนุ่มว่า “การค้นพบของท่านเป็นเรื่องน่าทึ่งมาก แต่จะเป็นการฉลาดกว่านี้ถ้าท่านจะค้นหาสาเหตุให้แน่นอนเสียก่อน ว่าเหตุใดจึงมีมังกรบนดวงจันทร์จากกล้องที่สกปรกของท่านตัวนี้”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ก่อนจะพูดอะไร ควรคิดให้รอบคอบเสียก่อน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 รู้เท่าทันสื่อ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เห็นความสำคัญและเข้าใจแนวทางในการรู้เท่าทันสื่อ

2. เนื้อหา

การรู้เท่าทันสื่อ คือ การรู้ทันสิ่งที่สื่อกำลังนำเสนอ โดยอาศัยฐานความคิดของคนที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดๆ ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ และไม่ประมาท แต่ใช้ปัญญาและเหตุผลในการคิดวิเคราะห์ ผู้รู้เท่าทันสื่อเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการชี้นำของสื่อในสังคมยุคใหม่ได้ อย่างฉลาดและมีเหตุผล

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร ที่มีโฆษณา

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ

3.4 เรื่องเล่าที่มีประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) หมู่ลูกเสือ ร่วมกันตัดโฆษณา จากหนังสือพิมพ์ /นิตยสาร จำนวนหมู่ละ 20 ชิ้น

2) ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันวิเคราะห์และสรุปว่า สินค้าในโฆษณาแต่ละชิ้นนั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อครอบครัวของลูกเสือหรือไม่ แล้ววางแยกออกเป็น 2 กอง คือ จำเป็น และไม่จำเป็น

3) หมู่ลูกเสือส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ

4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายในประเด็น “สินค้าส่วนใหญ่ เมื่อวิเคราะห์อย่างละเอียดจะพบว่าไม่ใช่ของจำเป็นในชีวิตประจำวันเลย แต่เหตุใดสินค้าเหล่านี้จึงยังมียุ้ซื้ออยู่มาก”

5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป (สินค้าส่วนใหญ่ ไม่เป็นสิ่งจำเป็นต่อครอบครัว แต่การโฆษณาของสื่อมีผลกระทบตุนให้เกิดความอยากซื้อ ทั้งที่ไม่จำเป็น)

6) ผู้กำกับลูกเสือเสนอแนะ เพิ่มเติม เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักและรู้เท่าทันสื่อว่าควรเชื่อถือได้แค่ไหน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

ช่วงโซลิดี

ช่วงโซลิดีวันนี้มาพบเธอ (ซ้ำ)	ฉันดีใจจริงนะเธอมาพบเธอฉันสุขใจ
เธอนั้นอยู่สบายดีหรือไร (ซ้ำ)	มาร้องรำเพลื่นฤทัยให้หัวใจสุขสำราญ
ตบมือไปกันให้พร้อมเพรียง (ซ้ำ)	ยกมือไกว สายหัวเอียง ให้พร้อมเพรียงตามกัน
แล้วหมุนกลับปรับตัวเสียให้ทัน (ซ้ำ)	มือเท้าเอว ซอยเท้าพลันให้พร้อมกันเกิดเอย

ใบความรู้

การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)

สื่อทุกชนิด เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นธุรกิจที่ลงทุนสูง และมีรายได้หลักจากโฆษณาที่เจ้าของสินค้ามาใช้บริการ

โฆษณาก็เป็นสิ่งที่ตั้งใจออกแบบมา เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายซื้อสินค้าให้มากยิ่งขึ้น กระบวนการผลิตสื่อโฆษณา จึงให้แต่ข้อมูลด้านดีเท่านั้น โฆษณาบางอย่างใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย ทำให้ดูเสมือนจริงแต่ไม่จริง จึงมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ซื้ออย่างมาก เช่น ผลิตภัณฑ์เสริมความงามที่ทำให้หน้าขาว ลดริ้วรอย เป็นต้น บางชนิดเน้นการสร้างภาพลักษณ์แต่ไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า เช่น ชาพร้อมดื่มยี่ห้อต่าง ๆ ที่ส่วนใหญ่เน้นภาพลักษณ์ความเป็นญี่ปุ่น แต่ในความเป็นจริงเครื่องดื่มประเภทนี้มักมีปริมาณน้ำตาลที่สูงมาก ซึ่งเป็นผลเสียอย่างมากต่อผู้บริโภค

นอกจากนี้สื่อยังนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร อีกหลายด้าน ทั้งสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สื่อจึงมีอิทธิพลซึ่งนำได้สูง โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อเปรียบเทียบ คนเหล่านี้มักจะเชื่อทุกสิ่งที่สื่อนำเสนอ ผู้ผลิตสื่อและผู้ที่ใช้สื่อเป็นเครื่องมือจึงสามารถชี้นำผู้บริโภคไปในทางที่เขาต้องการได้ ข้อสำคัญต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ว่า ผู้ที่ทำหน้าที่สื่อข่าวสารต่าง ๆ ล้วนเป็นผลผลิตของสังคมเช่นกัน ดังนั้น จึงอาจเติมไปด้วยอวิชชา อคติและกิเลส ที่เราในฐานะ "ผู้บริโภค" ต้องรู้เท่าทันและสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง นี่คือนิสัยที่แวดวงวิชาการเรียกว่า

"การรู้เท่าทันสื่อ"

การรู้ทันสื่อ จึงเป็นการรู้ทันสิ่งที่สื่อกำลังนำเสนอ โดยอาศัยฐานคิดของคนที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดๆ ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ และไม่ประมาท แต่ใช้ปัญญาและเหตุผลในการคิดวิเคราะห์ ตั้งข้อสงสัย รวมทั้งเป็นผู้บริโภคที่กระตือรือร้น แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมและเปรียบเทียบจากแหล่งต่างๆ อยู่เสมอ ผู้รู้เท่าทันสื่อเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางการชี้นำของสื่อในสังคมยุคใหม่ได้อย่างฉลาด และมีเหตุผล

อาจสรุปสั้นๆ ได้ว่าการรู้เท่าทันสื่อคือการรู้เท่าทันบริบทนิยม รู้เท่าทันการเมือง รู้เท่าทันสังคมและตนเอง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สุนัขจึงจอกกับแพะ

สุนัขจึงจอกกับแพะเป็นเพื่อนกัน พวกมันมักจะถกเถียงกันอยู่เรื่อยๆ ว่าใครจะฉลาดกว่ากัน วันหนึ่งขณะที่พวกมันชวนกันกระโดดลงไปที่แม่น้ำในบ่อที่ชาวบ้านช่วยกันสร้างขึ้นมาเพื่อเก็บน้ำ แต่เพราะความหิวเลยไม่ทันสังเกตว่าบ่อน้ำนั้นลึกมาก พอกินน้ำในบ่อจนอิ่มแล้ว ต่างก็พยายามหาทางขึ้นจากบ่อ แต่ก็จนปัญญา สุนัขจึงจอกผู้ฉลาดและเจ้าเล่ห์กว่า จึงออกอุบายให้แพะยืนเอาขาหน้าทั้งสองเกาะกำแพงบ่อไว้ แล้วยัดตัวให้เต็มทีเพื่อผลักดันป็นขึ้นไป สุนัขจึงจอกใช้โอกาสนั้นเหยียบตัวแพะแล้วกระโดดขึ้นไปได้ก่อน แล้วมันจึงหันมาพูดเยาะเย้ยแพะว่า “ถ้าเจ้าฉลาดอย่างที่เจ้าว่า เจ้าก็จงหาทางปีนขึ้นมาจากบ่อเอาเองเถิด ข้าไปก่อนนะ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่มีความฉลาด ย่อมเอาตัวรอดได้เสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 โฆษณาเป็นพิษ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

มีทักษะในการสำรวจ สังเกต และรู้เท่าทันปัญหาทางด้านสังคม

2. เนื้อหา

กิจกรรมสำรวจเป็นทักษะที่ทำทลายความสามารถของลูกเสือ นอกจากจะสำรวจธรรมชาติแล้ว การสำรวจสังคมยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดความตระหนักในปัญหาสังคมที่มีอยู่ และรู้จักระวังป้องกันตนเองได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง สรุปเนื้อหาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องกฎหมายห้ามโฆษณา เหล้า พร้อมแจกใบความรู้ “สรุปเนื้อหาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551” ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ศึกษาร่วมกัน ในเวลา 10 นาที

(2) ผู้กำกับลูกเสือถามความเห็นของกองลูกเสือว่าเห็นด้วยกับกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ เพราะอะไร

(3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือทำการสำรวจ สังเกตและวิเคราะห์

(สอดแนม) ว่าในชุมชนของเรามีการละเมิดโฆษณาตามพรบ.ฉบับนี้หรือไม่ และละเมิดอย่างไร โดยการสังเกตแบบเงียบๆ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเอาผิด หรือร้องเรียนใดๆ เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดของผู้ประกอบการค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(4) ลูกเสือแต่ละหมู่วางแผนออกสำรวจ เพื่อรายงานในครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ลูกเสือแต่ละหมู่รายงานผลการสำรวจ(สอดแนม) โดยเล่ารายละเอียดรูปแบบที่ละเมิดการห้ามโฆษณาให้เพื่อนฟัง
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือเปิดโอกาสให้ลูกเสือแสดงความคิดเห็นต่อผลการสำรวจ
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย สรุป และช่วยเพิ่มเติม ในประเด็น “ลูกเสือควรมีส่วนร่วมในเรื่องทำนองเดียวกันน้ออย่างใด เช่น การละเมิดสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ การละเมิดกฎหมายยอมให้ผู้เยาว์ที่อายุน้อยกว่า 18 ปี เข้าไปเที่ยวในสถานที่ที่เี่ยวกลางคืน เป็นต้น”
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายลูกเสือเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ต่อไป

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

ใต้ร่มธงไทย

ใต้ร่มธงไทย ร่มเย็นเหมือนดั่งอยู่ในร่มโพธิ์ร่มไทร ที่มีกิ่งใบแน่นอนหนา
ชาติไทยใหญ่หลวงแตกกระจาย ถูกแบ่งแยกย้ายไปอยู่หลายสาขา
เชิญพวกพ้องพี่น้องมาพร้อมกัน เชิญอยู่ใต้ร่มธงไทย
เลือดเนื้อเผ่าไทยนี้ควรมีสมาพันธ์ เหมือนน้องพี่เลือดเนื้อเรามีสายเดียวเกี่ยวพัน
ใต้ร่มธงไทยร่มเหมือนดั่งโพธิ์ไทร ใต้ร่มธงไทยเย็นเหมือนใต้แสงจันทร์

การแข่งขันโฆษณา

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนออกมาเลียนแบบโฆษณาจากสื่อ(โทรทัศน์) แล้วหมู่ที่เหลือช่วยกันทายว่าเป็นการโฆษณาอะไร ทำจนครบทุกหมู่

ใบความรู้

สรุป พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ให้ไว้ ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เป็นปีที่ 63 ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 27 ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (6) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

หรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

- (7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมาตรา 28

ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใดๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้ บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2) บุคคลที่มีอาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ

(2) การเร่ขาย

(3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย หน้า 45 เล่ม 125 ตอนที่ 33 ก

ราชกิจจานุเบกษา 13 กุมภาพันธ์ 2551

(4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชคการชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(5) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่นหรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยทางตรงหรือทางอ้อม

(6) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี

(4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(5) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ที่มาของเครื่องหมายลูกเสือโลก

1. ดอกกลีบลีสีขาว มี 3 กลีบ ดอกกลีบลีเป็นสัญลักษณ์แห่งการทำความดี ส่วน 3 กลีบ หมายถึงคำปฏิญาณ 3 ข้อ
2. รูปดาว 5 แฉก 2 ดวง ในกลีบดอกกลีบลีด้านซ้ายและขวา รวมกันเป็น 10 แฉก หมายถึงกฎลูกเสือ 10 ข้อ
3. เส้นเชือกสีขาวยาวที่ล้อมรอบดอกกลีบลีแสดงถึงโลกใบนี้ เกียวเชือก หมายถึงสมาชิกลูกเสือทั่วโลก
4. ปลายเชือกทั้งสองมาผูกกันเป็นเงื่อนพิรอด แสดงถึงการจับมือกันแบบลูกเสือ “ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสือทั่วโลก”

ผิงขอพร

พระอิศวรตรัสถามผิงที่มักจะน่าน้ำผิงสดๆ เต็มรวงมาถวาย อยู่เสมอว่า "เจ้าอยากได้พรใด จงขอมา ข้าจะให้พรแก่เจ้า" ผิงคิดอยู่ชั่วขณะจึงทูลตอบว่า "ข้าอยากได้เหล็กในพระเจ้าข้า เมื่อต่อยเหล็กในมีพิษใส่ใคร ผู้นั้นจะต้องตายทันที"

คำขอของผิงทำให้พระอิศวรทรงกริ้วที่ผิงคิดทำร้ายผู้อื่น แต่พระองค์ก็ทรงจำต้องให้พรตามที่ลั่นวาจาไว้ "ได้ ข้าจะให้พรแก่เจ้า แต่คนหรือสัตว์ที่ถูกเจ้าต่อยจะไม่ตายในทันที ส่วนเจ้านั้น เมื่อปล่อยเหล็กในเมื่อใดก็ต้องตายเมื่อนั้น"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่คิดให้ร้ายผู้อื่น มักต้องได้รับกรรมด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 12 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรม
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือสามารถรับการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 การประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

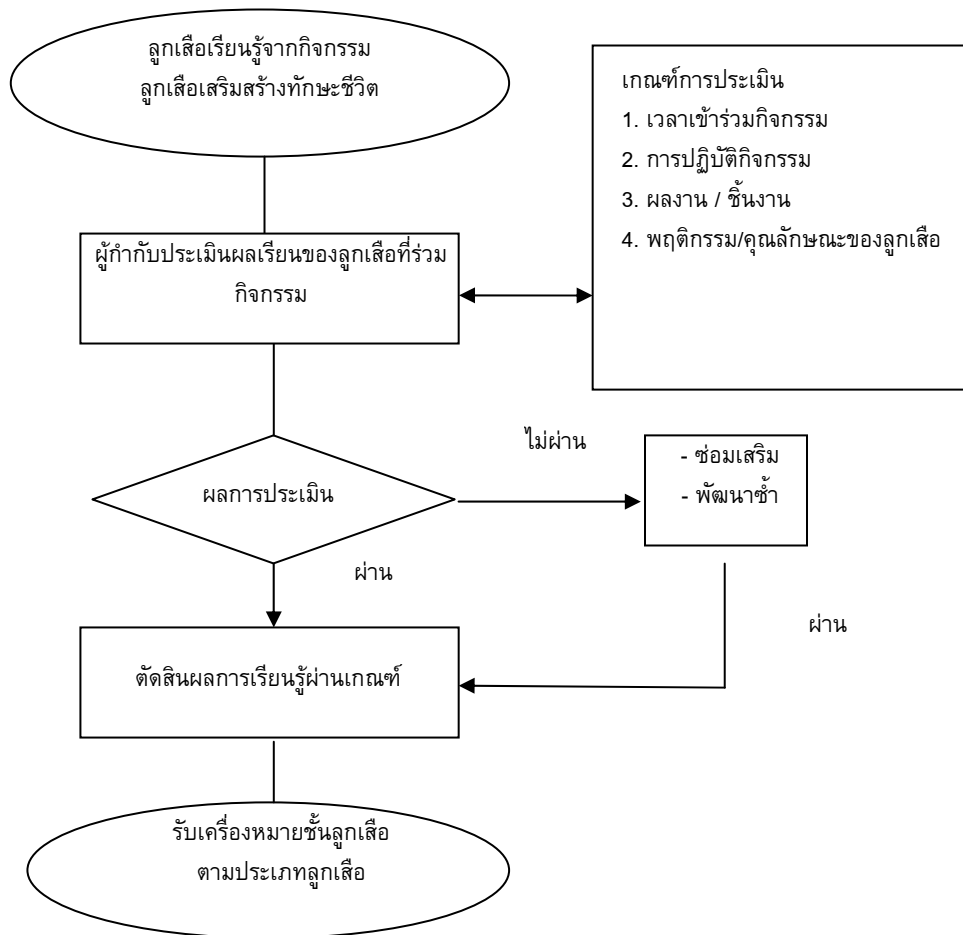
5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

Flow Chartกระบวนการประเมินผลลูกเสือ

แบบประเมินตนเองของลูกเสือ

ชื่อประเภทลูกเสือ.....ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	การพัฒนา
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญ - วันสถาปนาลูกเสือ - วันถวายราชสดุดี - วันพ่อแห่งชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต้านยาเสพติด - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 8 ครั้ง/ ปี 4 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี			
2	2. มีผลงาน/ ชิ้นงานจากการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	ไม่น้อยกว่า 6 รายการ/ ปี 2 รายการ/ ปี 2 รายการ/ ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ เลื่อนชั้นและรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ลูกเสือวิสามัญ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4..... 3.5.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุป ☐ ฉันมั่นใจว่าผ่าน ☐ ฉันมีความพร้อมให้ประเมิน ☐ ฉันยังไม่พร้อม

สรุปผลการประเมินตนเอง

1. ด้านทักษะลูกเสือ

มั่นใจมากกว่าจะ
ผ่านการประเมิน

พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับลูกเสือ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

- ☐ มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- ☐ พร้อมรับการประเมิน
- ☐ ไม่แน่ใจ
- ☐ ยังต้องพัฒนา/ ซ้อมเสริมบางเรื่อง
- ☐ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

2. พฤติกรรมลูกเสือวิสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือทำกิจกรรม/โครงการ ตามความถนัดและความสนใจ		
2. ลูกเสือบริการผู้อื่นช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติ		
3. ลูกเสือรู้จักวิธีป้องกันความเสี่ยงทางเพศ		
4. ลูกเสือใช้เวลากับสื่อไอทีได้อย่างเหมาะสม		
5. ลูกเสือตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงจากสิ่งยาเสพติด		
6. ลูกเสือมีค่านิยมสุขภาพ ด้านอาหาร และความงามที่เหมาะสม		
7. ลูกเสือทำงานหารายได้ระหว่างเรียน		
8. ลูกเสือไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก่อเหตุรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ใบความรู้

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ*

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปี การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

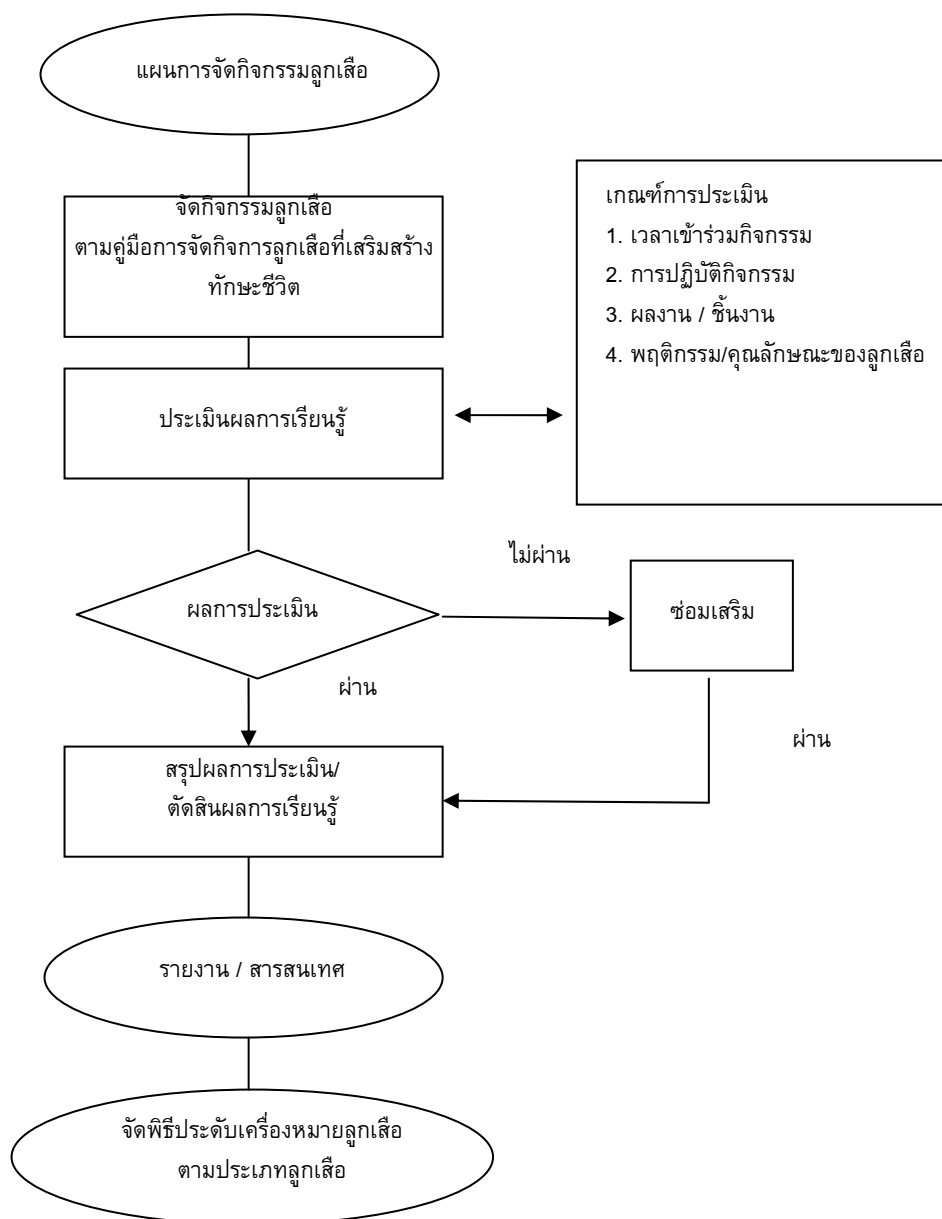
1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

*การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวมของกิจกรรมลูกเสือก็ได้

เอกสารอ้างอิงกระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน /

คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วม
ในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ลูกเสือที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายการกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินใจควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคลรายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
เกณฑ์การตัดสินใจ

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับคือผ่าน และไม่ผ่าน

2. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินรายการกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็นรายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

1) ลูกเสือสำรอง

- (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
- (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
- (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
- (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
- (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
- (6) พุดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
- (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ

2) ลูกเสือสามัญ

- (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
- (3) ฟังตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
- (4) ไม่ดื่มเครื่องดื่ม
- (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
- (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (7) รู้จักพูดเชิงบวก ไม่พูดก้าวร้าวรุนแรง
- (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
- (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- (10) มีน้ำหนักร่างกายสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว สถานศึกษา

ชุมชน สังคม

- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ
- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ
- (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
- (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติของตนเอง
- (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสมไม่เกิดผลเสียตามมา
- (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก ผลลัพธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือ คู่มือ Bench Marking

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(เครื่องหมายลูกเสือโลก) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยที่ 13 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 พิธีเข้าประจำกองและประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในเกียรติ
- 1.3 เพื่อให้ลูกเสือปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี
- 1.4 เพื่อส่งเสริมความมีระเบียบวินัยแก่ลูกเสือ
- 1.5 เพื่อให้ลูกเสือได้ปฏิบัติตนต่อหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือ
- 1.6 เพื่อให้ลูกเสือได้รู้จักรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม

2. เนื้อหา พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 ขั้นตอนพิธีการเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.2 ธงประจำกองลูกเสือ
- 3.3 อินทราฐลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสื่อดำเนินการจัดทำพิธีเข้าประจำกองให้กับลูกเสือตามขั้นตอน
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสียมอบเครื่องหมายลูกเสือโลกให้ลูกเสือ

พิธีการเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ หรือเรียกว่า พิธีปฏิญาณตนของลูกเสือให้ปฏิบัติดังนี้
กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จัดแถวเป็นรูปครึ่งวงกลม โดยทุกคนมีไม้จ้ำง นายหมู่มีธงประจำหมู่
ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ยืนอยู่ในครึ่งวงกลม (ลูกเสือทุกคนแต่งเครื่องแบบครบ) ถ้ามีธงประจำกอง
ให้นำธงประจำกองมาด้วย ให้รองผู้กำกับลูกเสือถือไว้ ยืนอยู่ข้างขวาผู้กำกับลูกเสือ ลูกเสือใหม่แต่ง
เครื่องแบบครบ นอกจากอินทรีบนคอใส่พานให้รองผู้กำกับลูกเสือ ถือไว้และยืนอยู่ข้างของผู้กำกับลูกเสือ
ใหม่ยืนอยู่นอกครึ่งวงกลมหลังหมู่ของตนที่จะเข้าไปอยู่เมื่อพร้อมแล้ว ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เรียก
ลูกเสือใหม่เข้ามายืนตรงหน้าผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ห่างประมาณ 2 ก้าว (ไม่ต้องทำความเคารพ
เพราะยังไม่ได้ปฏิญาณตน)

ผู้กำกับลูกเสือถามว่า

ผู้กำกับลูกเสือ : “..(ออกชื่อลูกเสือใหม่)..ตั้งใจที่จะปฏิบัติตนเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หรือ ”

ล.ส.ใหม่ : “ ข้าตั้งใจ ”

ผู้กำกับลูกเสือ : “ เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า การที่เจ้าเข้ามาเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จะต้องปฏิบัติตน
ให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกเสือรุ่นน้องในกลุ่มลูกเสือของเรา ต้องแสดงให้เห็นความก้าวหน้าในชีวิตลูกเสือ
ของเจ้าและต้องปฏิบัติตนตามกฎหมายและคำปฏิญาณของลูกเสือทุกเมื่อ ”

ล.ส.ใหม่ : “ ข้าทราบและปฏิบัติได้ ”

ผู้กำกับลูกเสือ : “ เจ้าพร้อมที่จะยืนยันและปฏิบัติตามคำปฏิญาณแล้วหรือ ”

ล.ส.ใหม่ : “ ข้าพร้อมแล้ว ”

ผู้กำกับลูกเสือ : “ ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง ”

(ลูกเสือทุกคนที่อยู่ในพิธีต้องแสดงรหัสของลูกเสือและจะเอามือลงต่อเมื่อลูกเสือกล่าวจบ)

ล.ส.ใหม่ : แสดงรหัสกล่าว “ ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า ”

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

ผู้กำกับลูกเสือ : “ ข้าเชื่อในเกียรติของเจ้าว่า เจ้าจะปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่เจ้าได้กล่าวไว้ ”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ติดอินทรีให้กับลูกเสือใหม่ แล้วกล่าวว่า

ผู้กำกับลูกเสือ : “ บัดนี้เจ้าได้เข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะฟีน้อง
ลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้วขอให้เจ้าปฏิบัติหน้าที่ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และมีความสุข
ความเจริญตลอดกาล ”

ในโอกาสนี้ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อาจมอบบัตรประจำตัวหรือเครื่องหมายอื่นให้แก่
ลูกเสือใหม่ก็ได้

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแสดงความยินดีต่อลูกเสือใหม่ด้วยการสัมผัสมือ ลูกเสือใหม่ทำความเคารพ
ผู้กำกับลูกเสือแล้วทำกลับหลังหัน แสดงความเคารพต่อกองลูกเสือด้วยท้าววันทยหัตถ์ กองลูกเสือรับการ
เคารพ แล้ววิ่งเข้าประจำหมู่โดยอยู่ด้านขวารองนายหมู่เป็นเสร็จพิธี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

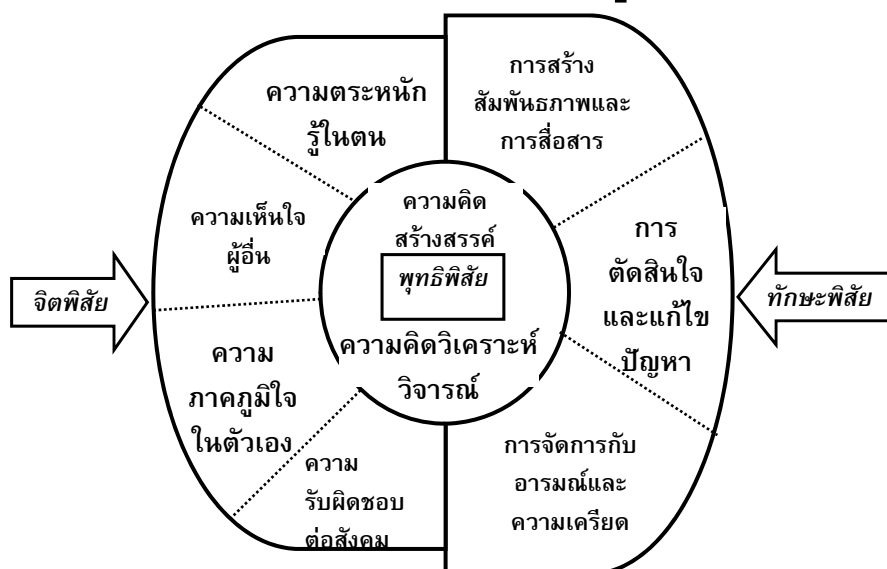
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. ด้านพุทธิพิสัย จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบรวมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกรู้ว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเองอย่างไร และเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม เป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน				
เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแล)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด่านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิควิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิควิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักอยู่ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่วัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 คู่ 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในชีวิตประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง

ตระหนักถึงและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ

การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

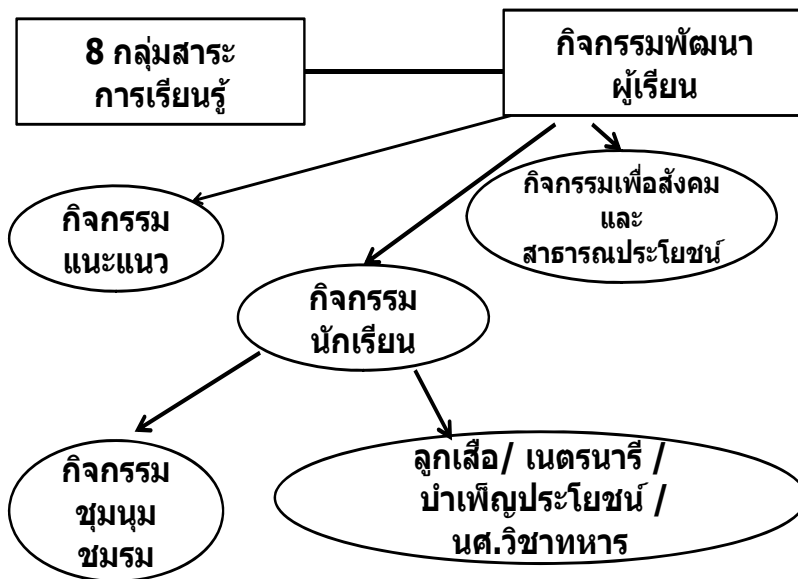
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดกิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

- 1.หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
- 2.หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3.หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชิดธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุ

ในหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมินปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก
4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

- 1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

- 1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

- 1.3 เล่นนิทาน

1.4 ละคร ฟุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความ การเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ ผ่านการเล่น เกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระดาน เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ / สังเคราะห์ / ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผล ในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำงาน ทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10). โรงพิมพ์ ศุภสมาคมลาดพร้าว,
2522.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13). โรงพิมพ์ ศุภสมาคมลาดพร้าว,
2525.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14). โรงพิมพ์ ศุภสมาคม
ลาดพร้าว, 2528.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15). โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว
, 2529.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
1 - 3 (ลูกเสือสำรอง). โรงพิมพ์ ศุภสมาคมลาดพร้าว, 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่
4 – 6 (ลูกเสือสามัญ), 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 – 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่), (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. นิทานที่เป็นคติสอนใจ. (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือวิทยาการฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์
ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส. น.พ.อนันต์
อุ้นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรม
ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ
(Assistant Leader Trainers course) (A.L.T.C). โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ่มจันทร์. เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์. เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ตันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.

- เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคว้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2551.
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพฯ, 2550.
- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เห็นทักษะชีวิต. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.
- สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552. องค์การค้ำของ สกสค., 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ขอบบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525. โรงพิมพ์คุรุสภา : ลาดพร้าว, 2534.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ขอบบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528. องค์การค้ำของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ขั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรจึงเรียกว่า
เป็น "สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาวิชราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาอิศราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2283-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์วิจัยสุขภาพ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งนาคาเบบ

เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th